

FACULTAT DE DRET ECONOMIA I TURISME
Universitat de Lleida

Informe de seguiment de centre
Setembre 2017

Presentat a la Comissió d'Estudis dels Graus del centre: 29/09/17

Presentat a l'Òrgan responsable del POP del centre: 29/09/17

Aprovat per la Comissió d'Avaluació de la Universitat:

Índex	
0.DADES D'IDENTIFICACIÓ	3
ESTÀNDARD 1. Qualitat del programa formatiu	5
1.1 El perfil de competències de la titulació és consistent amb els requisits de la disciplina i amb el nivell formatiu corresponent del MECES.	5
1.2 El pla d'estudis i l'estructura del currículum són coherents amb el perfil de competències i amb els objectius de la titulació.	5
1.3 Els estudiants admesos tenen el perfil d'ingrés adequat per a la titulació i el seu nombre és coherent amb el nombre de places ofertes.	13
1.4 La titulació disposa de mecanismes de coordinació docent adequats.	20
1.5 L'aplicació de les diferents normatives es realitza de manera adequada i té un impacte positiu sobre els resultat de la titulació.	21
ESTÀNDARD 2. Pertinència de la informació pública	22
2.1 La institució publica informació veraç, completa, actualitzada i accessible sobre les característiques de la titulació i el seu desenvolupament operatiu.	22
2.2 La institució publica informació sobre els resultats acadèmics i la satisfacció.	22
ESTÀNDARD 3. Eficàcia del sistema de garantia interna de la qualitat de la titulació	23
3.1. El SGIQ implementat té processos que garanteixen el disseny, l'aprovació, el seguiment i l'acreditació de les titulacions.	23
3.2. El SGIQ implementat garanteix la recollida d'informació i dels resultats rellevants per a la gestió eficient de les titulacions, en especial els resultats acadèmics i la satisfacció dels grups d'interès.	23
3.3. El SGIQ implementat es revisa periòdicament i genera un pla de millora que s'utilitza per a la seva millora continua.	24
ESTÀNDARD 4. Adequació del professorat al programa formatiu	25
4.1. El professorat reuneix els requisits del nivell de qualificació acadèmica exigits per les titulacions del centre i té suficient i valorada experiència docent, investigadora i, si escau, professional.	25
4.2. El professorat del centre és suficient i disposa de la dedicació adequada per desenvolupar les seves funcions i atendre els estudiants.	32
4.3. La institució ofereix suport i oportunitats per millorar la qualitat de l'activitat docent i investigadora del professorat.	37
ESTÀNDARD 5. Eficàcia dels sistemes de suport a l'aprenentatge	39
5.1. Els serveis d'orientació acadèmica suporten adequadament el procés d'aprenentatge i els d'orientació professional faciliten la incorporació al mercat laboral.	39
5.2. Els recursos materials disponibles són adequats al nombre d'estudiants i a les característiques de la titulació.	42
ESTÀNDARD 6. Qualitat dels resultats dels programes formatius	42
6.1. Les activitats de formació són coherents amb els resultats d'aprenentatge pretesos, que corresponen al nivell del MECES adequat per a la titulació.	42
6.2. El sistema d'avaluació permet una certificació adequada dels resultats d'aprenentatge pretesos i és públic.	51
6.3 Els valors dels indicadors acadèmics són adequats per a les característiques de la titulació	57
6.4. Els valors dels indicadors d'inserció laboral són adequats per a les característiques de la titulació.	63
PROPOSTES DE MILLORA	65

0.DADES D'IDENTIFICACIÓ

Universitat:	Universitat de Lleida (UdL)
Nom del centre:	FACULTAT DE DRET ECONOMIA I TURISME
Dades de contacte:	C. de Jaume II, 73E-25001 Lleida - +34 973 70 32 00
Web dels graus:	http://www.udl.cat/estudis/estudis_centres.html
Web dels màsters:	http://www.udl.cat/estudis/poficials.html
Responsables de l'elaboració de l'informe:	M. José Puyalto Franco Degana de la Facultat de Dret i Economia

Titulacions impartides al centre					
Denominació	Codi RUCT	Crèdits ECTS	Any d'inici	Interuniv./Coord. UdL	Coordinador acadèmic
DOBLE titulació: Grau en ADE Grau en Turisme		309	2016/17	N/S	Berta Ferrer Rossell
DOBLE titulació: Grau en Dret i Grau en ADE		366	2013/14	N/S	Neus Cortada Cortijo
DOBLE titulació: Màster en Advocacia Màster en Sistema de Justícia Penal		129	2015/16	N/S	
Grau en Administració i Direcció d'Empreses	2500362	240	2009/10	N/S	Ana Vendrell Vilanova
Grau en Dret	2500363	240	2009/10	N/S	Eimys Ortiz Hernández
Grau en Turisme	2501951	240	2010/11	N/S	Natàlia Daries Ramon
Màster en Advocacia	4313245	90	2013/14	N/S	M. Mercedes Castillo Solsona
Màster en Comptabilitat, Auditoria i Control de Gestió	4312386	60	2010/11	N/S	Fco. Xavier Sabi Marcano
Màster en Estudis De Gènere i Gestió de Polítiques d'Igualtat	4315580	60	2015/16	N/S	Ana Romero Burillo

Màster en Gestió Administrativa	4315522	60	2015/16	N/S	Jordi Moreno Gené
Màster en Sistemes de Justícia Penal	4311669	60	2009/10	S/S	Marc Salat Paisal
Màster en Ciències Jurídiques	4313242	60	2013/14	N/S	Paloma de Barrón Arniches

Les dades en les que es basa l'anàlisi dels resultats de la titulació es poden consultar a la pàgina web de la titulació, en l'apartat 'Titulació en xifres'

VALORACIÓ DE L'ASSOLIMENT DELS ESTÀNDARDS D'ACREDITACIÓ

ESTÀNDARD 1. Qualitat del programa formatiu

El disseny de la titulació (perfil de competències i estructura del currículum) està actualitzat segons els requisits de la disciplina i respon al nivell formatiu requerit al MECES

1.1 El perfil de competències de la titulació és consistent amb els requisits de la disciplina i amb el nivell formatiu corresponent del MECES.

Les titulacions de Facultat de Dret Economia i Turisme de la UdL van ser verificades positivament per Resolució de la Secretària General del Consejo de Coordinación Universitaria en les dates:

TITULACIÓ	D.VERIFICACIÓ	D.RENOVACIÓ
Grau en Administració i Direcció d'Empreses	..... 01/04/2009	23/10/2015
Grau en Dret	..... 01/04/2009	23/10/2015
Grau en Turisme	..... 30/06/2010	23/10/2015
Màster en Advocacia	..... 19/09/2012	28/04/2016
Màster en Comptabilitat, Auditoria i Control de Gestió	..... 30/06/2010	23/10/2015
Màster en Sistemes de Justícia Penal	..... 29/07/2009	03/08/2015
Màster en Estudis De Gènere i Gestió de Polítiques d'Igualtat	..... 23/10/2015	
Màster en Gestió Administrativa	..... 08/07/2015	
Màster en Ciències Jurídiques	19/09/2012	23/10/2015

1.2 El pla d'estudis i l'estructura del currículum són coherents amb el perfil de competències i amb els objectius de la titulació.

DOBLE TITULACIÓ: GRAU EN ADE GRAU EN TURISME

Arran de la creixent demanda d'estudiants que manifestaven interès en cursar els dos graus es va endegar la doble titulació: Grau en ADE i Grau en Turisme (ADETUR). Constitueixen dos graus que es complementen, perseguint la formació de professionals de l'empresa altament preparats amb coneixements especialitzats de l'àmbit turístic. S'incrementa, així, la qualificació professional dels titulats, ampliant, al mateix temps, les seves perspectives d'ocupabilitat. Aquest itinerari curricular conjunt té un total de 309 crèdits i es desenvolupa en cinc anys acadèmics. Les assignatures de les dues titulacions es combinen i disposen distribuïdes en deu semestres, dels quals el primer és el que presenta més càrrega lectiva. De moment, havent-se cursat només el primer curs de la doble titulació en el curs 2015-2016 no s'han detectat mancances o dificultats per part dels estudiants quan a l'ordre de les assignatures cursades, i no es plantegen canvis en aquest sentit.

DOBLE TITULACIÓ: GRAU EN DRET I GRAU EN ADE

El pla d'estudis i l'estructura del currículum són coherents amb el perfil de competències i amb els objectius de la titulació. Tanmateix, fruit de la reflexió endegada en el si d'aquesta doble titulació i de l'estreta relació que la coordinació del Grau manté amb l'estudiantat de la mateixa per procurar el correcte seguiment dels estudis, es va adoptar l'acord de, sense alterar el contingut del Pla d'estudis ni l'estructura del currículum, reformular formalment el Pla reduint la seva durada. Així, sense variar el contingut formatiu, es van reubicar algunes assignatures, sota criteris formatius, re-equilibrant la càrrega creditícia dels cursos, per tal de reconvertir la durada del Doble Grau en cinc anys front als sis que contemplava el Pla vigent el curs 2015-16. Aquesta reformulació es va fonamentar en la reflexió de l'equip directiu en base a les impressions de l'estudiantat, prenent com a fonament la durada de la mateixa titulació en la majoria d'universitats properes que així l'oferten i atenent a criteris formatius que van dur a una reforma més profunda, canviant de curs i/o quadrimestre diverses assignatures. D'aquest procés de reflexió i construcció en van tenir informació puntual i extensa els/les estudiants matriculats, participant en el disseny de les actuacions i mecanismes necessaris per tal d'adaptar-s'hi. La cap d'estudis va tenir reunions continues amb l'estudiantat per tal de reformular la proposta del Pla i, conjuntament, buscar fórmules d'adaptació per a aquells/es estudiants que van iniciar els estudis amb el Pla anterior. En aquest sentit, el curs 2016-17 s'ha implementat ja aquest nou Pla amb plens efectes pels estudiants de nou ingrés. Tanmateix, pel que fa a la resta de l'estudiantat que ja estava cursant la doble titulació amb el Pla anterior, s'han elaborat "ad hoc" horaris, calendaris avaluatius i metodologies docents per tal que l'opció per l'adaptació al nou Pla fos possible per a aquells/es que optessin per aquesta via. Així, amb la concurrència de les aportacions de l'estudiantat, s'han duplicat grups, s'han adaptat horaris d'assignatures, s'han programat proves avaluatives alternatives, s'han habilitat seminaris i tutories específiques, s'han activat assignatures ... cercant la millor conveniència de les diferents situacions que han resultat alterades amb la modificació del Pla. Els estudiants s'han sentit acompanyats en el canvi, i la dificultat de l'acoblament de dos Plans diferents ha resultat reeixida amb èxit: la totalitat de l'estudiantat s'ha adaptat al nou Pla i la taxa global de rendiment de la titulació, no tant sols no ha disminuït, sinó que com s'assenyala en altres apartats de l'informe, s'ha incrementat lleugerament. Igualment, cal assenyalar el canvi significatiu que va suposar el curs 2015-16 encabir la docència de la titulació en franges uniformes de tarda. Responent a peticions de l'estudiantat cercant una millor gestió del temps personal d'estudi i oci, i amb un important esforç de coordinació de titulacions i de gestió d'espais, es va concentrar la docència de la doble titulació en franges de tarda amb un horari equilibrat i uniforme: totes les sessions s'inicien a les 15:30 cada dia de la setmana i finalitzen entre les 19:00h i les 21:00h. Atesa la bona rebuda del canvi, s'ha mantingut pel curs 2016-17 amb la implementació del quart curs i es mantindrà en el 2017-18 amb la posada en marxa del cinquè i darrer curs del Grau. La docència de tarda permet a l'estudiantat compaginar l'estudi amb activitats extra universitàries que constitueixen, entenem, un element important per a la formació personal dels nostres titulats - idiomes, esports, docència, voluntariat... D'altra banda, cal assenyalar que la implementació el curs 2017-18 del cinquè curs del Doble Grau, on es situen la realització del Treball Final de Grau i les Pràctiques curriculars externes com a assignatures obligatòries, ha requerit de l'elaboració d'un Reglament propi d'ambdues activitats ateses les particularitats de la doble titulació on s'incardinen. L'equip de Govern ha elaborat durant el curs 2016-17 aquests reglaments i els corresponents protocols d'aplicació - assignació, desenvolupament, memòria, avaluació -. Aquests reglaments ja estan en vigor després d'ésser aprovats per la Comissió d'Estudis del Centre, la Comissió d'Ordenació Acadèmica i el Consell de Govern. Pel que fa als Treballs finals de Grau de la doble titulació, la normativa preveu la realització de dos treballs: un TFG relatiu al Grau en Dret i un altre relatiu als estudis d'ADE. Tanmateix, l'equip ha considerat

enriquidor preveure, per a l'estudiantat que així ho sol·liciti, la realització d'un únic i més complex TFG que integri elements dels dos àmbits de coneixements implicats: Dret i ADE. A aquests efectes, s'han cercat cotutoritzacions de dos/dues professors/es d'àmbits diferents que han proposat temàtiques multidisciplinars. La reforma del reglament del TFG així ho ha previst. Igualment es preveu en el reglament que els estudiants de la Doble titulació podran optar per elaborar el seu TFG amb la metodologia d'aprenentatge i servei que impulsa la Facultat (veure els informes dels Graus en Dret i ADE). S'ha elaborat també un precís cronograma i tota la documentació uniformitzada pertinent per a l'elaboració del treball. Dins del cronograma es preveu la participació de l'estudiantat en tres sessions de formació obligatòria i gratuïta: la primera, més tècnica, fa referència a l'elaboració del TFG; la segona, de comunicació i expressió oral i la darrer, sobre el sentit crític. En relació a l'assignatura de Pràctiques Externes a implementar el curs 2017-18, s'ha elaborat també, una fórmula específica per als estudiants de la Doble Titulació. La finalitat és que la pràctica obligatòria integri els dos àmbits dels estudis. Fruit d'aquesta decisió, s'oferta als estudiants una doble modalitat de pràctiques: el Model I, consisteix en la realització de part de les pràctiques en empresa i part en òrgans judicials; el Model II, permet una pràctica integrada d'ambdós coneixements en empreses o institucions que cerquen aquest doble perfil en l'estudiantat. Aquest Model II ha requerit una tasca complexa de contactes amb empreses i institucions que responguin a les necessitats d'aprenentatge dels/es estudiants de la doble titulació. Formant part de les dues modalitats previstes de pràctiques s'inclouen dues activitats formatives gratuïtes i obligatòries per l'estudiantat matriculat: una Jornada de Sortides Professionals; un Seminari d'ètica professional que respon a la voluntat de l'equip d'apostar pels valors tant en la formació acadèmica com en el futur exercici professional. Per acabar, cal tenir present la modificació en la normativa de permanència de tots els estudis de Grau de la UdL aprovada a l'abril de 2017 pel Consell de Govern que desplegarà els seus efectes el curs 2017-18. Caldrà, en el seu moment, valorar el seu impacte.

DOBLE TITULACIÓ: MÀSTER EN ADVOCACIA MÀSTER EN SISTEMA DE JUSTÍCIA PENAL

En termes generals el pla d'estudis i l'estructura del currículum són coherents amb les competències i objectius de la titulació. Cal posar de manifest que el Pla d'estudis del doble màster va partir dels plans d'estudis del màster d'advocacia i del màster en Sistema de Justícia Penal, els quals prèviament havien estat acreditats.

GRAU EN ADMINISTRACIÓ I DIRECCIÓ D'EMPRESES

Durant el curs 2016/2017 s'han introduït algunes modificacions no substancials en el Grau en ADE. En particular s'incorpora l'optativa de 6 crèdits impartida en anglès "Empreses de transports de viatgers" (102637) dins el mòdul optatiu en la matèria: Gestió Empresarial. La finalitat d'aquesta modificació es millorar la internacionalització del Grau en ADE incorporant optativitat en llengua anglesa. La resta de modificacions consisteixen en incorporar en el Pla d'Estudis del Grau en ADE una sèrie d'assignatures optatives del Grau en Enginyeria Informàtica i del Grau en Dret per facilitar que els alumnes de les Dobles Titulacions: Grau en Enginyeria Informàtica i el Grau en ADE (GEIADE) i Grau en Dret i el Grau en ADE les puguin cursar. A banda d'aquestes modificacions, el centre es manté en la voluntat d'afavorir d'una forma significativa l'especialització dels nostres estudiants facilitant, a més a més, la continuïtat dels seus estudis de màster a través d'una ampla proposta de Minors. Per al curs 2016-17 s'ha introduït la possibilitat d'especialització en el Grau en ADE oferint el Minor en Emprenedoria en col·laboració amb la Càtedra Santander d'Emprenedoria Universitària. Aquesta proposta permet que l'estudiantat

completi la seva formació bàsica amb competències en el camp de l'emprenedoria i la creació d'empreses, assolint habilitats i capacitats genèriques relacionades amb l'ocupabilitat i el món professional. En l'informe de seguiment, vam reflectir una acció de millora consistent en elaborar una proposta de Minor en Mercats financers que, finalment, no ha estat executada. En l'Informe anterior anunciàvem que durant el curs 2016/2017, es procediria a una revisió dels Graus en ADE i Turisme per tal d'analitzar la supressió dels idiomes (Anglès, Francès i Alemany). La raó que justificava la revisió es que aquests idiomes es van incloure per permetre a l'estudiantat assolir el nivell B1, però l'exigència d'acreditar el nivell B2 d'una tercera llengua per als estudiants que van iniciar estudis de grau el curs 2014-2015, qüestionava l'oportunitat de mantenir aquest tipus d'assignatures en detriment d'altres pròpies de l'àmbit de coneixement sense renunciar a que es puguin impartir en un idioma estranger. Aquest projecte no s'ha dut a terme per diversos motius: oposició dels departaments implicats, dificultats per identificar assignatures de l'àmbit de coneixement que es poguessin impartir en un idioma estranger, etc. A més cal tenir en compte el contingut de l'Acord de la Junta del Consell Interuniversitari de Catalunya, del 22 de juny de 2017, que insta al Govern de Catalunya a sol·licitar una moratòria de 4 anys a partir del curs 2018-2019 a la norma que exigia l'acreditació del nivell B2 d'una tercera llengua aplicable. Durant el curs 2016-2017 s'ha estat treballant en un altre projecte consistent en dissenyar una doble titulació del Grau en ADE amb un altra titulació similar impartida per una universitat estrangera i, en particular, el coordinador de mobilitat ha mantingut diverses reunions de treball amb representants de la Yrkeshögskolan Novia – Novia University of Applied Sciences per tal de concretar una proposta formativa que es podria fer efectiva durant el curs 2017-2018 En virtut de tot l'exposat, valoro que aquest subestàndard en el cas de la titulació s'assoleix amb excel·lència.

GRAU EN DRET

Durant el curs 2016-2017 no s'ha introduït modificacions substancials en la titulació. No obstant això, cal destacar la aprovació del Minor en Dret Europeu per mitjà de l'Acord núm. 43/2017 del Consell de Govern de 22 de febrer de 2017. Es tracta d'una oferta formativa de la titulació amb una càrrega de 30 crèdits optatius. Aquesta proposta resulta de la demanda social d'especialistes en temes europeus i de la deficiència detectades d'aquest tipus d'oferta docent en l'àmbit universitari català. S'implementaran 5 noves assignatura optatives: Relacions Exteriors de la UE, European Legal English, Dret Fiscal Europeu, Dret Contractual Europeu i la Seguretat Energètica de la UE. Durant el curs 2017-2018 es continuarà el debat sobre la modificació del pla d'estudis del Grau en Dret contemplant algunes possibilitats d'homogeneïtzar els crèdits d'assignatures, modificar la situació d'algunes assignatures obligatòries i analitzar noves propostes de Minors.

GRAU EN TURISME

Durant el curs 2016-2017 no s'han introduït modificacions substancials o no substancials al Grau. No obstant això, s'ha intentat millorar alguns aspectes per afavorir l'assoliment de totes les competències estratègiques i específiques de la memòria per part de l'estudiantat. En relació a les competències estratègiques de coneixement i domini de l'anglès com a llengua estrangera i domini de les TIC, al Grau de Turisme s'aposta per implantar de manera transversal les noves tecnologies a la majoria de les assignatures, s'ha incorporat i ampliat la sala específica que s'utilitza per desenvolupar els programes i s'han actualitzats amb les darreres versions. Per altra banda s'han realitzat sortides de camp per realitzar simulacions amb el programari a l'empresa ICG que subministra i confecciona els programes, a més a més de continuar amb l'organització de les jornades de Noves tecnologies i Turisme que aquest curs s'ha realitzat la cinquena edició. Pel que fa als idiomes s'han realitzat reunions amb els professors de l'àmbit turístic per a que faciliten i motivin a l'estudiantat a lliurar els treballs en diferents idiomes i que es valori de forma positiva. S'ha impartit per primera vegada l'assignatura Direcció i Gestió de persones en anglès i s'ha introduït també en anglès l'assignatura optativa "Empreses de transports de viatger" considerant que fins ara el pla d'estudis no hi havia cap assignatura d'aquest àmbit. Aquesta acció s'ha realitzat amb tres objectius; per una banda introduir l'àmbit del transport per completar les competències específiques del sector ja que era l'únic àmbit del sector turístic que no es tractava a cap assignatura, continuar assolint les competències del domini de la llengua, i per altra part afavorir la realització de convenis de mobilitat amb universitats estrangeres ja que continua sent un dels punts febles a l'hora de signar convenis de mobilitat amb altres universitats, amb aquesta acció s'amplia l'oferta tant pels estudiants de la UdL com per els estudiants d'Erasmus i de mobilitat, ja que el hi permet fer un semestre sencer d'assignatures amb anglès incentivant la mobilitat ja que considerem que al Grau de Turisme és un element clau per assolir les competències genèriques, específiques i estratègiques. Finalment, en execució dels acords de millora, durant el curs 2016-2017 un equip de professors i professores ha elaborat un Document del disseny del projecte de formació DUAL amb el Grau en Turisme aprovat per l'equip de govern de la FDET.

MÀSTER EN ADVOCACIA

A diferència del que va succeir al curs 2015-16, en el que es van introduir diverses modificacions no substancials tant al pla d'estudis com al contingut de vèries de les matèries del màster amb la finalitat d'adaptar la titulació als continguts del programa de la prova d'avaluació de l'aptitud professional per l'exercici de la professió d'advocat/ada, al curs 2016-17 no s'ha introduït cap modificació ni al pla d'estudis ni al contingut de cap de les matèries, donat que al programa de l'esmentada prova no se produït cap alteració.

MÀSTER EN COMPTABILITAT, AUDITORIA I CONTROL DE GESTIÓ

Aquest màster està configurat com a títol universitari de caràcter oficial amb validesa a tot el territori nacional. Perquè tingui els efectes que preveu l'article 36.2 del reglament de desenvolupament del text refós de la llei d'auditoria de comptes, aprovat pel Reial decret 1517/2011, de 31 d'octubre, a fi de mantenir la seva homologació com a programa d'ensenyament teòric per a l'accés al registre oficial d'auditors de Comptes, es van realitzar algunes modificacions de caràcter substancial que van ser avaluades favorablement per l'AQU el 30/07/2015. En cap moment es van modificar els objectius del títol ni les

competències del mateix, sinó que es va fer més èmfasi en la part de l'Auditoria, per tal de complir la Resolució de l'ICAC a més d'introduir una nova especialitat en control de gestió. El màster ofereix dues especialitats. L'especialitat en auditoria ofereix els coneixements necessaris per a aquells que vulguin exercir la professió d'auditor. Mitjançant el coneixement i ús de les nores comptables i financeres, l'aplicació de tècniques estadístiques i de mostreig, l'anàlisi del control intern i el estudi de les operacions que realitza una empresa, es pretén determinar si la informació econòmica-financera que subministra l'empresa reflecteix la imatge fidel de la mateixa. El màster està homologat per l'Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes (ICAC), de manera que la superació de l'especialitat dispensa de la realització de la prova de capacitació teòrica en el procés d'accés al Registre Oficial d'Auditors de Comptes (ROAC). Donat que amb l'adaptació del mòdul d'auditoria al reglament de desenvolupament del text refós de la llei d'auditoria de comptes, a fi de mantenir la seva homologació com a programa de ensenyament teòric per a l'accés al registre oficial d'auditors de Comptes es va donar més pes a les especialitzacions, i es va introduint una altra especialitat en control de gestió per aquells alumnes que no vulguin la formació d'auditors. L'especialitat de gestió financera i control de gestió prepara l'estudiant per a la inserció en el mercat empresarial i ocupar un càrrec de director financer o controller. La pràctica de controller és una especialització professional internacional reconeguda per organismes i institucions de gran nivell com el Chartered Institute of Management Accountants o el CMA-Certified Management Account, i és un perfil amb una gran demanda avui en dia per firmes d'empreses. La seva missió principal és assegurar el creixement intern de l'empresa i el control de la gestió de la mateixa, en un entorn on la innovació en la gestió i els canvis en les normes comptables no han fet més que augmentar la importància d'aquest tipus de figura. La Universitat de Lleida és l'únic centre a Catalunya autoritzat pel Global Chartered Controller Institute (GCCl) per preparar i realitzar presencialment les certificacions de Chartered Controller Analyst, CCA Certificate®. Aquesta certificació de qualitat, que expedeix el Global Chartered Controller Institute (GCCl), estableix que s'han assolit un conjunt d'estàndards dins del control de gestió, tant d'anàlisi, gestió i planificació, com de tècniques i estratègies "que doten la figura del controller d'una major dimensió, homogeneïtat i transparència en el mercat laboral".

MÀSTER EN ESTUDIS DE GÈNERE I GESTIÓ DE POLÍTIQUES D'IGUALTAT

El Màster en Estudis de Gènere i Polítiques d'Igualtat és un màster Interdisciplinari que es va posar en marxa per primera vegada al Curs 2015-2016. Per tant, ens trobem en el segon any de vigència del mateix. Aquest màster va dirigit a la formació d'experts i expertes en l'aplicació de la perspectiva de gènere a les tasques professionals al tractament de la violència de gènere i a l'aplicació de la categoria "gènere" a la recerca en l'àmbit de les ciències jurídiques, humanes i socials. L'objectiu general del màster és establir les bases teòriques i metodològiques per identificar les situacions de desigualtat per raó de sexe i els indicadors de violència de gènere, així com per intervenir obrint nous camins del coneixement a través de la recerca en les relacions de gènere i dissenyant, implementant i avaluant actuacions encaminades a la consecució de la igualtat d'oportunitats i de tracte entre homes i dones i al tractament i eradicació de la violència familiar, social i estructural contra les dones. Consta de 60 crèdits distribuïts en un Mòdul Obligatori, un Mòdul d'Especialitat, un Mòdul Optatiu i el Treball Final de Màster (en endavant TFM). El règim d'estudis és a temps complet (60 crèdits) i a temps parcial (20 crèdits com a mínim el primer any). El Màster ofereix tres itineraris d'especialització i s'ha de triar una, que quedarà reflectida al títol expedit pel Ministeri. Els itineraris d'especialització són: 1) Ciències Jurídiques i Violència de gènere-Dissenyat per formar persones expertes o professionals

que han de treballar en la sensibilització i prevenció de la violència de gènere, així com en l'atenció de les seves víctimes; 2) Ciències Humanes i Socials - Dissenyat per formar persones expertes en estudis de gènere en l'àmbit de les humanitats i de les ciències socials. Especialment pensada per promoure la recerca en gènere; 3) Agent d'Igualtat – Dissenyat per formar persones expertes que s'ajustin al perfil d'agent d'igualtat que ha quedat definit a la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva entre homes i dones. D'acord amb aquests diferents perfils el pla d'estudis del màster dissenya una oferta formativa ajustada a la formació requerida per assolir les competències necessàries a cada itinerari curricular. La Memòria verificada no inclou objectius, sinó competències. Les competències a assolir per l'estudiantat que es van establir es treballen a les diferents assignatures del màster inclouen el TFM, que és on finalment es posen quasi totes de manifest en major o menor grau. A les guies docents de les assignatures que estan publicades a la web del màster (<http://www.masterestudiosypoliticadegenero.udl.cat/ca/pla-formatiu/pla-estudis-guies-docents.html>) es pot comprovar la distribució d'aquestes competències en tres apartats diferenciats, el primer, destinat a les competències bàsiques, el segon, destinat a les competències generals i, el tercer, a les competències específiques de cada matèria. Aquesta distribució va en consonància amb la descripció de la matèria que apareix a la Memòria Verificada i amb les activitats avaluable que s'han dissenyat en cada assignatura. Creiem que aquest esforç per distribuir competències entre les matèries del màster és molt convenient i millora la feina feta a la Memòria Verificada. En el segon any que s'imparteix aquest màster s'ha posat de manifest la necessitat d'introduir una nova modificacions no substancials del Pla d'estudis, a les dos que es van incorporar el curs passat. Si bé, en aquesta ocasió la modificació consisteix en un simple aclariment que afecta a qüestions de caràcter tècnic i administratiu a l'hora de conformar per part de l'alumnat el seu itinerari curricular en el moment de la matrícula. Concretament la modificació no substancial va dirigida a aclarir la possibilitat que té l'alumnat en el moment de completar amb 6 crèdits la anomenada "formació complementària", de manera que els 6 crèdits d'aquesta formació es pot realitzar escollint 6 crèdits tant del bloc d'assignatures activades que conformen la formació complementària com també qualsevol altra assignatura o assignatures fins arribar a 6 crèdits de qualsevol dels itineraris d'especialització que s'oferten al Màster.

MÀSTER EN GESTIÓ ADMINISTRATIVA

En termes generals el pla d'estudis i l'estructura del currículum són coherents amb les competències i objectius de la titulació. Cal posar de manifest que el Pla d'estudis del Màster es va elaborar conjuntament amb l'ISGAC (Institut Superior de Gestió Administrativa de Catalunya) i per configurar-lo van tenir-se en compte el patró establert pel document del Consejo General De Colegios De Gestores Administrativos De España, «Documentación para las Universidades: REQUERIMIENTOS PARA EL RECONOCIMIENTO DE LA EXENCIÓN DE PRUEBAS DE UN MÁSTER UNIVERSITARIO EN GESTIÓN ADMINISTRATIVA», en el qual s'estableix l'estructura bàsica del pla d'estudis i els continguts de cada matèria, els quals, en virtut d'un acord entre el mencionat Consell General i la Secretaria d'Estat d'Administracions Públiques, coincideixen expressament amb l'estructura dels continguts previstos en la resolució de la convocatòria de les proves per a l'obtenció del Títol Oficial de Gestor Administratiu. Igualment, també van servir com a referent els plans d'estudis aprovats per altres Universitats espanyoles i, sobretot, catalanes que ja impartien prèviament aquest Màster. Tot i així, durant el primer curs acadèmic es va detectar un desajust en relació als complements formatius, que van requerir de la introducció de modificacions substancials en la memòria de la titulació. Aquests

complements formatius s'articulaven cursant determinades assignatures del Grau en Dret de la Facultat de Dret, Economia i Turisme de la UdL: Dret Constitucional I, Introducció al Dret Civil, i Dret del Treball i de la Seguretat Social. L'experiència del primer any va demostrar que l'aplicació dels complements generava dificultats i discordances, de la qual cosa és mostra, entre altres, que la taxa de rendiment i la taxa d'èxit de l'assignatura de Dret Constitucional va ser la més baixa de totes les assignatures del Màster (50,00% i 62,50%, respectivament). A banda, els continguts no eren adequats i tampoc la compatibilitat temporal i metodològica amb la resta d'assignatures del Màster. Per aquest motiu, i com a acció de millora, durant el curs 2016/2017 ha estat efectivament implementada una modificació substancial del Pla d'Estudis per canviar l'estructura dels complements formatius. Així, els complements formatius s'articulen ara al voltant de dues assignatures creades ad hoc pel Màster "Fonaments de Dret Públic, de 6 ECTS i Fonaments del Dret Privat, de 6 ECTS", les quals s'imparteixen en la mateixa franja horària que la resta d'assignatures de la titulació, i utilitzant la mateixa metodologia docent.

MÀSTER EN SISTEMES DE JUSTÍCIA PENAL

La coherència del pla d'estudis amb el perfil de competències l'assoliment de les quals es plantejava ja amb la implantació dels estudis fou confirmada pel fet que no es van fer recomanacions en aquest sentit en l'informe de verificació de la titulació. Les modificacions introduïdes en la forma d'impartició del títol des de la seva verificació han estat motivades tant per la voluntat d'adequar el programa formatiu a les demandes dels estudiants com per la finalitat de millorar el funcionament en gestió de la titulació i enfortir la seva internacionalització, excel·lència i accessibilitat, tot i que en la seva major part no han vingut dirigides per l'emissió d'informes d'ANECA o AQU en aquest sentit i no han suposat canvis en la memòria ja verificada. Les accions empreses en aquest sentit han tingut sempre el seu reflex en la proposició de la corresponent acció de millora en la respectiva memòria anual de la titulació. Si originàriament aquestes accions de millora estaven centrades en qüestions de tipus més administratiu, com ara afavorir l'accessibilitat de la informació sobre la titulació als estudiants millorant progressivament la informació al web i visibilitzant la condició de coordinador del màster de la UdL, així com clarificant els recursos online als quals poden accedir els estudiants (accions plantejades a la memòria curs 2009-2010), posteriorment han estat sobre tot centrades en la millora d'aspectes acadèmics. En aquesta darrera vessant, es va exposar el sistema de tutorització virtual del treball de recerca de màster, es van clarificar les condicions de permanència al títol i es va dissenyar una taula de convalidació per a llicenciats (en cap cas graduats) en Dret i Criminologia que accedissin al màster (accions expressades a la memòria 2011-12 i 2012-13). Continuant en l'àmbit acadèmic, es va afegir a l'oferta docent reglada l'oferta de docència específica voluntària des del curs 2012-13 i que el pròxim curs es continuarà realitzant; concretament un seminari internacional específic sobre un tema d'actualitat al sistema de justícia penal. Posteriorment, es varen emprendre accions de millora de la tutorització a distància del treball de recerca de màster, determinant un sistema de qualificació ponderada del mateix entre tutor i tribunal i establint els criteris d'avaluació per fases, dissenyant a més una estratègia docent per la possible oferta virtual del mòdul optatiu (memòria curs 2013-14). Finalment, i amb la finalitat d'incrementar el possible nombre de matriculats amb residència fora del nostre país, es va plantejar la possibilitat de virtualitzar el mòdul optatiu del màster, per a arribar a oferir-lo de manera enterament virtual simultaniejant amb la versió semi virtual com fins ara per als estudiants que ho escullin. Com a primer pas per al compliment d'aquest objectiu, es va dissenyar una metodologia docent per a l'oferta virtual de la docència de l'optativitat, que va ser testada durant el curs 2015-16. Tot i que els alumnes

en varen sortir contents, després de 2 cursos en funcionament com a propostes de millora per implementar el curs pròxim 2017-18 es preveu que els professors responsables d'aquestes assignatures gravin les sessions presencials amb caràcter previ, de manera que els alumnes puguin seguir la visualització dels vídeos a través de petits mòduls en un moment posterior. Per altra banda, com a accions de millora a mig termini, es pretén plantejar l'expansió de l'actual doble titulació amb el Màster en l'Advocacia, oferint un complement per aquest amb la resta d'universitats participants. En aquest sentit, s'ha realitzat un primer pas a través d'iniciar contactes amb la Universitat Rovira i Virgili per tal de signar un conveni específic de reconeixement de crèdits entre el màster de sistema de justícia penal i el màster en advocacia de la URV. Durant el curs 2016-17, després de parlar amb al coordinadora del màster de SJP i advocacia de la URV, s'ha elaborat un conveni per part del coordinador de la titulació el qual ha estat enviat al vicerector de docència, per tal de que aquest el faci arribar al seu homòleg de la URV. Igualment, durant aquest mes de juliol de 2017 s'han iniciat contactes amb una universitat xilena per tal de plantejar la implementació d'una doble titulació entre les dues universitats. Aquest subestàndard en el cas d'aquesta titulació s'assoleix amb Excel·lència.

MÀSTER EN CIÈNCIES JURÍDIQUES

El curs 2016-17 és l'últim en el qual s'ha impartit aquesta titulació, que queda extingida per falta de demanda. Així doncs, i malgrat que: (1) Durant el curs 2014-2015 es va fer una modificació substancial del Màster en Ciències Jurídiques consistent en una reducció important del mòdul obligatori i una ampliació de l'especialització amb dos blocs diferenciats: Dret de l'empresa, i Dret Internacional i de la Unió Europea.(2) Aquesta modificació substancial va permetre, a més, plantejar una doble titulació amb el Màster en l'Advocacia, convalidant una part de les assignatures obligatòries i oferint als alumnes la possibilitat de obtenir una especialització. (3) L'acreditació del títol per l'AQU en 2015 va ser FAVORABLE, la realitat ens mostra unes dades de matrícula per sota dels objectius proposats des de el Rectorat de la UdL per a la viabilitat de les titulacions. Durant el curs 2015-16: -7 alumnes es van matricular al nou Pla d'estudis del MCJ, tots ells en l'especialitat de dret de l'empresa -4 alumnes es van matricular a la Doble titulació de MCJ i MACAUD. Durant el curs 2016-17: -3 alumnes es van matricular al nou Pla d'estudis del MCJ, tots ells en l'especialitat de dret de l'empresa -3 alumnes es van matricular a la Doble titulació de MCJ i MACAUD. Per tot això, el centre es va veure obligat a la cancel·lació de la oferta d'aquesta titulació per al pròxim curs acadèmic. No obstant, es planteja, més endavant, considerar la possibilitat de reverificar el títol centrant-se únicament en Dret de l'empresa

1.3 Els estudiants admesos tenen el perfil d'ingrés adequat per a la titulació i el seu nombre és coherent amb el nombre de places ofertes.

DOBLE TITULACIÓ: GRAU EN ADE GRAU EN TURISME

Tot i que el nombre de places ofertes per a la doble titulació al curs 2016-2017 és de 22 només s'han matriculats 14 estudiants. Es considera que aquesta situació millorarà de cara als propers anys, quan la titulació sigui més coneguda i estigui més estesa. El 86% dels estudiants que accedeixen a la doble titulació havien seleccionat aquesta doble titulació com a primera preferència. Evidentment, per les places ofertes i els estudiants de nou ingrés, la nota de tall del curs 2016-2017 és de 5/10. Es treballarà perquè en els propers anys la nota de tall augmenti sense disminuir les places ofertes. Cal, per altra banda, tenir

Informe de seguiment de les titulacions oficials de grau i màster

Facultat de Dret Economia i Turisme

en compte la nota d'accés. El 46,2% dels estudiants tenen una nota de batxillerat amb PAU igual o superior al 7. Aquestes dades permeten afirmar que el perfil l'estudiant que ingressa és força adequat.

DOBLE TITULACIÓ: GRAU EN DRET I GRAU EN ADE

L'evolució de les dades de matrícula durant el període 2013-2014/2016-2017 evidencia que la taxa d'ocupació de la titulació és del 100%. La demanda en 1° opció s'ha mantingut estable, superant, en tots els cursos el nombre de places ofertades. El curs que s'analitza han estat 31 les places sol·licitades en primera opció, en relació a les 30 ofertades. Les dades evidencien que es consolida com a via d'accés per cursar els estudis del Doble Titulació la Via Batxillerat/PAU situant-se els darrers dos cursos per sobre del 95%. Les notes de tall PAU van experimentar un important descens lligat a l'increment de l'oferta de places, passant del 8,87 al curs 2013-2014 (20 places) al 5 al curs 2015-2016 (35 places). Arrel d'aquest descens es va proposar una rebaixa en les places ofertades pel curs 2016-17 que van passar a 30, entenent que la titulació requeria un perfil d'estudiantat amb qualificacions més elevades per garantir, a priori, un correcte seguiment d'una doble titulació i evitar el fracàs. Aquesta rebaixa no ha aconseguit el resultat esperat produint un increment mínim de la qualificació d'accés que, al nostre entendre no resulta suficient (5,7). Des del punt de vista de l'aprenentatge, la Doble titulació requereix un esforç important i un grau d'implicació elevat amb els estudis i no resulta, a priori, massa apropiat, el seguiment d'un itinerari de doble Grau a partir d'un indicador determinant com una baixa qualificació. Tanmateix, hi ha una dada que matisa aquesta impressió i que, conjuntament amb la demanda de places, comporta que no sigui convenient una altra rebaixa en el número de places: el 50% dels estudiants que accedeixen a la titulació tenen una nota d'accés superior al 9. Del que s'ha exposat es dedueix que el perfil d'accés a la Doble Titulació s'adequa al previst en la memòria de verificació del títol.

DOBLE TITULACIÓ: MÀSTER EN ADVOCACIA MÀSTER EN SISTEMA DE JUSTÍCIA PENAL

En relació a les dades sobre matrícula del màster a partir del curs 2015-16, moment en què es va implementar la titulació podem veure que les dades són favorables. En els dos cursos s'ha ofert un total de 5 places. En el curs 2015-16 es van omplir 4, i el curs següent (2016-17) es van omplir l'oferta i fins i tot es va acceptar l'ampliació a una més, de manera que vàrem tenir un total de 6 matriculats.

GRAU EN ADMINISTRACIÓ I DIRECCIÓ D'EMPRESES

Les places del Grau en ADE s'han reduït, passant de 220 al curs 2012/13 a 185 al 2015/16 i a 150 al 2016/17. Hi ha diverses raons que expliquen aquesta tendència però una de les més importants és l'oferta de Dobles Titulacions que tenen com a eix central el Grau en ADE: Dret i ADE, ADE i Turisme i Enginyeria Informàtica i ADE. En aquest sentit podem concloure que, malgrat la reducció de places del Grau en ADE, el nombre total d'alumnes que cursen aquesta titulació, solta o en una doble, es manté entorn a un 200 alumnes. La matrícula en primera preferència es situa en un 90%. Pel que fa a les notes d'accés al Grau en ADE, hi ha un 37,1% d'estudiantat de Batxillerat/PAU i un 24,2 % de CFGS amb una nota <6. Les notes entre 7 i 9 representen uns percentatges al voltant del 25% i 40% per la via d'accés Batxillerat/PAU i CFGS, respectivament. L'estudiantat que accedeix amb una nota >9 és d'un 13,4% per Batxillerat/PAU i un 9,1% per CFGS. L'evolució de les dades de la via d'accés posa de manifest que les PAU passen del 63,1% del nou accés el curs 2015-

2016 al 70,8% el curs 2016-2017; i els cicles formatius passen del 23,2% del nou accés el curs 2015-2016 al 24,1% el curs 2016-2017. La ràtio d'estudiants equivalents a temps complet per professorat a temps complet segueix una tendència estable al llarg del període 2012-16, al voltant de la xifra de 24. En general, doncs, podem afirmar que els estudiants admesos tenen el perfil d'ingrés recomanat per la titulació. En virtut de totes les circumstàncies comentades, valoro que aquest subestàndard en el cas de la titulació s'assoleix amb excel·lència

GRAU EN DRET

L'evolució de les dades de matrícula del període 2013-2014 / 2016-2017 evidència que la taxa d'ocupació de la titulació ha patit mínim retrocés que es pot explicar per la introducció de la doble titulació Gran a Dret i Gran en ADE (2013-2014) La demanda a 1r opció s'aprecia un creixement constant ja que el 2013-2014 va arribar al 80% amb un pic de creixement en el curs 2014-2015 amb un 88% que s'ha tornat a produir en l'última matriculació (2016-2017) amb un 87%. Per tant, tot i la reducció d'alumnes en el primer curs, els matriculats han triat en la seva àmplia majoria el Grau en Dret com preferencial. Així mateix, Les dades evidencien que la via d'accés més habitual per cursar els estudis de Grau en Dret és la Via Batxillerat / COU amb PAU que se situa en un 93,6% en 2016-2017, és a dir, un total de 103 alumnes . En canvi, els alumnes procedents d'altres itineraris com FP2 / CFGS es redueix a un 1,8% i altres vies d'accés aconseguixen un 4,5%. Pel que fa a les notes de tall PAU es ve experimentant un lleuger descens en els últims cursos atès que en 2013-2014 es va obtenir un 6,1 i el curs 2016-2017 1 5. No obstant això, cal destacar que el 43,7% dels nous alumnes han obtingut una nota superior al 7 en l'accés per la via Batxillerat / COU / PAU. Per contra, s'ha produït un descens en la via CFGS ja que s'ha estancat entre el 5-7. Del que s'ha exposat es dedueix que el perfil d'accés al Grau en Dret s'adequa al que preveu la memòria de verificació del títol.

GRAU EN TURISME

L'evolució de les dades de matrícula al grau de Turisme evidencia una lleugera davallada de matrícula al curs 2016-2017 amb 32 estudiants matriculats. Entenem que aquest descens pot estar relacionat amb la implantació de la doble titulació d'ADE i Turisme on s'han matriculat 14 estudiants. En aquest sentit, paga la pena explicar que una part important dels alumnes d'ADETUR són estudiants que s'havien matriculat al Grau en Turisme però que a principi de setembre en veure que no s'havien cobert les 20 places d'ADETUR van realitzar la modificació de matrícula. Una dada positiva és que la matrícula del Grau en Turisme es completa amb 10 estudiants de mobilitat i un grup de 8 estudiants asiàtics que realitzen un Diploma d'Estudis Hispànics i s'han matriculat a diverses assignatures del Grau. Seguint amb l'anàlisi de les dades, el 94% de l'estudiantat de nou accés al Grau en Turisme havien escollit com a primera opció el grau de Turisme. Quant a la via i nota d'accés, un 84% dels estudiants accedeixen mitjançant les PAAU i un 10% mitjançant cicles formatius. La resta un 6% són estudiants de més de 25 o 40 anys . La nota d'accés, any darrere any continua sent més alta la nota mitjana des estudiants de cicles que els estudiants de batxillerat. El 60% dels estudiants de cicles te més d'un 7 de mitja. La nota mitjana dels estudiants de batxillerat ha millorat comparativament a la del curs 2015-2016 els estudiants que accedeixen amb una nota entre (5-6) són un 40%, i el curs anterior un 45%.entre (6-7) un 33% i el curs anterior un 24% entre (7-8) un 18% més o menys com el curs anterior, entre (8-9) un 7, 4 un punt més que curs anterior 6% i (més de 9) no hi ha cap estudiant, mentre que el curs passat hi havia un 6%. Aquestes dades repercuteixen en

la durada mitjana de finalització del Grau, que des de fa dos cursos ha augmentat i la taxa d'abandonament, ja que els estudiants amb notes més baixes hi ha més probabilitats que hi abandonen els estudis. Per a donar a conèixer l'oferta del Grau de Turisme a la UdL s'han realitzat estratègies. Concretament, s'han realitzat anuncis a la radio a l'emissora Flash FM a Lleida i a Andorra, ja que s'ha observat que els darrers cursos tenim molts estudiants d'aquest país. Per altra banda, la coordinadora de la titulació ha fet xerrades a les jornades d'orientació universitària a diferents centres de secundària i a les jornades de portes obertes de la universitat de Lleida. També s'ha aprofitat per fer difusió del Grau a les V Jornades de Turisme a la UdL, amb una valoració general de les jornades molt positiva tant pels comentaris dels assistents com per les notícies publicades pels mitjans de comunicació i les xarxes socials, aconseguint una gran repercussió social a nivell d'institucions, empreses i estudiants. Aquest curs s'ha continuat realitzant la matrícula on-line facilitant i agilitzant el procés sense cap problema.

MÀSTER EN ADVOCACIA

A diferència del curs 2015-16, cap dels alumnes admesos són llicenciats en Dret sinó que el perfil d'ingrés de tots ells és el de graduat/ada en Dret. Aquest perfil, atesa la configuració del pla d'estudis del màster, és considera òptim, encara que el reial decret 775/2011, de 3 de juny, pel qual s'aprova el reglament de la Llei 34/2006, de 30 d'octubre, sobre l'accés a les professions d'advocat i procurador dels tribunals faculti també l'accés al Màster en Advocacia dels graduats en un altre títol universitari diferent del Grau en Dret si acredita l'adquisició de les competències previstes a l'art. 3 de l'esmentat reglament, sense que es prevegin complements de formació. Al curs 2016-17, el nombre de places ofertes ha tornat a ser de 25 i el de matriculats de nou ingrés de 20, front als 21 del curs 2015-16; es consolida, doncs, la xifra d'una vintena d'alumnes de nou ingrés. Tanmateix, sembla oportú posar de manifest que els estudiants del *Doble Màster en Advocacia i en Sistema de Justícia Penal* -que, al curs 2016-17, han estat 5- han de cursar totes assignatures del pla d'estudis del Màster en Advocacia, llevat de l'assignatura *Litigació penal*, la qual cosa fa que el nombre de matriculats en cadascuna de les dites assignatures hagi estat de 26. Aquest fet porta a concloure que el nombre d'estudiants que, finalment, acaben cursant les assignatures del pla d'estudis del Màster en Advocacia sigui coherent amb el nombre de places ofertes al dit màster. La majoria dels estudiants del màster són alumnes provinents de la UdL. Tanmateix, 3 dels 20 alumnes de la titulació provenen d'altres universitats del Sistema Universitari Català concretament, dos de la Universitat Pompeu Fabra i un de la Universitat Rovira i Virgili.

MÀSTER EN COMPTABILITAT, AUDITORIA I CONTROL DE GESTIÓ

Segons preveu la Memòria Verifica, el perfil general d'ingrés de l'estudiant es correspon al de llicenciats/des o graduats/des en ADE o Economia que vulguin especialitzar-se en l'àmbit de l'administració d'empreses, de la comptabilitat, de les finances i de l'auditoria de comptes. Les vies d'accés, consisteixen en una entrada directa per als llicenciats o graduats en economia i empresa i una prova de nivell per a altres titulats que provinquin d'enginyeries amb especialitat en empresa. Per als Diplomats en Ciències Empresarials, enginyeries i altres títols universitaris, es facilitarà la realització d'uns complements formatius mitjançant la realització de 60 crèdits propis de l'especialitat del Màster, la superació atorgarà l'accés directe. Aquesta informació està disponible a l'enllaç de la web de la titulació: <http://www.masterauditoria.udl.cat/ca/futurs-estudiants/acces-admissio.html> Les dades evidencien que, en línies generals, el perfil d'accés al MACAUD s'adequa al previst en la

memòria de verificació del Grau. Quan al nombre d'estudiants, la taxa d'ocupació de la titulació ha evolucionat durant els últims anys, ha oscil·lat entre un 64% i un 100%. Una possible explicació d'aquestes dades pot trobar-se en el fet que atès el perfil tècnic del mateix només es pot nodrir d'estudiantat de determinades titulacions: Grau en ADE, Llicenciat en ADE o Llicenciat en Econòmiques. Durant el darrer curs 2016-17 la taxa d'ocupació va pujar fins al 95% degut a la introducció de l'especialització en control de gestió, que ha tingut molt èxit, ja que la majoria dels estudiants que han cursat el màster han optat per aquesta especialitat de Control de gestió o Controller

MÀSTER EN ESTUDIS DE GÈNERE I GESTIÓ DE POLÍTIQUES D'IGUALTAT

El curs 2016-2017, ha suposat un increment exponencial del nombre de l'alumnat matriculat al Màster en Estudis de Gènere i Gestió de Polítiques d'Igualtat, passant de 8 en el curs 2015-2016 a un total de 26. Cal indicar al respecte, que 4 dels matriculats corresponent a l'alumnat del curs passat que va optar pel seguiment del Màster a temps parcial. Per tant, durant aquest curs han estat un total de 22 alumnes de nou ingrés els que s'han matriculat. Aquest nombre d'alumnat suposa la cobertura del nombre màxim de places ofertes en aquest curs que és de 20. La superació en 2 alumnes el nombre màxim de places entra dins de l'increment del 10% adicional que permet la normativa universitària. L'aplicació d'aquest increment es va adoptar per la coordinació acadèmica del Màster en previsió de possibles baixes al llarg del curs, situació que s'ha produït justament amb 2 de les persones matriculades. Tanmateix l'increment es va adoptar tenint en compte que una part (tot i que minoritària) de l'alumnat era a temps parcial. Tot i que ens trobem en el segon any de vigència del Màster i pot resultar precipitat realitzar una valoració sobre l'increment del nombre d'alumnat matriculat, entenem que un dels principals motius del seu increment ha estat el conjunt d'accions de difusió realitzades des de la coordinació acadèmica i administrativa del Màster al llarg del curs anterior i el temps que s'ha comptat per poder fer-ho. Cal recordar que al curs 2015-2016 el Màster no va comptar amb cap marge de temps per poder donar a conèixer-lo ni a l'entorn més pròxim, ni per suposat a un àmbit més general, ja que la notificació de la verificació del Màster va arribar amb molt retard, concretament la verificació del pla d'estudis del Màster es va produir a finals del mes de juliol de 2015, per tant en un moment molt avançant del primer termini de preinscripció. En segon lloc cal indicar que a diferència del curs anterior l'alumnat matriculat majoritàriament ha estat a temps complet, concretament el 80% ha estat alumant a temps complet i el 20% a temps parcial. Cal afegir a aquest 20% l'alumnat del curs passat que es va matricular també a temps parcial. En tercer lloc, pel que fa a la adequació del perfil acadèmic de l'alumnat al pla formatiu del Màster i la necessitat o no de fer complements formatius, el perfil acadèmic de l'alumnat ha sigut heterogeni, procedint tant de Dret, como de Humanitats i Educació. En tot cas, el seguiment per part de l'alumnat ha estat satisfactori i no es veu la necessitat d'establir complements formatius. Cal recordar que donat que el caràcter del Màster és interdisciplinari, no hi ha perfil definit d'ingrés. L'alumnat ha de procedir d'aquelles titulacions en les quals es puguin aplicar els continguts que ofereix aquest Màster. En aquest sentit el pla d'estudis i el disseny de les assignatures i els itineraris ja es va elaborar tenint en compte el perfil acadèmic divers que podia tenir el Màster. Per altra banda es valora molt positivament la dispersió de la procedència de l'alumnat, facilitada per la naturalesa virtual del Màster. Aquesta dispersió es refereix tant al tipus de formació rebuda com a la Universitat en la qual s'han cursat els estudis de grau, diplomatura o llicenciatura. La diferent experiència, els diferents coneixements científics i hàbits acadèmics enriqueixen els debats i els xats i donen a les activitats avaluable i al TFM una varietat que motiva no tant sols al propi alumnat, sinó també al professorat del màster. Per últim cal indicar que

durant aquest curs s'ha incrementat el nombre d'alumnat procedent o que resideix a l'estranger. Concretament un total de 4 alumnes són nacionals o resideixen en aquests moments a l'estranger. Aquesta dada, encara que no es significativa ens permet ser optimistes quan a l'abast de la difusió del Màster i l'interès que pot tenir el contingut del mateix per a persones que han cursat els seus estudis o estan treballant fora de l'Estat espanyol.

MÀSTER EN GESTIÓ ADMINISTRATIVA

Des de la seva posada en marxa en el curs 2015/2016 el Màster en Gestió Administrativa ofereix cada curs 20 places per alumnes de nou ingrés. Durant el seu primer any es van cobrir la totalitat de les places, mentre que en el curs 2016/2017 s'han cobert 18 places (90% del total). Pel que fa al proper curs (2017/2018), tant les dades de matrícula en el primer termini com el bon ritme de preinscripcions pel segon termini, fan pensar que el màster tornarà a cobrir gairebé la totalitat de les places ofertades. Aquestes xifres per tant, mostren la bona acollida que ha tingut el Màster des de la seva posada en funcionament. Un cop analitzades les dades, es considera que el nombre de places ofertades és adequat. Malgrat que les preinscripcions puguin superar el nombre de places disponibles pel segon termini de matrícula, no es considera adient ampliar el nombre d'estudiants ja que part de la qualitat en la docència del Màster es deu també al número reduït d'alumnes, el qual facilita el treball en grup i les dinàmiques de seminari en les sessions, entre altres. Pel que fa a l'àmbit d'on provenen els estudiants, cal destacar-ne la seva diversitat, sent majoria els provinents d'estudis de dret i d'empresa, però també d'altres àmbits. La diversitat de perfils dels estudiants admesos s'ajusta perfectament a la titulació, que es capaç d'acollir estudiants de diferents titulacions, generant dinàmiques altament gratificants per a alumnes i docents, que permeten la col·laboració i cooperació dels participants aportant cadascun a les sessions i activitats formatives segons la seva formació i experiència professional pròpia. Precisament, donada la diferent procedència de l'alumnat pel que fa a àmbits d'estudi, la majoria dels alumnes han hagut de cursar algun complement formatiu (únicament els alumnes provinents d'estudis de Dret no n'han de cursar cap). En relació als complements formatius, com ja s'ha indicat en l'apartat 1.2. d'aquest informe de seguiment, inicialment aquests es van articular a través d'assignatures del Grau en Dret. No obstant, l'experiència del primer any va demostrar que aquesta aplicació dels complements formatius generava dificultats i discordances, el que es posava de manifest amb baixes taxes de rendiment i d'èxit. A més, ni els continguts ni la compatibilitat temporal eren adequats amb la resta d'assignatures del Màster. Per aquest motiu, es va dur a terme una modificació substancial del Pla d'estudis, la qual ha previst l'articulació dels complements formatius al voltant de dues assignatures creades ad hoc per al Màster "Fonaments de Dret Públic i Fonaments del Dret Privat, que s'imparteixen en la mateixa franja horària que la resta d'assignatures de la titulació, i utilitzant la mateixa metodologia docent. Cal destacar els resultats positius que els nous complements formatius han suposat, amb unes taxes de rendiment i d'èxit del 100%, i esdevenint en el darrer curs en les dues assignatures del Màster amb un major nivell de satisfacció global per part de l'alumnat. Prova de l'eficiència dels complements formatius és que, a pesar de la varietat en els perfils d'accés dels nostres estudiants, el nivell de la resta d'assignatures no necessita ajustar-se. La diferent procedència de l'alumnat, no obstant, també ha posat de manifest l'existència d'importantes diferències pel que fa als seus coneixements previs en comptabilitat, havent alumnes sense cap formació prèvia en aquest àmbit. Aquesta situació genera dues velocitats d'aprenentatge a l'aula, dificultant que els alumnes sense formació assoleixin plenament els objectius de l'assignatura. Per aquest motiu, es considera necessari proporcionar una formació prèvia

en comptabilitat a aquell alumnat sense formació en aquest àmbit, la qual cosa elevaria significativament el nivell i resultats del conjunt de la classe en aquesta matèria

MÀSTER EN SISTEMES DE JUSTÍCIA PENAL

Els estudiants admesos tenen el perfil d'ingrés adequat per la titulació. Segons la memòria de verificació del màster, aquests havien de ser preferentment llicenciats o graduats en dret o criminologia. També podia tractar-se segons aquest document de titulats o graduats en altres disciplines integrades en les ciències socials –com psicologia, sociologia o ciències polítiques- relacionades amb l'estudi del funcionament del sistema de justícia penal, a més de persones amb altres titulacions sempre que desenvolupessin una activitat professional relacionada amb el sistema de justícia penal. La pràctica totalitat d'estudiants del màster procedeixen del que es preveïen que havien de ser les vies d'accés naturals al mateix, és a dir, llicenciatures o graus en Dret i Criminologia. Només en el curs 2013-2014, en què es va matricular una persona graduada en treball. Igualment, en el curs 2016-17 es va matricular una persona graduada en ADE, tot i que aquest al seu temps estava estudiant Dret alhora que estava treballant com a funcionari de presons en un Centre Penitenciari de Catalunya, pel que la seva admissió al màster quedava justificada per la seva activitat professional. La resta de persones admeses al màster des del curs 2012-13 fins al 2016-17 són llicenciats/graduats en dret o criminologia. Tenint en compte aquestes dades, no es considera adient la necessitat de que els alumnes matriculats al màster hagin de cursar complements de formació. En relació a les dades sobre matrícula del màster, cal apreciar que es va observar una clara davallada de nova matrícula els cursos 2012-13 i 2013-14, en que va passar a ser de 23 i 18 estudiants respectivament (quan el curs 2010-11 el nombre de matriculats havia estat de 36 i el curs 2011-12 de 35), coincidint amb l'increment de taxes universitàries. En total, la matrícula del curs 2013-2014 va ser de 26 estudiants. Aquesta evolució descendent va dur a una reducció del nombre de noves places ofertades al màster, que el curs 14-15 va ser de 20. La reducció s'explica a més pel fet d'haver de competir amb els preus de màsters oferts per altres comunitats autònomes que són més baixos. De fet, aquesta tendència negativa s'ha procurat revertir a través de la implementació d'un doble màster en advocacia i sistema de justícia penal. El resultat va ser que el curs 2015-16 el nombre d'alumnes de 1a matrícula entre el màster en sistema de justícia penal i el doble màster esmentat va ser de 21 (16+5) alumnes. Aquesta tendència positiva s'ha confirmat en el curs 2016-17, el màster ha tingut un total de 19 alumnes matriculats en 1a matrícula (25 si tenim en compte 1a i 2a matrícula) i el doble màster Advocacia- Sistema Justícia Penal un total de 6 alumnes. L'objectiu de la creació del doble màster era oferir una titulació d'interès per aquells graduats en Dret que volguessin treballar com a futurs advocats i alhora especialitzar-se en una branca del dret, així com incrementar el número de matrícula. L'oferta de places durant els cursos 2015-16 i 2016-17 es va decidir ampliar per part del vicerectorat de docència a 25 alumnes. No obstant, donat que la demana no arribava a cobrir l'oferta, s'ha demanat per part de la coordinació de la titulació que per al curs 2017-18 s'estableixi altre cop a 20 alumnes

MÀSTER EN CIÈNCIES JURÍDIQUES

El perfil d'accés dels estudiants ha variat durant els últims anys, amb una clara majoria d'alumnes provinents d'estudis jurídics. Aquells alumnes que provenen d'altres àmbits (majoritàriament del Grau en Administració d'empreses) han cursat complements de formació per assolir la base necessària de coneixements.

1.4 La titulació disposa de mecanismes de coordinació docent adequats

La FDET disposa d'una sèrie d'instàncies unipersonals i col·legiades que permeten una adequada coordinació docent. Pel que fa a les unipersonals, en un primer nivell destaca la figura del/de la **professor/a responsable de l'assignatura** del Grau o del Màster. Aquest/a professor/a vetlla per l'homogeneïtat de la guia docent de l'assignatura (objectius d'aprenentatge, contingut, activitats d'aprenentatge i metodologia d'avaluació) amb independència del nombre de professors/es que la imparteixen. En un segon nivell es troba la figura del/de la **coordinador/a de la titulació** que assumeix el seguiment de l'organització acadèmica de l'ensenyament en coordinació amb els/les caps d'estudis. El tercer nivell de coordinació l'assumeixen **els/les vicedeganes amb funció de caps d'estudi** que són les encarregades, entre d'altres funcions, de confeccionar l'horari lectiu i el calendari d'exàmens de les assignatures que integren els respectius plans d'estudis, i supervisar-ne el compliment, vetllar pel compliment de la normativa acadèmica referent a la impartició de la docència i l'avaluació de l'activitat docent i estudiar l'adopció de les mesures necessàries per millorar l'activitat docent. Les vicedeganes en funció de caps d'estudi presideixen la **Comissió d'Estudis de Grau** i la **Comissió Acadèmica d'Estudis de Màster**. El cinquè nivell de coordinació correspon a **l'equip govern de la FDET**. El deganat convoca una reunió setmanal a la qual hi assisteixen els membres de l'equip deganal. L'acta que recull el desenvolupament i acords de les sessions de l'equip directiu està a disposició de tot l'equip docent de la FDET (equip, coordinadors, negociat acadèmicodocent i planificació docent) a través de la intranet. Mensualment, les vicedeganes amb funció de caps estudis convoquen un reunió amb la presència dels coordinadors de grau, la cap del negociat acadèmicodocent i la responsable de planificació docent del centre. Amb independència de les instàncies de coordinació descrites, cal destacar la celebració periòdica de les anomenades **reunions de coordinació de grau** que són convocades per les vicedeganes amb funció de caps d'estudi. Aquestes reunions apleguen a tot el professorat que imparteix docència en una determinada titulació per informar i debatre sobre diversos assumptes d'interès (planificació docent, horaris, tutories, etc.). En definitiva, creiem que el centre disposa de mecanismes suficients per garantir una coordinació docent adequada. D'altra banda, i pel que fa a la planificació horària dels estudis, cal recordar que durant el curs 2016-2017 es va implementar un canvi de paradigma de planificació en el Grau en ADE que ha passat de tenir Grups Grans i Grups Mitjans a quatre Grups de dimensió mitjana (60/70) que combina dues hores de teoria i una hora i mitja de pràctiques. Això ha donat lloc a una profunda remodelació dels horaris; en efecte, està prevista una franja de 9:00 a 12:30 pel matí i un altra de 15:30 a 19:00 per la tarda en què s'imparteixen dues hores teòriques d'una assignatura seguides per una hora i mitja de pràctiques. A partir de les 12:30 o de les 19:00 hi ha prevista una franja horària reservada per a proves d'avaluació continuada, recuperació de sessions, tutories, conferències i reunions de coordinació. Els objectius d'aquest plantejament eren: (1) Disposar d'uns horaris més racionals que permetin l'adequada coordinació de grups al graus i a les dobles titulacions; (2) Utilització intensiva de les aules disponibles. (3) Fomentar l'assistència de l'alumnat a les sessions teòriques i a les pràctiques i eliminar "temps morts"; (4) Facilitar als alumnes l'organització del treball autònom i la resta d'activitats. (5) Evitar solapaments i permetre als alumnes embossats poder organitzar millor l'assistència a totes les classes; (6) Facilitar la coordinació de la docència quan hi ha més d'un/a professor/a o quan es desquadra davant una jornada festiva i també millorar la possibilitat de reajustaments davant d'una determinada contingència; (7) Facilitar l'assistència als actes que organitza la FDET o els seus departaments. Doncs bé, després de mantenir reunions amb l'estudiantat dels diversos cursos del Grau en ADE, hem pogut

constatar que aquest manifesta majoritàriament la seva satisfacció amb els nous horaris i ens confirma la consecució dels objectius previstos. Aquesta satisfacció es també compartida per una gran part del professorat implicat. Pel que fa al Grau en Turisme, durant el curs 2016-2017 ha passat a impartir-se pel mati en lloc del vespre amb la voluntat de millorar i incentivar la matrícula de primer però encara no disposem de dades per valorar adequadament l'impacte d'aquesta millora. La resta de Graus i Màsters mantenen els horaris amb alguns ajustaments menors. Finalment, cal posar de manifestar les dificultats per trobar espais (aules docents) adequats per impartir la docència en graus i màsters.

1.5 L'aplicació de les diferents normatives es realitza de manera adequada i té un impacte positiu sobre els resultat de la titulació.

Sobre el nostre centre incideixen diverses normatives que s'han anat succeint al llarg del curs acadèmic 2016-2017. Aquestes normatives normalment tenen caràcter general per a totes les titulacions de la UdL i la seva aplicació resulta immediata pels diferents responsables encarregats de la seva execució. Un exemple d'aquest tipus de normativa són les normatives acadèmiques de Grau i Màster que s'implementen, en última instància, pels Negociats Academicodocents del centre. Així mateix cal tenir en compte que en aquest darrer curs s'han introduït algunes modificacions rellevants que entraran en vigor durant el curs 2017-2018. Aquest és el cas de la Normativa de Permanència Estudis de Grau i Màster (Aprovada per l'acord núm. 321/2016 del Consell de Govern de 12-12-2016 i acord 9/2017 del Consell Social de 20.01.2017, modificada per l'acord 98/2017 del Consell de Govern en la sessió de 25.04.2017 i acord 43/2017 del Consell Social de 5.05.2017); una de les novetats es que, segons l'article 4.4 "*Els estudiant, abans de matricular-se de qualsevol assignatura, hauran de matricular-se de totes les assignatures de formació bàsica i obligatòria pendents de cursos inferiors*". Caldrà comprovar i valorar quina incidència tindrà aquesta previsió sobre les matricules del curs 2017-2018. A nivell intern, durant el curs 2016-2017, va entrar en vigor la nova Normativa d'avaluació mitjançant compensació de la Facultat de Dret, Economia i Turisme (Aprovada per la Comissió d'Estudis de Grau de la Facultat de Dret, Economia i Turisme en la seva sessió del 30/06/2016 Ratificada per la Junta de la Facultat de Dret, Economia i Turisme en la seva sessió del 14/07/2016, aprovada pel Consell de Govern de 25 d'octubre de 2016). Aquesta norma pretén millorar el sistema d'avaluació en afegir al sistema tradicional, una nova forma d'avaluar que té en compte la trajectòria global de l'alumne i que, al costat de l'exigència de determinats nivells de coneixement en cada assignatura, valora el conjunt de rendiments i resultats de l'alumne i la seva adequada formació en mètodes de treball que li permetin integrar-se correctament en el món professional. La seva aplicació durant el curs 2016-2017 per part de la Comissió d'estudis del Grau en Dret ha estat restrictiva bé perquè no s'acompleixen els requisits mínims per sol·licitar la compensació bé perquè l'estudiantat no motiva de forma raonada o convincent les dificultats per superar una determinada assignatura. Pel que fa a la introducció de la perspectiva de gènere en les titulacions, cal recordar que la FDET és l'únic centre que ofereix un Minor en Gènere i Dret integrat per cinc assignatures optatives de 6 crèdits: (1) Els Drets de les dones i les polítiques públiques; (2) Dona i Treball; (3) Dones i Violència de Gènere; (4) Gènere i Drets Humans; (5) Dona i Protecció Social i una ampla oferta de propostes de matèria transversal que anualment s'ofereixen des de diferents unitats de la Universitat de Lleida i que tenen com temàtica d'estudi d'igualtat d'oportunitats entre homes i dones. A més, oferim el Màster en Estudis de Gènere i Gestió de Polítiques d'Igualtat amb un gran èxit de matrícula tal i com s'explica en l'apartat corresponent.

ESTÀNDARD 2. Pertinència de la informació pública

La institució informa de manera adequada a tots els grups d'interès sobre les característiques del programa i sobre els processos de gestió que en garanteixen la qualitat.

2.1 La institució publica informació veraç, completa, actualitzada i accessible sobre les característiques de la titulació i el seu desenvolupament operatiu.

El centre disposa de diferents eines de comunicació per tal de facilitar i garantir que la informació rellevant de Graus i Màsters arriba a tots els grups d'interès (alumnes, PDI, PAS i empreses i institucions públiques i privades). Entre aquestes destaquem els següents: espais de comunicació a través del campus virtual existent a la plataforma SAKAI, grups de correu, web de la FDET, i les webs de les diverses titulacions de Grau i Màster. En aquests webs hi ha informació completa i actualitzada sobre: accés als estudis, matrícula, pla d'estudis, planificació operativa del curs, professorat, pràctiques acadèmiques externes, programes de mobilitat, TFG/TFM. Aquesta informació s'actualitza abans de la matrícula de cada curs acadèmic seguint els processos establerts en el SGIQ. A través de tots aquests mitjans es garanteix una correcta comunicació entre el centre i els col·lectius interessats en disposar d'aquestes dades rellevants. De fet, els diversos informes *d'Evaluación de la solicitud de acreditación de Título Oficial* emesos per l'AQU Catalunya al 2015 han valorat favorablement tots els aspectes assenyalats. Més en particular, el Grau en ADE ha obtingut en aquest estàndard la valoració "s'assoleix amb qualitat" (<http://estudis.aqu.cat/euc/estudi/701>).

2.2 La institució publica informació sobre els resultats acadèmics i la satisfacció.

L'enllaç a la web dels diferents graus i màsters <http://www.fde.udl.cat/ca/estudis/graus/> i <http://www.fde.udl.cat/ca/estudis/masters/> annexa el dossier d'indicadors de la titulació corresponent al darrer curs tancat a través de l'enllaç "La titulació en xifres". La principal font d'informació d'aquest dossier és el DATAWAREHOUSE (<http://dtwh.udl.cat/biudl/Login>) que publica informació veraç i actualitzada referent a les característiques dels ensenyaments, a la vegada que permet analitzar-ne el seu desenvolupament operatiu i avaluar els resultats assolits al llarg dels darrers cursos. Aquest dossier d'indicadors s'ha anat ampliant fins incorporar la pràctica totalitat dels indicadors que recull la Guia d'acreditació, tal i com recomanava l'informe d'AQU Catalunya. Pel que fa als informes de seguiment anual de les titulacions aquests estan disponibles per a tots els grups d'interès a: <http://www.udl.cat/serveis/oqua/qualitat/seguiment.html>.

ESTÀNDARD 3. Eficàcia del sistema de garantia interna de la qualitat de la titulació

La institució disposa d'un sistema de garantia interna de la qualitat formalment establert i implementat que assegura, de manera eficient, la qualitat i la millora contínua de la titulació.

3.1. El SGIQ implementat té processos que garanteixen el disseny, l'aprovació, el seguiment i l'acreditació de les titulacions.

La FDET admet com a procediment propi el procediment general PG02 *Dissenyar programes formatius*. L'objecte d'aquest procediment és establir les pautes que cal aplicar en el disseny dels nous títols de grau i postgrau adaptats a l'EEES i el seguiment i revisió posterior dels seus resultats per tal de garantir la qualitat dels programes formatius oficials. En el context d'aquest procediment, cal recordar que durant el curs 2015-2016 es van elaborar dues propostes formatives noves: la doble titulació Grau en ADE i Grau en Turisme (ADETUR) <http://www.adetur.udl.cat/ca/index.html> i el Màster en Màrqueting de Mitjans Socials <http://www.marketing-socialmedia.udl.cat/ca/index.html>. ADETUR es va començar a impartir durant el curs 2016-2017 amb un gran èxit de matrícula tal i com es detalla en l'apartat corresponent. El Màster en Màrqueting de Mitjans Socials s'ofereix per primer cop al curs 2017-2018 per la qual cosa encara no podem fer cap valoració. Així mateix, la FDET admet com a procediment propi el procediment general PG 03 *Revisar i millorar els programes formatius oficials* l'objecte del qual és establir les pautes a aplicar en el seguiment dels resultats d'un programa, per tal d'identificar aspectes de millora i dur-los a la pràctica, amb la participació de tots els agents implicats. Valorem molt positivament aquest procediment ja que ens permet: (i) Assegurar l'execució efectiva dels ensenyaments d'acord amb el contingut del pla d'estudis del títol verificat; (ii) Detectar possibles deficiències en la implantació del títol, proposant recomanacions i suggeriments de millora i, també, identificar bones pràctiques; (iv) Aportar informació rellevant per analitzar el grau d'adaptació dels títols a l'Espai Europeu d'Educació Superior; (v) Evidenciar els progressos del títol en el desenvolupament del Sistema Intern de Garantia de Qualitat tant pel que fa a la revisió de l'aplicació del pla d'estudis com a la proposta d'accions per millorar el seu disseny i implantació. En el context d'aquest procediment, durant el curs 2016/2017 s'han introduït algunes modificacions no substancials en les nostres titulacions i l'ampliació de l'oferta de Minors.

3.2. El SGIQ implementat garanteix la recollida d'informació i dels resultats rellevants per a la gestió eficient de les titulacions, en especial els resultats acadèmics i la satisfacció dels grups d'interès.

La UdL posa a disposició dels responsables acadèmics una sèrie d'eines que proporcionen les dades necessàries per a la reflexió i la consegüent presa de decisions. A través de la plataforma Datawarehouse, la UdL facilita al coordinador/a del programa formatiu l'accés a les dades actualitzades de la seva titulació. El deganat del centre també disposa d'aquestes dades i, a més, les de la resta de centres amb la qual cosa pot fer anàlisis comparatives. En la plataforma DATA es troben dades relatives a: (i) Evolució de la matrícula nova i relació amb places que s'ofereixen; (ii) Evolució de la matrícula total; (iii) Taxes d'èxit per convocatòria i taxa de rendiment, per a cada assignatura; (iv) Taxes d'èxit i rendiment del

conjunt de l'ensenyament; (v) Evolució de les cohorts amb les taxes de graduació, abandonament a primer any i global i taxes d'endarreriment; (vi) Taxes d'eficiència. A més, el campus virtual de la UdL té un espai disponible per a cada titulació anomenat "Portafoli del Títol". En aquest espai s'ha creat un repositori documental on s'agrupa tota la informació que pot ser útil per al seguiment anual de la titulació. La informació proporcionada pel DATA així com la documentació inclosa en el "Portafoli del Títol" són suficients i, per descomptat, útils per fer una diagnosi acurada dels resultats de l'aprenentatge del nostre estudiantat i identificar possibles problemes o conflictes. A més, permeten establir la traçabilitat en el desplegament, avaluació i millora de cada titulació. Aquest element és essencial per garantir una certa línia de continuïtat entre els diversos equips que se succeeixen en la direcció del centre i, consegüentment, en la coordinació de les diverses titulacions que són gestionades per aquest. Pel que fa als instruments per la recollida de la satisfacció dels grups d'interès, en aquest moments són les següents: (i) Enquestes sobre assignatura/professorat (estudis oficials de Grau i Màster); (ii) Enquestes de final programa (estudis oficials de Grau i Màster); (iii) Enquestes sobre el pràcticum extern (estudis de grau i estudis de màster amb atribucions professionals) que es fan a l'estudiantat, al/la tutor/a de l'empresa o centre col·laborador, al/la tutor/a a la UdL i a l'estudiantat; (iv) Enquestes sobre la mobilitat (a l'estudiantat entrant i a l'estudiantat sortint) <http://www.udl.cat/serveis/oqua/publicacions/enquestes.html>. Normalment, aquestes enquestes es fan presencialment a través de becaris/es enquestadors/es, a través del professorat que realitza l'autogestió de les seves assignatures o a través de professorat coordinador que la distribueix a l'alumnat. Els resultats en les diferents enquestes d'opinió també es troben a la disposició del coordinador/a del programa formatiu i del deganat. Addicionalment, el deganat té accés a un document que recull una relació d'observacions que l'estudiantat ha pogut redactar sobre el professorat de l'assignatura o sobre la pròpia assignatura. Aquest document és especialment útil perquè et permet interpretar les qualificacions numèriques amb més precisió.

3.3. El SGIQ implementat es revisa periòdicament i genera un pla de millora que s'utilitza per a la seva millora continua.

Anualment la Comissió de Garantia de la Qualitat del centre fa el seguiment de la implantació del SGIQ i n'estudia i aprova les propostes de millora. Tot i que la responsabilitat del seguiment del centre recau en el degà/director del centre, el deganat convida a participar en el procés de revisió del SGIQ a tots aquells /es que participen en el seguiment i avaluació de la docència tal i com queda acreditat en els informes de seguiment i revisió del SGIQ. El procediment per dur a terme el seguiment i revisió del SGIQ és el següent: des de l'Oficina de Qualitat es posa a disposició de les persones indicades pel deganat un document (una plantilla) que permet fer una revisió sistemàtica de tots els procediments que hi ha establerts en un centre per a la gestió i millora de les titulacions. També inclou algunes qüestions rellevants que es plantegen en la Guia per a l'acreditació de les titulacions oficials de grau i màster publicada per AQU Catalunya. En aquesta plantilla de seguiment només s'inclouen els indicadors que impliquen una reflexió sobre el nivell de responsabilitat del centre. Hi ha altres nivells de responsabilitat que es corresponen a les valoracions que ha d'efectuar la universitat. Aquest és el motiu pel qual no es planteja el mateix nombre de ítems per a cada procediment, ja que en alguns procediments les responsabilitats de la universitat són més amples i s'analitzaran amb més profunditat per part de l'equip de govern de la universitat. Un cop realitzat l'anàlisi individual dels indicadors. Els responsables del seguiment i avaluació de la docència del centre és reuneixen per discutir aquesta anàlisi. Com a resultat

d'aquesta discussió s'identifiquen els punts febles i els punts forts i es formulen les propostes de millora. En l'informe anterior, anunciàvem, com a conseqüència de la modificació del reglament de la FDET, durant el curs 2016-2017 caldria realitzar una adaptació del SGIQ a la nova normativa reglamentària del centre. Aquest projecte s'ha dut a terme parcialment i esperem concloure'l durant el curs 2017-2018.

ESTÀNDARD 4. Adequació del professorat al programa formatiu

El professorat que imparteix docència a les titulacions del centre és suficient i adequat, d'acord amb les característiques de les titulacions i el número d'estudiants.

4.1. El professorat reuneix els requisits del nivell de qualificació acadèmica exigits per les titulacions del centre i té suficient i valorada experiència docent, investigadora i, si escau, professional.

DOBLE TITULACIÓ: GRAU EN ADE GRAU EN TURISME

La doble titulació bàsicament es nodreix de professorat dels departaments d'Administració d'Empreses i d'Economia Aplicada, de la FDET. Bona part del professorat és membre de l'INDEST (Institut de Desenvolupament Social i Territorial). A la doble titulació, pel que fa al primer curs impartit (desplegat l'any acadèmic 2016-2017) el 43,5% de les hores són impartides per professorat doctor, sobretot permanent. Aquest percentatge és lleugerament inferior a la mitjana que es dona a la FDET. Per altra banda, d'un total de 20 professors, 8 són associats. Aquests solen ser tenir un perfil professional i proveeixen continguts teòrics i pràctics de primera mà, ja que basen la docència en la seva experiència laboral. Finalment, destacar que el 60% de les hores són impartides per professorat a temps complert i que el 38,4% de les hores s'imparteixen per catedràtics, titulars d'universitat o agregats. Pel que fa a la satisfacció global de l'estudiantat amb la competència docent del Professorat, s'aprecia un nivell acceptable en l'activitat docent. Globalment, la valoració de la competència docent del professorat es troba per damunt dels 3 punts sobre 5. Només hi ha dues assignatures de les 12 ofertes que estant entre els 3 i els 3,5 punts. I en quatre de les assignatures la satisfacció de l'estudiantat es troba per damunt dels 4 punts.

DOBLE TITULACIÓ: GRAU EN DRET I GRAU EN ADE

El professorat que imparteix la Doble Titulació: Grau en Dret i Grau en Administració i Direcció d'Empresa està integrat majoritàriament per PDI doctor (60% aproximadament), en la majoria dels casos a temps complert, la qual cosa implica una plena dedicació a la docència i a la recerca, garantint la qualitat docent. El perfil del professorat del Grau és, doncs, l'idoni perquè l'estudiantat assoleixi un sòlid aprenentatge en les diferents matèries que s'imparteixen i, en conseqüència, els objectius de la Memòria verificada del Grau. El percentatge de docència impartida per professorat no doctor (36%) és una dada positiva. En primer lloc, perquè en contraposició al professorat doctor, representa un percentatge menor tot i que la tendència és que aquest percentatge augmenti. En segon lloc, perquè la docència que s'encarrega al professorat no doctor es realitzada en la major part dels casos per professionals de prestigi de l'àmbit jurídic, com ara magistrats de l'AP de Lleida, advocats, fiscals, etc. i que per la seva professió aporten una perspectiva diferent i complementària a la del PDI doctor. Igual succeeix en el Grau en ADE. Per a les dades

concretes dels professorat ens remetem als informes individuals del Grau en Dret i Grau en ADE. De fet, l'informe d'acreditació va considerar que l'estàndard "Adecuación del profesorado al programa formativo" s'assoleix amb qualitat. A més es van fer constar com a bones pràctiques: "La alta cualificación del profesorado, tanto permanente (Catedráticos de Universidad, Profesores Titulares, Contratados laborales), como asociado (todos ellos profesionales de reconocido prestigio en el ámbito jurídico)". Quan a les valoracions de l'estudiantat del Grau en Dret i Grau en ADE envers l'actuació docent, cal indicar que de les assignatures que han estat objecte de valoració a través de les enquestes, més d'un 80% tenen una qualificació global superior a 3,5 sobre 5. Aquestes dades denoten un alt nivell de satisfacció del nostre estudiantat. Tanmateix, s'ha incrementat el nombre d'assignatures que reben una qualificació inferior a 3 que caldrà valorar (3 assignatures). Especialment significatiu resulta el cas d'English for Bussines II amb una qualificació global de 2.

DOBLE TITULACIÓ: MÀSTER EN ADVOCACIA MÀSTER EN SISTEMA DE JUSTÍCIA PENAL

El professorat que imparteix docència al doble màster és el mateix que imparteix la docència als respectius màsters d'origen: el màster d'advocacia i el màster en sistema de justícia penal, pel que no té sentit reproduir aquí les dades de cadascun d'ells.

GRAU EN ADMINISTRACIÓ I DIRECCIÓ D'EMPRESES

Les dades del curs 2016-17 mostren una lleugera millora de les hores de docència del Grau en ADE impartides per professorat doctor (un 58% respecte a un 42% per professorat no doctor). Dins el professorat no doctor el gruix més important (82%) fa referència a professorat associat que disposa d'un perfil professional desitjat per impartir docència en les assignatures d'especialització i Màsters. Per categoria professional, el 39% de la docència és impartida per professorat "permanent 1: CC, CU, CEU, TU, Agregat" i un 27% per professorat "permanent 2: TEU, Col·laborador". Pel que fa a les hores impartides de docència per categoria del professorat destaca que el professorat doctor és quin assumeix la majoria (58%) de la docència en el Grau en ADE en comparació al professorat no doctor. A més a més el professorat investigador amb trams de recerca representa un 17% de les hores impartides de docència. Respecte a l'experiència docent, les dades milloren substancialment donat que més del 65% de les hores impartides corresponen a professorat amb tram viu de docència. Quant als criteris d'assignació de professorat de primer curs, s'opta preferentment per un/a professor/a a temps complet amb un sòlid i contrastat perfil docent que resulta de l'experiència i l'interès per la millora de la qualitat docent (participació en projectes innovació docent, cursos de formació, etc.). Així, pràcticament, les hores de classe impartides en el primer curs del Grau en ADE són assumides per professorat permanent de la Facultat en una forquilla que va del 50% al 100%. Respecte al treball de fi de grau (TFG) el professorat assignat és tot el professorat del centre amb dedicació completa, equip que és portat pel Coordinador del Grau en ADE. Les assignacions de tutor de TFG es realitzen respectant els àmbits de preferència dels estudiants. En l'assignatura de les Pràctiques Acadèmiques Externes Curriculars (PAEC) el professorat assignat té dedicació permanent i compta amb una dilatada trajectòria en aquesta matèria en el centre, amb una experiència que es remunta als primers anys en què es va iniciar el programa de pràctiques a la Universitat, quan encara no constaven dins el pla docent del Grau en ADE. A més a més, el professorat assignat ha estat part activa en projectes de docència a nivell català així com, participat en congressos de docència anualment. Durant el curs 2016-2017 s'han continuat fent les sessions informatives de les assignatures del TFG i de Pràctiques Acadèmiques Externes Curriculars (PAEC) durant el curs anterior, per part de la

Coordinació corresponent, i per tal d'explicar la casuística concreta de dites assignatures per tal de preparar millor als estudiants de tercer curs que han de matricular-se el curs vinent. Aquestes dades permeten corroborar la bona adequació del professorat que imparteix docència al Grau d'ADE

GRAU EN DRET

El professorat que imparteix el Grau en Dret està integrat majoritàriament, un 61% per PDI doctor, que al seu torn, ostenten la dedicació a temps complet, la qual cosa implica una plena dedicació a la docència i a la recerca que es reverteix en la qualitat docent. Tot i que el perfil del professorat del Grau és l'idoni i es troba en concordança amb els objectius de la Memòria verificada del Grau, s'ha produït un lleuger descens (3%) respecte al curs 2015-2016 a causa de diverses circumstàncies. El percentatge de docència impartida pel professorat no doctor ha augmentat lleugerament fins a arribar al 38,8%, tal com es va exposar en l'informe de 2016. Es tracta d'una tendència a l'alça que permet a l'alumnat conèixer d'una perspectiva pràctica de l'àmbit jurídic de la mà de professionals de prestigi: magistrats de l'AP de Lleida, advocats, fiscals, etc., de manera que complementa la seva formació. En definitiva, cal destacar la importància d'aquesta figura respecte a les pràctiques acadèmiques, ja que una fiscal de l'Audiència Provincial de Lleida coordina l'enllaç amb les institucions i una advocada del Mercantil s'encarrega de les pràctiques en despatxos. D'acord amb els indicadors facilitats, les hores lectives del PDI Doctor és de 3.964,3 i del PDI no doctor d'1.001,2, és a dir, tot i que es manté la preponderància de les hores lectives dels doctors, es preveu un creixement sostingut de les hores impartides per no doctors. Pel que fa al TFG, l'FDET ha aprovat en el curs 2016-2017 el reglament que es troba a disposició de l'alumnat i del professorat en la pàgina web de la titulació. Es contempla la figura del cotutor extern que pot afavorir el desenvolupament del treball atorgant-li una dimensió social a la investigació de l'alumne. No obstant això, de les 465 hores impartides en el TFG, el 93,5% han estat responsabilitat del professorat permanent. Així mateix en relació al Minor en Dret Europeu que s'ha aprovat durant el curs 2016-2017, les noves assignatures optatives seran impartides pel professorat de la FDET i de Facultat de Lletres (Estudis Anglesos) per tant s'introduirà d'una perspectiva europea a aspectes i àmbits del pla d'estudis així com una nova assignatura en anglès (European Legal English). El professorat gaudeix d'una alta especialització en la matèria. Pel que fa a les valoracions de l'estudiantat del Grau en Dret pel que fa a l'actuació docent, cal indicar que de les 42 assignatures sotmeses a valoració a través de les enquestes, un 52,38% tenen una qualificació global a 4 sobre 5 i només dos assignatures tenen una valoració inferior a 3. Encara que s'hagi produït un augment en la valoració inferior a 3, no resulta alarmant ja que s'ha obtingut una important millora (un 7,3%) respecte al curs 2015-2016 en les valoracions superiors a 4. Aquestes dades tornen a reflectir l'alt nivell de satisfacció del nostre estudiantat. De fet, l'informe d'acreditació va considerar que l'estàndard "Adequació del professorat al programa formatiu" s'arribava amb qualitat. A més es va fer constar com a bones pràctiques: "L'alta qualificació del professorat, tant permanent (catedràtics d'universitat, professors titulars, Contractats laborals), com associat (tots ells professionals de reconegut prestigi en l'àmbit jurídic). De manera que en el curs 2016-2017 es continuen els paràmetres de qualitat en una dimensió constant.

GRAU EN TURISME

Tota la docència i grups s'ha pogut desplegar fins al moment sense incidències a nivell de professorat. Es tracta de professorat amb plena dedicació a la docència i a la recerca, i

professionals de reconegut prestigi a l' àmbit laboral garantint la qualitat docent. Molts professors que imparteixen classes en el grau de turisme formen part del grup de recerca emergent de Turisme, Economia Social i del Coneixement (GRTEC) reconegut per la Direcció general de Recerca de la Generalitat de Catalunya en la convocatòria de 2014 (núm. formi expedient 2014- SGR-82, actualment vigent). Un 49% del professorat és professorat doctor i un 51 % és professorat no doctor, del total dels professors un 51% és permanent i un 39% són associats. Referent a les hores d'impartició un 42% de les hores són impartides per professorat doctor, s'ha de tenir en compte que ha augmentat considerablement el nombre de doctors comparativament amb els darrers cursos. També s'ha de tenir en compte que hi ha molts professors associats amb molta experiència al sector que treballen amb càrrecs de gestió en empreses de reconegut prestigi i imparteixen assignatures de caràcter pràctic, més específiques i moltes optatives. En general podem concloure que es tracta de professorat preparat i amb força experiència docent.. A nivell intern de planificació s'han realitzat reunions per incrementar la comunicació i la coordinació entre els professors que imparteixen la docència, ja que al pertànyer a diferents departaments i facultats pràcticament no coincideixen i en algunes ocasions és difícil la comunicació. Al primer curs, el professors que realitzen docència són professors a temps complert amb molta experiència docent, al primer semestre la coordinadora de la titulació realitza docència per assegurar l'èxit de la transició de la secundària a la universitat i per tenir una relació més propera amb l'estudiantat novell i ajudar-los de primera mà a solucionar els problemes que preocupen als estudiant i que es sentin recolzats, per altra banda es realitzen reunions de forma periòdica amb els delegats i subdelegat de cada curs per tractar temes referents a les classes, els nivell d'exigència dels professors i el nivell d'aprenentatge dels estudiants i comprovar que les metodologies utilitzades pels professors són adients. Com és habitual s'ha realitzat un calendari de sortides tècniques per poder aprofitar el contingut de les mateixes, per diferents professors i donar a conèixer l'horari i la data, per millorar la planificació docent a més a més és un dels aspectes que millor valoren els estudiants a les enquestes, els treballs de camp que realitzen i l'apropament al mon laboral. El professors que s'han assignat pel treball final de grau són professors a temps complert del diferents departaments que realitzen docència a la titulació, l'assignació dels estudiants s'ha realitzat per ordre de nota d'expedient segons les preferències demandades per l'estudiant i els àmbits oferts pels tutors i el treball s'ha realitzat durant tot el curs, Al mes de novembre es va impartir el curs sobre comunicació i presentació de projectes de assistència obligatòria per a l'estudiantat matriculat en l'assignatura Treball Final de Grau de 4 hores de durada, amb l'objectiu d'aportar els recursos necessaris per facilitar la defensa i exposició oral del TFG a l'estudiant. La coordinadora de les pràctiques externes és professora del Grau i treballa a l'àrea de turisme de la Diputació de Lleida per tant coneix les empreses turístiques i als professionals del sector a més a més al fer classe al Grau coneix als estudiants el que ajuda a adequar el seu perfil a les ofertes de pràctiques de les empreses aquest curs continuant amb l'aposta per la internacionalització del grau s'han signat nous convenis amb diferents empreses del sector turístic a Portugal, Holanda i República Dominicana per a que els estudiants puguin realitzar pràctiques en aquests països, La satisfacció del estudiantat amb la competència docent del professorat en relació a la tasca que porta a terme és força alta, el Grau de Turisme és una de les titulacions millor valorada per l'enquesta que realitza el consell de l'estudiantat i el professorat està valorat molt superior a la mitjà de la resta de titulacions de la UdL. La majoria dels professors han obtingut valors al voltant del 4 o més alts, excepte els professors d'idiomes que han obtingut qualificacions molt més baixes que la mitjana dels professors, la cap d'estudis i la coordinadora s'han reunit amb ells per a que realitzen les classes més dinàmiques i més específiques amb simulacions de situacions dels diferents àmbit del sector turístic, altre

professor amb una valoració molt baixa és el de l'assignatura de comptabilitat de costos que també s'ha parlat amb ell i a la vegada ell ha parlat amb els estudiants per veure com millorar la seva tasca docent.

MÀSTER EN ADVOCACIA

D'acord amb allò que estableixen la Llei 34/2006, sobre l'accés a les professions d'advocat i procurador dels tribunals i el reial decret 775/2011, pel qual s'aprova el reglament d'aquest llei, el Màster en Advocacia de la UdL té 90 ECTS: 54 ECTS de cursos formatius, 30 ECTS de pràctiques externes i un TFM de 6 ECTS. En relació als cursos formatius, l'art. 13 del reial decret 775/2011 disposa que el personal docent que els ha d'impartir ha de tenir una composició equilibrada entre advocats i professorat universitari, de manera que, en conjunt, cadascun d'aquests col·lectius no superi el 60% ni sigui inferior al 40%. A més els advocats que integren el personal docent hauran d'haver estat col·legiats com a exercents al menys des de 3 anys abans de la seva incorporació al màster i el professorat universitari tenir una relació contractual estable amb la Universitat. Doncs bé, com ja es va posar de manifest a *l'Informe de seguiment de setembre del 2016*, la composició del professorat del Màster en Advocacia de la UdL compleix amb aquesta disposició normativa; a més, cal assenyalar que el màster compta també amb la col·laboració d'altres operadors jurídics: magistrats, fiscals, notaris, i metges forenses. Dels 63 professors del màster, 27 són doctors i 36 no tenen aquesta titulació. En aquest sentit, cal tenir present, com ja s'ha posat de manifest més amunt, que, per disposició normativa, el professorat dels Màsters en Advocacia ha de tenir una composició equilibrada entre advocats i professorat universitari, col·lectius als que s'afegeix una representació d'altres operadors jurídics. Aquest fet explica que bona part del professorat del màster no sigui doctor, per bé que es constata que de les 602,7 hores impartides, 363,4 ho han estat per professorat doctor –amb les categories professionals de CU, TU, agregats, lectors, associats i altres- enfront les 239,2 impartides per professorat no doctor, amb les categories professionals d'associats i altres. Així mateix, pel que fa al professorat no universitari es considera també oportú posar de manifest que (i) la mitjana d'anys d'exercici del col·lectiu d'advocats, tant dels que imparteixen els cursos formatius com dels que desenvolupen la tasca de tutors/es de pràctiques és superior als 10 anys, sent, doncs, notablement superior al mínim de 3 anys d'exercici que exigeix la normativa i (ii) que el màster compta també amb la col·laboració del president de l'Audiència Provincial, del Fiscal en Cap i de diversos magistrats, de reconegut prestigi, dels diferents ordres jurisdiccionals, així com d'un notari i de metges forenses. Quan a la valoració de la satisfacció de l'estudiantat amb l'actuació docent, es troba entre el 3,4 i el 4,4 (sobre 5), amb un percentatge de respostes respecte del total de matriculats que oscil·la entre el 66,7% i el 100%, depenent de les assignatures.

MÀSTER EN COMPTABILITAT, AUDITORIA I CONTROL DE GESTIÓ

Atès el perfil professionalitzador del màster en la branca de la comptabilitat, auditoria i finances i que és tracta d'una titulació acreditada per l'Institut de Comptabilitat, Auditoria de Comptes (ICAC), i pel Global Chartered Controller Institute (GCCCI) per preparar i realitzar les certificacions de Chartered Controller Analyst, CCA Certificate® és necessari conjuminar el professorat extern amb un experiència professional acreditada i professorat intern amb un perfil estrictament acadèmic. En aquest sentit, el MACAUD ha comptat amb la col·laboració de professionals de institucions com ara Deloitte, GVC Gaesco i Cuatrecasas. Àdhuc hem tingut l'honor de comptar des de la segona edició del màster amb un professor que ha estat guardonat dos anys consecutius amb el diploma a la excel·lència acadèmica

en l'Institut d'Empresa Business School. Amb la introducció de la nova modalitat en Control de Gestió hem tingut la col·laboració del Controller de Vall Companys i de professionals de l'àmbit financer, així com a professors de la Certificació GCCI. Això ens ha ajudat a perfilar el contingut acadèmic de la nova especialització, per tal de mantenir l'elevat nivell d'excel·lència que ens ha permès situar a aquest Màster en el lloc número 46 pel que fa al rànquing de Business Studies Programmes elaborat per la Comissió Europea. Pel que fa al professorat intern, aquest presenta una experiència de recerca acreditada tal i com figura en l'apartat de la Memòria de Verificació del títol i en la web del Màster. <http://www.masterauditoria.udl.cat/ca/pla-formatiu/professorat.html> Quan a la valoració del professorat aquesta es situa en un 3,9 de mitjana (sobre 5) i respecte a les assignatures també en un 3,9 de mitjana (sobre 5) en el curs 2016- 2017. La participació representa un 92%, superior a la resta de Màsters de l'FDE. Des de la coordinació del màster volem destacar que les assignatures d'especialització obtenen unes puntuacions superiors, degut a que els estudiants valoren especialment els professionals que intervenen aquests professionals.

MÀSTER EN ESTUDIS DE GÈNERE I GESTIÓ DE POLÍTIQUES D'IGUALTAT

A la Memòria Verificada es preveia que el Màster comptaria amb 24 docents, 22 dels quals serien doctors/es. També es preveia la col·laboració de professorat d'altres universitats i de professionals de reconegut prestigi en l'àmbit dels estudis de gènere. Al Curs 2016-2017, el Màster ha comptat amb 21 professors i professores. Dels 21 professors/es 6 són externs/es i la resta pertanyen a la plantilla de PDI de la Universitat de Lleida. D'aquest equip docent, únicament 5 professors/es no són doctors/es. La reducció del nombre de docents que efectivament han participat en el Màster es degut al fet que algunes de les assignatures ofertades no han estat activades. No obstant la reducció del nombre inicial de professorat previst a la Memòria Verificada, es pot constatar que el percentatge de doctors/es manté en termes molt semblants als que consten a la Memòria. Quant a la dedicació docent en funció de les categories acadèmiques i perfils professionals del total de 93 crèdits, ofertats, més 9 de TFM, la docència impartida per professorat CU ha estat de 6 crèdits, el professorat TU ha impartit un total de 66 crèdits, essent la resta impartits per professionals externs especialistes en les matèries corresponents. Per tant, el professorat de la UdL ha assumit un total de 72 crèdits i el professorat extern un total de 21 crèdits. A aquests números cal afegir la tutorització de 20 TFM assignats 18 a professorat intern i 2 a professorat extern, la qual cosa suposa 180 crèdits addicionals. La docència de la major part de les assignatures ofertades (18 assignatures) es realitza de forma individual per un docent (12 assignatures) i la resta es divideix entre dos docents. En relació al perfil acadèmic del professorat i la seva adequació als continguts de les matèries que s'imparteixen al Màster. Pel que fa al professorat extern, es tracta de professionals que compten amb coneixements específics i especialitzats en matèria de gènere i que tenen l'oportunitat de posar-los en pràctica en el seu treball habitual, de manera que si bé, amb l'excepció d'una professional que també desenvolupa tasques de recerca en matèria de gènere, la resta tot i no desenvolupar tasques investigadores, tenen un domini contrastat en la matèria. Quant al professorat universitari la totalitat del mateix té assignada docència en la matèria corresponent a la seva disciplina i són experts en la matèria general que conformen les assignatures, la majoria de l'equip docent com es pot comprovar a l'apartat de la web que incorpora el perfil acadèmic del professorat (<http://www.masterestudiosypoliticadegenero.udl.cat/ca/pla-formatiu/professorat.html>) compta com a línia de recerca el gènere, la qual es concreta tant en publicacions com treballs/projectes de recerca amb aquesta temàtica alguns casos el professorat no compta

amb aquesta vessant investigadora específica en gènere, però cal indicar que es tracta de professorat que compta amb una àmplia experiència acadèmica docent en matèria de gènere al haver impartit en cursos anteriors assignatures semblants o iguals en altres Màsters ofertats per la pròpia UdL o altres Universitats.

MÀSTER EN GESTIÓ ADMINISTRATIVA

El professorat que imparteix la docència en el Màster, un total de 23 persones, es nodreix principalment del personal docent i investigador de la UdL, però també hi tenen un protagonisme destacat diferents professionals de l'àmbit de la gestió administrativa i de l'advocacia. Es combina així la docència de perfil acadèmic amb la docència de caràcter pràctic i professional, la qual cosa respon als objectius de la titulació com a Màster professionalitzador. Pel que fa al professorat de perfil universitari, tots ells tenen el grau de doctor (11) i dilatada experiència en l'àmbit docent. Així, del professorat doctor, 7 són professorat permanent (titular, catedràtic, agregat), un és lector, i els altres 3 presenten altres categories professionals. Actualment, el professorat doctor participant en el Màster assumeix el 63,43% de les hores de docència. Pel que fa als professionals externs a la universitat que participen en la docència del Màster, cal destacar el seu perfil professional com a gestors administratius i gestores administratives de la demarcació de Lleida, advocats i advocades en exercici del Col·legi de Lleida, un magistrat de l'Audiència Provincial de Lleida, i personal de diferents administracions públiques del territori (AGE, SS, etc.). Cal destacar que d'aquests professionals externs, 5 també participen com a professorat associat impartint docència en assignatures del Grau en Dret i del Grau en Administració i Direcció d'Empreses, de manera que també compten amb una contrastada experiència docent en l'àmbit universitari. En conjunt, els professionals externs imparteixen el 36,57% de les hores de docència. Pel que fa a la implicació del professorat en projectes de recerca dins de la disciplina del Màster, un 25% de les hores de docència són impartides actualment per professorat que disposa d'almenys un tram de recerca. Per tant, prop de la meitat de les hores impartides pel professorat de perfil universitari, són impartides per professorat amb trams de recerca reconeguts. Pel que fa a la resta del professorat de perfil universitari, si bé no disposa de trams de recerca, la major part està implicat activament en projectes de recerca i ha fet contribucions de recerca rellevants dins de la disciplina del Màster. L'adequació del professorat, a més de per les competències docents i professionals exposades anteriorment, es posa de manifest en les enquestes de satisfacció que es realitzen als estudiants. Els resultats mostren que els estudiants estan, amb caràcter general, satisfets amb la competència docent del professorat. En totes les assignatures s'ha obtingut unes puntuacions referents a la satisfacció global dels estudiants amb l'activitat docent de entre 3,7 i 5 (en una escala 1-5). Cal tenir en compte que en el moment en què es redacta aquest informe no es disposa de totes les dades, sinó només dels resultats per assignatura, i no per professorat a nivell individual

MÀSTER EN SISTEMES DE JUSTÍCIA PENAL

En tractar-se d'un màster d'aprofundiment acadèmic el perfil buscat del professorat és més de carrera acadèmica consolidada i experiència en recerca que no pas d'exercici professional fora de la activitat acadèmica. El professorat que integra el claustre docent del màster respon a l'esmentat perfil. El grup de docents integrats en el professorat permanent del màster –en que no s'hi inclouen els especialistes que puntualment han impartit docència no reglada– són 20 acadèmics, tots ells doctors, la major part dels quals amb àmplia experiència docent i en recerca. De fet, la gran majoria d'ells són IP o formen part de projectes de recerca nacionals o internacionals relacionats amb qüestions específiques en

l'àmbit del dret penal i/o la criminologia. L'esmentada experiència té el seu reflex en el percentatge d'hores docents -661,9 h en total- impartides per doctors, que consta a les dades de la titulació que és del 100%, molt superior a la mitja del centre. A banda d'això la major part de les hores de docència (524 d'aquestes) són impartides per professorat a temps complet permanent. La restant és a càrrec de professorat lector (75) o d'altre professorat (80), que en el cas d'aquesta titulació és altre professorat contractat a temps complet amb contracte equivalent al de lector de la comunitat autònoma valenciana, professorat extern contractat (que en tots els casos es refereix a professorat titular) així com un investigador postdoctoral UdL. Pel que fa a professorat invitat que ha impartit docència no reglada al màster, en format ponència invitada, a més de comptar amb especialistes d'altres universitats de l'estat espanyol o juristes de reconegut prestigi a Espanya no universitaris, s'ha volgut procedir a una major internacionalització del màster, comptant-se amb els següents ponents: Prof. Jan Van Dijk, Catedràtic de Victimologia, Universitat de Tilburg (Holanda). Profa. Nicola Padfield, Profa. Dret Penal Universitat de Cambridge (UK). Directora del Fitzwilliam College a la Universitat de Cambridge Profa. Rianne Letschert. Catedràtica de Victimologia. Sotsdirectora Intervict. Universitat de Tilburg. (Holanda). Profa. Suzanne Ost. Catedràtica Dret Penal. Universitat de Lancaster (UK). Prof. Luiggi Foffani. Catedràtic de Dret Penal. Degà de la Facultat de Dret. Università degli Studi di Modena e Reggio Emilia (Itàlia) Dra. Marlene Matos, professora de Psicologia de la Universidade do Minho (Portugal) Patricia Keohane, coordinadora clínica Towards Healing, Dublín (Irlanda) Loraine Gelsthorpe, Catedràtica de Sistema Justícia Penal, Sotsdirectora de l'Institut de Criminologia, Universitat de Cambridge (UK). En quant als criteris d'assignació del professorat, la raó principal, tant en relació a les assignatures obligatòries i optatives com en el treball de recerca, es deu primordialment en relació a qüestions d'especialització derivades dels àmbits en els quals els professors del màster duen a terme la seva recerca. De fet, l'assignació dels TFM es fa tenint en compte el tema que volen treballar els alumnes, de manera que es busca que el tutor sigui especialista en la matèria. La competència docent del professorat es veu reforçada no només per la seva experiència docent i de recerca, sinó també en les enquestes de valoració que els estudiants fan, de manera que en la majoria dels casos els alumnes valoren les assignatures del màster amb notes superiors a 4 sobre 5 i en alguns casos gairebé arribant a 5. Aquest subestàndard en el cas d'aquesta titulació s'assoleix amb Excel·lència.

MÀSTER EN CIÈNCIES JURÍDIQUES

El 100% del professorat que ha impartit docència al Màster en Ciències Jurídiques disposa de les qualificacions i els reconeixements externs establerts, com també l'experiència i la dedicació adequades per desenvolupar una formació de qualitat. Aquest últim curs del màster únicament s'ha impartit el mòdul de especialització en Dret de l'empresa, al que s'han incorporat pràctics del Dret com el jutge del Jutjat Mercantil del Lleida, amb el objectiu de millorar la vessant pràctica dels ensenyaments, amb una molt bona acollida per part de l'alumnat.

4.2. El professorat del centre és suficient i disposa de la dedicació adequada per desenvolupar les seves funcions i atendre els estudiants.

DOBLE TITULACIÓ: GRAU EN ADE GRAU EN TURISME

El primer any que s'ha desplegat la titulació han impartit docència a la doble titulació un total de 20 professors. De moment, considerant el primer curs desplegat l'any 2016-2017 el

professorat dedicat a la doble titulació és suficient. Els estudiants del doble grau comparteixen assignatures i professorat amb els estudiants del Grau en Turisme pel que fa a les assignatures de Turisme, i amb un grup específic pels estudiants de les dobles titulacions de la facultat pel que fa a les assignatures d'ADE. Tot i això, tant pel que fa a les assignatures d'ADE com a les de Turisme, es busca que al primer curs, els professors tinguin una àmplia experiència docent, per tal de que la transició de la secundària a la universitat sigui el més segura, plàcida i propera possible, ja que els estudiants novells són els que més necessiten l'acompanyament i orientació per part dels professors. Per altra banda, es realitzen reunions periòdiques amb els delegats i subdelegats per tractar temes referents als horaris, grups, classes, nivells d'exigència i grau d'aprenentatge dels estudiants, per comprovar que les metodologies emprades pels professors són adients i adequades, i resoldre qualsevol incidència que pugui sorgir. Els estudiants de la doble titulació disposen d'un membre del personal docent i investigador per atendre qualsevol qüestió acadèmica que pugui sorgir. Es tracta d'un tutor que s'assigna dins el Programa Néstor de tutories de la UdL. No es disposa de dades pel que fa a la satisfacció dels estudiants amb els sistemes de suport a l'aprenentatge, tot i així, el fet de tenir un nombre reduït de matriculats (14 estudiants al curs 2016-2017) garanteix que el professorat pugui reconèixer i conèixer el perfil i el tarannà de l'estudiant de la doble titulació i li dediqui l'atenció que requereixi per potenciar i fonamentar l'aprenentatge.

DOBLE TITULACIÓ: GRAU EN DRET I GRAU EN ADE

Tot i que l'estructura de la plantilla del professorat i el nombre de professorat són suficients per impartir la titulació i atendre els estudiants del centre, constatem amb certa preocupació la jubilació del professorat més antic i la seva substitució per professorat associat. La situació d'aquestes àrees de coneixement i l'edat mitjana del professorat (50/60 anys) així com l'absència d'investigadors juniors comprometen seriosament el relleu generacional

DOBLE TITULACIÓ: MÀSTER EN ADVOCACIA MÀSTER EN SISTEMA DE JUSTÍCIA PENAL

El professorat que imparteix docència al doble màster és el mateix que imparteix la docència als respectius màsters d'origen: el màster d'advocacia i el màster en sistema de justícia penal, pel que no té sentit reproduir aquí les dades de cadascun d'ells.

GRAU EN ADMINISTRACIÓ I DIRECCIÓ D'EMPRESSES

Cal posar de manifest que la capacitat lectiva del professorat PDI del Grau en ADE ha sofert una reducció des del curs 2011-2012. Aquest fet ha tingut com a conseqüència, que la càrrega lectiva del professorat del Grau sigui una de les més elevades de totes les titulacions de la UdL. Tanmateix, la valoració, per part de l'estudiantat de la tasca duta a terme pel professorat que imparteix docència en la titulació és molt satisfactòria, tal i com es posa de manifest en les enquestes de satisfacció. I concretament, en l'enquesta de satisfacció de l'estudiantat, en l'apartat que valora la satisfacció global, s'aprecia una puntuació, de mitjana, a partir de 3 amb alguna petita excepció. Això evidencia, d'una banda, l'esforç que realitza el professorat en un context no exempt de problemes. D'altra banda, cal valorar quins efectes poden manifestar-se a mig termini. Entre aquests destaca el progressiu envelliment de la plantilla que fa que s'hagi de començar a planificar el relleu generacional, atès que en els darrers cursos no s'ha incorporat cap professor a temps complet. En virtut de totes les circumstàncies comentades, valoro que aquest subestàndard en el cas de la titulació s'assoleix amb excel·lència

GRAU EN DRET

Tal com s'ha exposat en l'informe de 2016, l'estructura de la plantilla del professorat i el nombre de professors són suficients per a impartir la titulació i atendre els estudiants del centre, però, seguim constatant amb certa preocupació la jubilació del professorat de major edat i la seva substitució per professorat associat. Si durant el període 2012-2013 / 2015-2016 es van produir dues sendes jubilacions (Departament Privat i Departament Públic), en els cursos 2015-2017 s'han jubilat tres professors del Departament de Dret Públic: 2 Titulars d'Universitat (Dret Constitucional i Dret financer i Tributari) i una Catedràtica d'Universitat (Dret del Treball i de la Seguretat Social), ha mort una professora del Departament Privat (Dret Romà) i un professor agregat s'ha trasllat a la Universitat de Barcelona (Filosofia del Dret). De manera que tres àrees no tenen professor doctor permanent: Dret Constitucional, Dret Romà i Filosofia del Dret mentre que quatre àrees continuen sent unipersonals: Dret Processal, Dret Mercantil, Dret Internacional Privat i Història del Dret. La situació d'aquestes àrees de coneixement i l'edat mitjana del professorat (50/60 anys) així com absència d'investigadors Juniors compromet seriosament el relleu generacional. Finalment, durant el curs 2016-2017 es va convocar el concurs públic núm. 69 de places de professor associat a temps parcial en el qual es van oferir 14 places d'associats per als Departaments de Dret Públic i Privat de les quals 12 es van atorgar i 2 van quedar vacants. Així mateix s'ha concedit dos lectors del programa Serra Hunter (Dret Penal i Dret Constitucional) i dues beques postdoctorals (Dret Internacional Públic i Relacions Internacionals i Dret Romà). En definitiva, les necessitats de la titulació han estat degudament comunicades a les autoritats pertinents, i per tant, s'observa una positiva predisposició perquè el relleu generacional sigui ordenat.

GRAU EN TURISME

Tota la docència i grups s'ha pogut desplegar fins al moment sense incidències a nivell de professorat. Cada semestre, en els darrers dies de classe presencial, es passa una enquesta d'opinió sobre cada professor/a i assignatura als estudiants. Cadascun dels aspectes són avaluats per l'estudiant qui dona una puntuació que va de 1 (la pitjor) a 5 (la millor). A continuació analitzem els resultats d'aquestes enquestes corresponents al curs 2016/17. La participació dels estudiants del grau en Turisme en les enquestes d'opinió és de més del 50%, Cal valorar positivament aquest percentatge, que és molt superior respecte a la FDET (del 21%) i també superior respecte a la UdL (del 32%). En termes generals, els valors assolits en la titulació superen lleugerament els assolits en el conjunt del Centre. Pel que fa a la valoració de professor/a i assignatures, les puntuacions obtingudes són molt satisfactòries, sent la mitjana de la majoria de les assignatures al voltant del 4, tant en les preguntes referents al professor com a l'assignatura, i no hi ha cap assignatura per baix del 3. Les assignatures que presenten una valoració de professor i assignatura molt propera al 3 són l'assignatura de comptabilitat de costos i les assignatures d'idiomes s'ha comentat aquest fet amb els estudiants i han comentat que als idiomes hi ha nivells molt diferenciats i que els hi demanen l'assistència obligatòria per tant per uns estudiants és difícil seguir la classe i per a altres s'avorreixen, referent a l'assignatura de costos els estudiants demanen que sigui més pràctica i més aplicada a Turisme. Aquests resultats s'han comentat amb els dos departaments implicat, amb l'objectiu de determinar les causes i aplicar mesures correctores.

MÀSTER EN ADVOCACIA

Els resultats del màster evidencien que el professorat del centre –que, com ja s'ha assenyalat, imparteix docència al màster juntament amb advocats/des exercents i altres operadors jurídics- disposa de la dedicació adequada per desenvolupar les seves funcions i atendre l'estudiantat, donat que, majoritàriament, es tracta de professor doctor a temps complet. Tanmateix, es constata una tendència a l'augment del nombre de professors associats en detriment del professorat permanent.

MÀSTER EN COMPTABILITAT, AUDITORIA I CONTROL DE GESTIÓ

El nombre de professors i la dedicació dels mateixos és suficient per desenvolupar les seves funcions i atendre l'estudiantat. Aquesta afirmació es reflexa en els bons resultats dels ítems del rànquing de *Business Studies Programmes* i en els resultats de l'enquesta d'opinió de l'estudiantat que hem comentat en l'anterior apartat. Això és degut a la implicació que hi ha tant dels professionals externs, com els professors interns de la UDL. Especialment volem destacar des de la coordinació la implicació que han tingut els professors de la nova especialitat en control de gestió, en preparar els nous continguts docents. Malgrat això, cal indicar l'elevada càrrega del professorat (intern) que també imparteix docència en el Grau d'ADE i en el Grau en Turisme i les restriccions pressupostàries per contractar professorat extern que ens dificulta la incorporació de professionals externs, tenint en compte que hem obert una especialització nova de control de gestió, que implica la contractació de més professionals experts en la matèria.

MÀSTER EN ESTUDIS DE GÈNERE I GESTIÓ DE POLÍTIQUES D'IGUALTAT

Tenint en compte que el Màster porta dos cursos de funcionament no s'ha detectat cap tipus de mancança envers a la dedicació per part del professorat per desenvolupar les seves funcions i atendre els estudiants. Cal recordar que la modalitat on-line del Màster facilita al professorat l'atenció personalitzada de l'alumnat matriculat, tot i que per altra banda justament la manca de presencialitat exigeix una major atenció a l'alumnat i un contacte constant al llarg de tot el semestre en el que es desenvolupa l'assignatura (gravacions de vídeos i àudios didàctics per part del professorat, elaboració de material didàctic, elaboració d'activitats avaluades, tutories individual i col·lectives, comunicació de notes i explicació de cada activitat avaluada...). En aquest sentit es posa de manifest la necessitat de establir criteris de valoració de dedicació diferents en funció del tipus de docència que s'imparteix –presencial, semi presencial i virtual-, ja que en aquests moments els paràmetres de valoració i quantificació són homogenis. Aquest curs acadèmic és el primer en el que comptem amb la valoració de l'alumnat que ha cursat el Màster. Cal dir que el caràcter on-line del Màster dificulta l'obtenció de l'opinió de l'alumnat matriculat ja que requereix l'accés a l'aplicatiu de forma individual per cada alumne i, cas que l'enquesta no sigui completada per un mínim de 3 alumnes, l'enquesta no es pot considerar vàlida. Això ha fet que algunes assignatures tot i comptar amb alguna enquesta, al no arribar al nombre mínim no s'ha pogut tenir en compte. Pel que fa a les enquestes que superen els criteris de validesa, els resultats, en tant que són corresponents només a un any acadèmic no permeten extreure conclusions definitives, però en tot cas, cal valorar que la mitjana de la valoració del professorat ha estat entre 4 i 4,5 sobre un màxim de 5 punts, la qual cosa ens permet ser optimistes respecte al nivell formatiu i nivell de satisfacció obtingut per l'alumnat que cursa aquest Màster.

Informe de seguiment de les titulacions oficials de grau i màster

Facultat de Dret Economia i Turisme

MÀSTER EN GESTIÓ ADMINISTRATIVA

La xifra de professors que participa en el Màster s'ha mantingut estable en aquest segon any de funcionament, passant de 22 a 23 docents, dels quals únicament 7 són professorat permanent de la Universitat. Aquesta xifra, no obstant, és lògica tenint en compte que, com s'ha indicat en l'apartat anterior, en el Màster és compta amb un elevat nombre de professionals per impartir docència. Es considera que el professorat a dia d'avui és suficient i que, en atenció a l'alta satisfacció dels estudiants, la seva dedicació s'ajusta a les exigències del Màster. En especial, cal destacar la dedicació del professorat als alumnes del Màster i la seva disponibilitat per atendre presencialment i per correu electrònic les consultes, tutories, etc. dels estudiants. No obstant, convé constatar la preocupació existent per la jubilació de personal docent, la docència dels quals està sent majoritàriament coberta per professorat associat, al no cobrir-se aquestes places a través de places noves. Es tracta d'una política recurrent durant els darrers anys que, si bé de moment no ha perjudicat la qualitat docent de la titulació, no constitueix una tendència aconsellable, donat que en estudis d'aquest nivell és important que una part important de la docència pugui ser impartida per professorat doctor.

MÀSTER EN SISTEMES DE JUSTÍCIA PENAL

La càrrega docent del professorat regular al màster és la pròpia que s'exigeix per normativa estatal al professorat universitari funcionari, així com l'exigida en la normativa autonòmica corresponent al professorat contractat. Atès que la docència impartida en aquesta titulació està integrada en el programa docent de les diferents universitats que la imparteixen, el professorat del màster té aquesta docència integrada en la seva forquilla docent, comptant amb el temps adient per atendre l'estudiantat. No obstant, atès que el màster té un sistema de docència semipresencial en què la presencialitat està concentrada en dos períodes a l'inici de cadascun dels quadrimestres, el contacte entre professorat i alumnat es tant presencial com telemàtic. El contacte presencial es produeix en els períodes en què físicament coincideixen al campus universitari de la UJI tant professorat com alumnat per a la impartició de la part presencial de les corresponents assignatures. Fora dels períodes de docència presencial a l'inici de cadascun dels dos quadrimestres i amb ocasió de la defensa del treball de recerca del màster, la resta de contactes professorat/alumnat es fan a telemàticament, mitjançant el correu electrònic professional i especialment a través del campus virtual Sakai de la Universitat de Lleida, així com eventualment per mig de videoconferència en aquelles situacions que ho requereixen. La reducció en immediatesa i confidencialitat en la comunicació que de vegades pot provocar la comunicació per mitjans telemàtics no s'ha evidenciat com un problema en aquesta titulació, atès que els interlocutors han tingut sempre ocasió de conèixer-se presencialment en la trobada de diversos dies que es realitza a Castelló. Tant la capacitació com la disponibilitat del professorat que imparteix el màster es confirma amb els bons resultats de les enquestes de valoració del mateix, que en la major part de supòsits han tingut valoracions superiors a 4 punts, per damunt de la mitjana del centre. Aquest subestàndard en el cas d'aquesta titulació s'assoleix amb Excel·lència.

MÀSTER EN CIÈNCIES JURÍDIQUES

El professorat del centre es suficient i disposa de la dedicació adequada per a impartir aquest Màster. A més, ha de considerar-se la escassa proporció de presencialitat que té, un 30% de tota la docència, així com el elevat nombre d'hores que els alumnes han de

dedicar al treball autònom i a la confecció del seu TFM, i el escàs nombre d'alumnes matriculats. Per tot això, el valor afegit que ha aportat aquesta titulació durant el temps de la seva vigència és precisament la dedicació individualitzada al alumne per part dels professors mitjançant les tutories i la direcció dels Treball de Fi de Màster.

4.3. La institució ofereix suport i oportunitats per millorar la qualitat de l'activitat docent i investigadora del professorat.

Per donar suport al professorat de la FDET que pretén millorar la qualitat de la seva activitat docent i investigadora el centre fa ús de tres dels instruments que ofereix la Universitat de Lleida. Ens referim, d'una banda al Programa per a l'Impuls del prestigi acadèmic i social de la Universitat de Lleida, convocatòria de 2016 que impulsa el vicerectorat de docència i, d'altra banda, a dos instruments oferts pel vicerectorat de personal acadèmic. En concret el Programa de Suport al Professorat en Activitats Acadèmiques Dirigides per a la Millora de la Docència als Graus i el programa de Formació del personal universitari. En el primer cas, dins la convocatòria 2016 del Programa Impuls fou aprovada la següent acció: 1) Potenciar els contactes de la nostra comunitat universitària amb investigadors/es de reconegut prestigi que habitualment realitzen la seva investigació fora d'Espanya, finançant estades de professors i investigadors estrangers o espanyols residents a l'estranger, que desitgin incorporar-se temporalment a la Facultat de Dret i Economia. Per dur a terme aquesta acció que tenia per objectiu fonamental potenciar el prestigi de la Facultat de Dret, Economia i Turisme a través de l'estada d'un investigador de reconegut prestigi es va contactar amb el Professor Paul Craig, Professor of English Law, de la Faculty of Law de la University of Oxford. Es tracta d'un jurista de reconegut prestigi amb una trajectòria acadèmica extraordinària (vegeu a la seu oficial de la Universitat d'Oxford: <https://www.law.ox.ac.uk/people/paul-craig>) A més de la seva vàlua científica, concorren en el Professor Paul Craig algunes qualitats que el feien especialment apte per a les finalitats que es perseguien en aquesta acció: D'una banda, destaca la idoneïtat de les seves línies de recerca a l'hora de dur a terme una estada que resultes productiva i atractiva per al gruix de la Facultat. En aquest sentit, es tracta d'un professor especialista en temes que incorporen una potent dosi de Dret comparat i que concerneixen a matèries molt transversals tals com European Union Law, Constitutional Law, Comparative Public Law i, sobretot, Comparative Human Rights, que seria, en concret, la línia temàtica escollida. D'altra banda, és de significar que forma part d'una Universitat de prestigi a nivell internacional i de la qual, en raó de la seva dilatada trajectòria, és un gran coneixedor, la qual cosa pot permetre el coneixement d'experiències no només en el camp de l'estrictament acadèmic sinó també de l'organització i de la gestió investigadora. Finalment, destacar que es tracta d'un professor de llengua anglesa, la qual cosa connecta de ple amb les inquietuds i el pes que a aquesta llengua es dóna en els nostres Graus. La proposta es va articular a través d'una estada d'una setmana (vegeu programa) en la qual es va organitzar un seguit de seminaris prenent com a fil conductor la temàtica dels drets humans; seminaris que es van impartir en anglès i que es van organitzar entorn de tres nivells: Un primer nivell destinat als estudiants dels Graus., que va tenir lloc els dies 14 i 15 de febrer de 2017. Un segon nivell destinat als professors i al personal investigador en formació de la nostra Facultat, celebrat el dia 16 de febrer. Un tercer nivell que va consistir en la realització d'una Jornada científica, amb la màxima divulgació, i oberta al món universitari entorn de la Tutela creuada dels drets humans, celebrat el dia 17 de febrer. En relació amb el Programa de Suport al Professorat en Activitats Acadèmiques Dirigides per a la Millora de la Docència als Graus el seu objectiu és atorgar ajuts per contribuir,

mitjançant la figura de l'Assistent de Docència, al procés de millora de la docència als estudis de grau, amb activitats acadèmiques dirigides de suport al professorat universitari permanent i lector; i, de l'altra, adquireixin una formació en l'àmbit acadèmic. Atesa la resolució de la convocatòria per al curs 2016-2017 es van assignar a la FDET 808 hores de d'assistents de docència. Finalment, pel que fa a la Formació del personal universitari, a banda, de les activitats de formació incloses en el Pla integral de formació del professorat universitari disponible a l'enllaç:

<http://www.formacioprofessorat.udl.cat/upu/contingut.php?subseccio=pla>, durant el curs 2016-2017, l'equip de govern de la FDET va presentar una sèrie de propostes de formació específiques pel professorat del nostre centre. La primera activitat consisteix en un **Seminari sobre l'Anàlisi Econòmica del Dret** amb l'objectiu general d'introduir al professorat de la Facultat de Dret, Economia i Turisme en l'anàlisi econòmica del dret per tal de facilitar la direcció conjunta de TFG i TFM i altres projectes en l'àmbit de la docència i la recerca. En particular, es pretén: 1) Conèixer, explicar i predir com interacciona el sistema jurídic amb la realitat, és a dir, quin és o pot ser l'impacte del Dret sobre aquesta realitat i, viceversa, com influeix aquesta sobre aquell. 2) Avaluar si una solució jurídica constitueix els incentius adequats perquè la gent es comporti de manera que es maximitzi, realment, la satisfacció de certs fins. 3) Aplicar i interpretar l'ordenament jurídic vigent i precisar quina és la solució que el mateix prescriu per a un cas concret. El curs es va desenvolupar en 6 sessions de dues hores els dies 22 de novembre de 2016, 15 de desembre de 2016, 18 de gener de 2017, 16 de febrer de 2016, 16 de març de 2016, 6 d'abril de 2016, amb els següents convidats: GABRIEL DOMÉNECH PASCUAL, Professor Titular de Dret Administratiu de la Universitat de València (Coordinador), FERNANDO GÓMEZ POMAR, Catedràtic de Dret Civil de la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona, FRANCISCO RAMOS ROMEU, Professor Titular de Dret Processal de la Universitat Autònoma de Barcelona, ISABEL SÁEZ LACAVE, Professora Titular de Dret Mercantil de la Universidad Autònoma de Madrid, IÑIGO ORTIZ DE URBINA, Professor Contractat Doctor de la Universidad Complutense de Madrid i JUAN S. MORA SANGUINETT, Llicenciat en Dret i Economia. Doctor en Economia Economista del Banc d'Espanya– Eurosistema. En aquest curs es van apuntar una dotzena de professors i professores així com estudiants de doctorat i, en general, la valoració va ser força positiva. Fruit d'aquest seminari, durant el curs 2017-2018 s'oferiran les primeres experiències de tutoria conjunta de TFG de la doble titulació amb la metodologia d'anàlisi econòmica del dret. Així mateix i com a resultat dels contactes entre la FDET i el professorat del seminari que, a més a més, són membres de l'Asociación Española de Derecho y Economía (AEDE), la FDET s'encarregarà d'organitzar la IX Conferència Anual d'aquesta entitat a finals dels mes de juny de 2017. La segona activitat formativa portava per títol **Seminari sobre l'Aprenentatge Servei (ApS)** amb l'objectiu general de presentar al professorat de la Facultat de Dret, Economia i Turisme una proposta educativa que integra el servei a la comunitat amb el procés d'aprenentatge de continguts, competències i valors, a fi de poder posar-la en pràctica el curs 2016-17 en el marc de l'assignatura Treball final de Grau. En particular, es pretenia: 1. Afavorir l'aprenentatge acadèmic treballant sobre necessitats reals amb la finalitat d'aconseguir una transformació social orientada al bé comú i a la consecució d'una societat més justa i inclusiva. 2. Reforçar el vincle amb entitats socials que facin palesa una necessitat social que encaixa amb alguns objectius formatius dels nostres estudiants. 3. Contribuir a la formació integral dels estudiants afavorint una ciutadania activa i professionals socialment responsables. 4. Avançar en la vinculació de les tres missions de la universitat: docència, recerca i funció social. Aquest seminari es va desenvolupar en 6 hores repartides en dos dies: el dia 21 de setembre de 16:30 a 20h i el dia 27 de setembre de 16:30 a 18:30h. Entre el professorat vam comptar amb la Dra. Maria Marqués, professora de Dret de la URV i la Sra. Deli Miró,

professora associada de la Facultat d'Educació, Psicologia i Treball social de la UdL. Fruit d'aquest seminari de formació es van poder dirigir cinc TFG amb la metodologia ApS. Aquests TFG es van presentar en una Jornada que es va celebrar el dia 12 de juliol de 2017 en la Sala de Juntes de la FDET (<http://www.fde.udl.cat/ca/noticies/Jornada-de-presentacio-dels-TFG-amb-la-metodologia-ApS/>). Tant el curs com l'experiència de direcció d'aquests TFG ha estat plenament satisfactòria per tot els actors implicats: estudiantat, professorat i les institucions que han col·laborat (Federació Allem, Antisida Lleida i Dret a Morir Dignament Catalunya). La tercera activitat de formació ha estat un **Seminari de Teoria de Jocs** amb l'objectiu d'introduir al professorat de la FDET en un una disciplina d'àmbit de la matemàtica amb aplicacions a l'economia, biologia, sociologia, psicologia, dret i informàtica. En particular, la Teoria de Jocs estudia el comportament estratègic dels individus (anomenats jugadors) que interactuen i prenen decisions en una situació de conflicte amb incentius formalitzats. Cada jugador maximitza la seva utilitat final sabent que aquesta depèn de les accions escollides pels altres jugadors. Els curs tenia una durada de 12 hores distribuïdes entre els dies 10, 17, 24 de febrer i 3, 10 i 17 de març de 2017. La professora del curs és la Dra. Silvia Miquel. Finalment, i a proposta del departament de dret públic es va realitzar un curs sobre **Estadística amb SPSS en ciències socials. Regressions logístiques, ANCOVA i MANOVA**. En general, creiem que aquestes propostes específiques ens permeten "personalitzar" la formació del PDI del nostre centre d'acord amb les necessitats identificades pels departaments i l'equip de govern.

ESTÀNDARD 5. Eficàcia dels sistemes de suport a l'aprenentatge

La institució compta amb serveis d'orientació i recursos adequats i eficaços per a l'aprenentatge de l'alumnat.

5.1. Els serveis d'orientació acadèmica suporten adequadament el procés d'aprenentatge i els d'orientació professional faciliten la incorporació al mercat laboral.

La FDET disposa d'un procediment específic PC03 per acollir i orientar l'estudiantat, l'objecte del qual es establir les pautes d'actuació de la FDET en les accions relatives a, l'acollida i l'orientació de l'estudiantat així com actuacions de tutoria, de suport a la formació i d'orientació laboral i professional. En el context d'aquest procediment, l'equip de deganat de la FDET, la coordinadora del Programa NÈSTOR d'Orientació Universitària del nostre centre i els coordinadores/es dels Graus planifiquen les accions d'acollida i orientació que es duren a terme durant el curs acadèmic. En relació als mecanismes adequats i accessibles d'informació prèvia a la matriculació per a estudiants de nou ingrés, s'ha de tenir en compte que les accions que realitza la Universitat de Lleida estan estretament relacionades amb els seus diferents centres. En aquest sentit, la FDET envia un representant per a la difusió dels ensenyaments de Grau a tots centres de Secundària, públics i privats que ho sol·liciten. A més es duen a terme Jornades de portes obertes per a estudiants i pares. Així mateix, el Centre disposa d'una pàgina web on s'informa dels diferents plans d'estudi i de les dates de matrícula. En el moment de la matrícula l'estudiant de nou ingrés compta amb el suport d'estudiants de la titulació, becats, perquè els prestin suport a fi d'omplir la documentació corresponent. Durant la matrícula que s'ha dut a terme en el mes de juliol de 2017 es continua amb el sistema d'automatrícula per alumnes de nou ingrés. Aquest sistema ha estat valorat molt positivament ja que ha permès agilitzar de forma considerable aquest tràmit. El primer dia d'inici del curs, la FDET realitza una sessió

de benvinguda, presidida pel degà/degana, un representant del consell de l'estudiantat i la coordinadora del Pla Integral de Tutoria Universitària Nèstor a del nostre centre. La idea és donar difusió de les principals idees sobre què és la Universitat, els estudis i els diferents serveis, com ara el servei de biblioteca i el servei d'informàtica que realitzen sessions formatives perquè l'estudiant conegui la potencialitat d'aquests serveis. Per exemple, com treballar amb la plataforma SAKAI del campus virtual, que és l'eina utilitzada en les diferents assignatures o com consultar el catàleg per xarxa de la Biblioteca. Després de la sessió de benvinguda, el professorat tutor té la primera presa de contacte amb els estudiants. Aquests tutors/es donaran suport a l'estudiantat en el seu procés de formació integral durant els anys d'estada a la FDET a través de facilitar-li orientació personal, acadèmica i professional, per a què pugui prendre decisions ben fonamentades al llarg de la seva carrera universitària i com a futur professional. Cal destacar que en el marc del Pla Integral de Tutoria Universitària Nèstor, el dia 2 de maig de 2017 s'ha organitzar el Taller "Parlar en públic i persuadir" a càrrec de la professora Judit Serrano Toldrà (UPF). També cal assenyalar que durant el mes d'octubre, coincidint normalment amb l'inici de curs dels màsters de la FDET, el deganat organitza una lliçó inaugural de curs a càrrec d'un professional de reconegut prestigi de l'àmbit de l'economia, del dret o del turisme. Durant el decurs d'aquesta activitat, la degana dóna la benvinguda a tot l'estudiantat de la FDET, informa sobre les dades de matrícula i explica els projectes que es duran a terme durant el curs acadèmic corresponent. La inauguració del curs 2016/2017 va estar a càrrec del Dr. Arcadi Oliveres, professor titular del Departament d'Economia Aplicada de la Universitat Autònoma de Barcelona amb una conferència que portava per títol "Capacitació professional i compromís cívic: les dues bases dels estudis universitaris en ciències socials i jurídiques" Així mateix resulta especialment rellevant, l'acte de lliurament d'orles de les nostres promocions que any rere any celebrem amb un padrí/na que representa un model de professional compromès amb la seva professió o activitat i amb la societat. En el curs 2016-2017, el padrí de promoció va ser el Dr. Cayetano Espejo Marín fundador i director de la Revista Cuadernos de Turismo. En el context del TFG la FDET ofereix a l'estudiantat matriculat en aquesta assignatura diversos cursos de formació gratuïts i obligatoris que tenen com a objectiu donar algunes orientacions metodològiques que els permeti escometre el procés d'elaboració del TFG amb garanties. Finalment, l'equip de govern de la de la FDET dóna molta importància als programes de mobilitat com a eina de suport al procés d'aprenentatge de l'estudiantat de les tres titulacions de grau ofertes per la nostra Facultat. Durant el curs 2016/17 les dades d'alumnes *incoming* són les següents: 13 alumnes Grau de Dret, dels quals 8 han vingut per mitjà del PMP, 4 per mitjà del programa Erasmus i 1 pel programa SICUE. Per nacionalitats i programes, 4 provenen d'Itàlia (Erasmus), 5 de Mèxic (PMP), 1 de Perú (PMP), 2 de Brasil (PMP) i 1 Sicue ve de la Universitat de Burgos. 21 alumnes del Grau d'ADE, dels quals 10 han vingut per mitjà del programa Erasmus i 11 per mitjà del PMP. Pel que fa a nacionalitats i programes 3 alemanys (Erasmus), 2 Kazakhstan, per mitjà de la University of Czech Republic of Science (Erasmus), 5 Italians (Erasmus), 1 romanès (Erasmus), 3 de Mèxic (PMP), 3 de Corea del Sud (PMP), 2 de Brasil (PMP), 1 de Perú (PMP), 1 de Xile (PMP) i 1 d'Espanya (PMP). 4 alumnes del Grau de Turisme. 3 d'Erasmus i 1 PMP Pel que fa a Nacionalitats i programes, 2 Erasmus de Portugal, 1 Erasmus de Turquia i 1 PMP de Mèxic. Respecte als estudiants *outcoming*: Un total de 49 alumnes van a estudiar el proper curs fora de la nostra universitat. D'aquests 6 hi van per mitjà del programa Sicue, 3 marxen a fer pràctiques a l'estranger, 35 hi van per mitjà del programa Erasmus i 5 per mitjà del PMP. Del grau de Dret marxen 3 alumnes, tots del programa Erasmus, 1 a Bèlgica i 2 a Itàlia. Del doble grau Dret-ADE hi participen 6 alumnes, tots per mitjà del programa Erasmus, 4 van a Itàlia i 2 a Txèquia. Del grau d'ADE marxen 23 alumnes, 22 dels quals amb programa Erasmus i 1 amb PMP. A Itàlia hi van 8 alumnes, a

Eslovènia 3, a Finlàndia 2, a Txèquia 1, a França 1, a Noruega 2, a Portugal 4, i 1 a Corea (aquest és PMP, la resta Erasmus) Del grau de Turisme marxen 8 alumnes, 4 per mitjà del PMP i 4 per mitjà del Programa Erasmus. 3 van a Itàlia (Erasmus), 1 a Noruega (Erasmus), 3 a Mèxic (PMP) i 1 a Brasil (PMP). Pel que fa a les pràctiques utilitzen aquesta eina 3 alumnes; 1 alumne ha marxat a Grècia, 1 a Irlanda i 1 a Noruega. Pel que fa al Sicue marxen 6 alumnes; 2 alumnes de dret van a la UB, 3 d'ADE van a la Universitat del País Basc i UB (2) i un del doble Grau Dret-ADE va a la Universitat de Salamanca. A més cal destacar una sèrie de gestions realitzades pel coordinador de mobilitat, en particular, durant els dies 3 i 4 de maig vàrem rebre la visita dels responsables del Business Degree de la University of Applied Sciences of Novia (Finlàndia) per treballar en la signatura d'un acord per assolir la doble titulació en el grau d'ADE amb aquesta universitat finlandesa. També es va mantenir una reunió amb les responsables de la universitat de Brno (Eslovàquia) ja que tenen una titulació d'ADE amb matèries de Dret que pot ser atractiu pels alumnes del doble Grau Dret-ADE. Així mateix s'han establert contactes amb la responsable del campus de les Universitats de Nottingham a Jakarta, La Sabana de Colòmbia, d'Udine, Lancaster i Ceipa de Colòmbia. Finalment, l'Agència Nacional Erasmus (SEPIE) ha concedit el projecte Erasmus KA107 que vam demanar a la convocatòria 2017. La mobilitat Erasmus entre països del programa i països associats (o ERASMUS Key Action 107) és un nou tipus de mobilitat Erasmus amb països no membres de la UE, que compta amb unes beques més elevades que les de l'Erasmus clàssic (ara també conegut com KA 103). De les 10 mobilitats que vam demanar ens n'han donades 6, distribuïdes així: Mobilitat entrant: 2 estudiants de grau x 5 mesos. Aquestes mobilitats correspondrien al curs 2018/19 i 1 PDI x 1 setmana. Mobilitat sortint: 2 estudiants de grau x 5 mesos i 1 PDI x 1 setmana. Quan al Pla d'actuació institucional per facilitar la inserció laboral, entenem que en un context socioeconòmic i laboral com l'actual, on la taxa d'atur dels joves és de les més elevades, la universitat, com a institució pública, ha de comprometre's a preparar/formar als estudiants per a què tinguin més garanties d'inserció laboral d'èxit. D'aquí la necessitat de buscar eines per facilitar aquesta incorporació a un món laboral cada cop més competitiu i complex. En aquest sentit, la FDET disposa de diferents eines institucionals que pretenen facilitar i millorar la inserció laboral del seu estudiantat. Entre aquestes destaquem el Programa de pràctiques externes curriculars (obligatòries), el Programa de pràctiques externes no curriculars i la Jornada de Sortides professionals. Tal i com es assenyalava en l'anterior informe, en el curs 2015/2016 es van concloure dos nous convenis de cooperació educativa entre la Universitat de Lleida i dues institucions amb la finalitat de facilitar la realització de les pràctiques externes ja siguin curriculars o extra curriculars. Es tracta del Conveni de cooperació educativa entre la Universitat de Lleida i l'administració de la Generalitat de Catalunya, mitjançant el departament d'afers exteriors, relacions institucionals i transparència, per a la realització de pràctiques acadèmiques externes (març 2016) i del Conveni entre la Universitat de Lleida i l'Alt Comissionat de Nacions Unides per als Refugiats (ACNUR) per a la realització de pràctiques acadèmiques externes (maig 2016), ambdós convenis es van celebrar amb la voluntat de donar una vessant internacional a les pràctiques externes oferint una oportunitat per aquelles/elles estudiants que tinguin la intenció de formar-se i especialitzar-se en el dret de la Unió Europea o en dret internacional públic. Doncs bé, durant el curs 2016-2017 i en el marc del Programa Impuls, la FDET va concedir un ajut per a fer una estada pràctica a l'Oficina de l'Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Refugiats (ACNUR) a Madrid a l'alumne Nahuel Tolsa Marinucci. I es va concedir un ajut a Daniel Escuer per a realitzar una estada pràctica a la Secretaria d'Afers Exteriors i de la Unió Europea (Secció de fons Europeus) de la Generalitat de Catalunya. Cal destacar també que la nostra Facultat organitza cada curs acadèmic unes sessions que s'anomenen de "sortides professionals" i "d'oferta de Màsters". Aquesta activitat va destinada especialment als alumnes de 4t curs

de les titulacions de la Facultat per tal que puguin conèixer les diferents alternatives professionals i acadèmiques un cop finalitzin els seus estudis de grau. En el context d'aquesta Jornada es va impartir la sessió: Vols Tenir més eines per orientar el teu futur professional? - Programa d'orientació i inserció laboral a la UdL a càrrec de la Sra. Teresa Parache, tècnica d'inserció laboral.

5.2. Els recursos materials disponibles són adequats al nombre d'estudiants i a les característiques de la titulació.

Els recursos materials disponibles són els descrits en les Memòries Verifica i són adequats atenent al nombre d'estudiants i característiques de les titulacions de Grau i Màster que gestiona la FDET. No obstant això, i tal i com es va comentar en el darrer informe, durant el curs 2015-2016 es van realitzar una sèrie de gestions davant el vicerectorat de Campus per tal d'ampliar la capacitat de l'aula Aranzadi (0.38) i de l'aula d'informàtica (0.37) (ambdues ubicades al nostre centre) que finalment van permetre ampliar el nombre de llocs de treball dels 25 inicials fins als 40 llocs actuals en cadascuna de les aules. Aquesta xifra s'adequa millor al nombre d'estudiants assignats en cadascun dels diferents torns de docència.

ESTÀNDARD 6. Qualitat dels resultats dels programes formatius

Les activitats de formació i avaluació són coherents amb el perfil de formació de la titulació. Els resultats d'aquests processos són adequats tant pel que fa als assoliments acadèmics, que es corresponen amb el nivell del MECES de la titulació, com pel que fa als indicadors acadèmics, de satisfacció i laborals.

6.1. Les activitats de formació són coherents amb els resultats d'aprenentatge pretesos, que corresponen al nivell del MECES adequat per a la titulació.

DOBLE TITULACIÓ: GRAU EN ADE GRAU EN TURISME

La doble titulació Grau en Administració i Direcció d'Empreses i Grau en Turisme es desenvolupa en 5 anys acadèmics (10 semestres), en els que es cursen les diferents assignatures. Pel curs 2016-2017 els estudiants matriculats a la doble titulació han compartir classes amb el grup d'estudiants matriculats al Grau de Turisme per les assignatures referents a Turisme (en horari de matí, un únic grup); i amb el grup d'estudiants matriculats al grup 3 del Grau d'ADE (en horari de tarda), per les assignatures referents a ADE. El grup 3 d'ADE engloba els estudiants matriculats a les altres dobles titulacions de la Facultat. A la llarga, l'objectiu és tenir un grup únic pels estudiants matriculats a la doble titulació ADE i Turisme, tot i que els estudiants han valorat positivament la integració a altres grups d'estudiants d'àmbits diferents. Tan a les assignatures de Turisme com a les assignatures d'ADE s'han treballat continguts de caràcter teòric i pràctic. En el cas de les assignatures de Turisme, es realitzen diverses sortides de camp i visites tècniques i l'objectiu de les assignatures de primer és proporcionar un fonament sòlid del sector turístic, així com també de l'àmbit de la gestió empresarial. Posteriorment, a les assignatures dels cursos següents es profunditza en aspectes introduïts a primer curs. Pel que fa a les activitats formatives, aquestes poden ser presencials o no presencials. Les activitats presencials, que normalment són les que permeten construir i adquirir coneixements per després treballar-los autònomament, van des de classes expositives i magistrals fins a resolució de casos (individualment i en grup) passant per presentacions de treballs. Solen ser continguts amb una elevada exigència tècnica o conceptual. Quan a les activitats no presencials, aquestes van des de lectures diverses i estudi de materials fins a realització de treballs que

posteriorment hauran de defensar a l'aula. La doble titulació busca que l'estudiant combini i integri competències dels dos àmbits (turístic i de gestió empresarial), d'aquesta manera, ja a primer curs els estudiants es troben assignatures com Estructura del Mercat Turístic o Història de l'Art i Matemàtiques Empresarials o Planificació Comptable. La satisfacció global dels estudiants està per sobre dels 3,5 punts en 10 de les 12 assignatures ofertes. L'atenció tutorial és l'aspecte més ben valorat i que mostra puntuacions més elevades en comparació amb la resta de categories valorades (sobretot les assignatures de turisme, segurament pel fet de que el nombre d'estudiants a l'aula és inferior que al grup 3 d'ADE). Els estudiants tenen coneixement dels resultats d'aprenentatge que han d'aconseguir i de les activitats que han de realitzar en cada assignatura des del moment en que es matriculen ja que aquestes s'enumeren a la guia docent de l'assignatura corresponent, la qual està disponible i és pública a internet. L'any acadèmic 2016-2017 s'ha desplegat el primer curs de la doble titulació. Encara no hi ha estudiants que cursin les assignatures de treball final de grau ni de pràctiques en institucions, que corresponen al cinquè curs.

DOBLE TITULACIÓ: GRAU EN DRET I GRAU EN ADE

Les activitats de formació es recullen a la guia docent de cada assignatura. Normalment aquestes activitats tendeixen a mantenir-se sense variació d'un curs acadèmic a un altre en la mesura que no es modifiqui l'estructura de la titulació ni la contribució de l'assignatura en el desenvolupament de les competències relacionades. Aquestes activitats es classifiquen en tres grans blocs que queden definits pel grau d'autonomia exigida a l'alumnat i pel sentit i objectiu de l'aprenentatge ja sigui presencial o autònom. Les activitats de formació presencials són les que proporcionen informació nova o ajuden a l'estudiant en el desenvolupament de certes estratègies que es consideren rellevants perquè l'alumne pugui iniciar o avançar en el seu procés personal de construcció de coneixements i que per la seva complexitat o exigència tècnica, elements factuais i conceptuals siguin necessari desenvolupar presencialment. Per tant, aquest tipus d'activitats impliquen la presència de l'estudiant a l'aula i, de vegades, quan es concreta en una sessió expositiva, representa treballar conjuntament amb diferents grups alhora. Les activitats de formació més habituals de la titulació són: la conferència d'experts, la classe o sessió magistral pel docent, la visita o sortida obligada del grup, la posada en comú del treball realitzat per l'alumne (casos, lectures, tallers, problemes, etc.) entre d'altres. Com ja s'ha dit en un altre apartat, durant el curs 2016-2017 s'han programat una sèrie d'activitats formatives gratuïtes pel nostre estudiantat dels Graus amb les que pretenem recolzar l'adquisició de determinades competències. Quan a les activitats de formació autònomes l'alumne/a treballa de manera autònoma sobre aspectes que ja domina ja que té la informació, coneixements i estratègies suficients. Entre les activitats d'ensenyament-aprenentatge autònom més comuns cal esmentar: L'estudi personal, que bàsicament consisteix en l'estudi de continguts relacionats amb les classes teòriques o pràctiques. L'alumne exigeix: aclarir i completar apunts, organitzar i integrar els seus coneixements, preparar els exàmens, etc.; la recerca d'informació en la qual l'alumne localitza informació de tipus bibliogràfic, en les web recomanades, en premsa, etc.; i les tutories lliures. En general, entenem que les activitats de formació són adequades i pertinents perquè l'estudiantat assoleixi els resultats d'aprenentatge definits en la Guia Docent. Aquestes conclusions han estat avalades per l'informe d'acreditació. La valoració de l'estudiantat sobre els mètodes docents emprats en la titulació és molt positiva atès que de les assignatures analitzades més d'un 80% presenten una valoració superior a 3,5/5. En aquest sentit, i per tal de respondre a les inquietuds de l'estudiantat, s'ha de considerar un èxit l'impuls de la figura del delegat/da amb qui s'han realitzat reunions periòdiques de seguiment de la titulació que han permès

detectar/corregir situacions millorables. Aquest contacte periòdic afavoreix el feedback amb la direcció i coordinació de la titulació del Centre. Els/les delegats/des es constitueixen com a interlocutores/es vàlids/es que transmeten les impressions de la classe i aporten idees d'actualització i millora de la titulació. El contacte directe amb els/les delegats/de facilita l'adopció de mesures de gestió consensuades, coneixent i valorant l'opinió de l'estudiantat. Una universitat petita com la de Lleida he posar en valor la participació de l'estudiantat en el Grau.

DOBLE TITULACIÓ: MÀSTER EN ADVOCACIA MÀSTER EN SISTEMA DE JUSTÍCIA PENAL

La doble titulació Màster en Advocacia-Màster en Sistema de Justícia Penal és senzilla d'articular, atesa la poca presencialitat de la metodologia docent del Màster en Sistema de Justícia Penal, combinada amb la clara aposta per la presencialitat pròpia del Màster en l'Advocacia. El disseny de la doble titulació permetria cursar ambdós màsters en dos cursos acadèmics. El primer dels cursos acadèmics, els estudiants del doble itinerari cursarien preferentment assignatures del Màster en Advocacia, i només cursarien les assignatures troncales del Màster en Sistema de Justícia Penal (primer quadrimestre) de perfil més jurídic (processos judicials penals, dogmàtica penal i delictes contra interessos individuals i col·lectius). La superació d'aquestes assignatures del Màster en Sistema de Justícia Penal es compensaria amb el reconeixement de la matèria "litigació penal" del Màster en Advocacia. Un cop superats els 60 crèdits docents del Màster en Advocacia, el segon any acadèmic, l'alumnat combinaria la realització dels 30 crèdits pràctics del Màster en Advocacia amb la realització dels crèdits restants del Màster en Sistema de Justícia Penal, això és, la realització de la part restant del mòdul troncal d'aquest màster al llarg del primer semestre (cursant dues assignatures: victimologia i teories criminològiques) i seguint tant el mòdul optatiu del màster (cursant dues assignatures optatives a escollir d'entre quatre ofertes) com el treball final de màster del mateix. Concretament, en relació a les matèries a cursar el segon quadrimestre del segon any acadèmic, la realització del mòdul de pràctiques II corresponent al màster de l'advocacia en un despatx especialitzat en dret penal o en un despatx més generalista però exclusivament en tasques relacionades amb casos/processos penals permetria el reconeixement del mòdul optatiu del màster en sistema de justícia penal pel mòdul de pràctiques II del màster advocacia, sempre i quan les matèries optatives a reconèixer del màster en sistema de justícia penal fossin les de contingut més jurídic, es a dir: 13307: sistema de sancions penals, 13305: nou dret penal de l'empresa o 13306: la violència de gènere: tractament jurídic. Com es pot veure, per tant, la doble titulació parteix dels pla d'estudis dels dos màsters, sense que es produeixi cap especialitat al respecte.

GRAU EN ADMINISTRACIÓ I DIRECCIÓ D'EMPRESES

Les activitats de formació es contenen a la guia docent de cada assignatura, la qual és disponible en la web del grau de forma permanent i accessible per a tothom. Normalment aquestes guies tendeixen a mantenir-se sense variació d'un curs acadèmic a un altre en la mesura que no es modifiqui l'estructura de la titulació ni la contribució de l'assignatura en el desenvolupament de les competències relacionades. En les guies es sol recollir els resultats d'aprenentatge i les activitats a realitzar així com la seva temporalització i avaluació. Cadascuna de les assignatures i el seu professorat és avaluada per els estudiants a l'acabament de cada quadrimestre mitjançant enquestes. De les 119 assignatures/grup impartides al grau en ADE l'any acadèmic 2016-17, n'hi ha 30 en que els estudiants valoren els mètodes docents amb més de 4 punts (sobre un màxim de 5). En l'altre extrem tenim

14 assignatures/grup en quines la puntuació mitjana es molt baixa (dins el rang de 2,5 i 3). Caldrà analitzar les raons de dita situació i mirar d'implementar actuacions de millora d'aquest indicador. Per altra banda, pel que fa a la valoració de l'atenció tutorial, l'estudiantat encara ho contempla de forma una mica més positiva. Doncs, en 57 assignatures la puntuació és superior a 4 i només en set no arriba a 3. Finalment, de forma resumida, la valoració de la satisfacció global que fan els estudiants de les diferents assignatures/grup, tenim que en un 38% de les assignatures la valoració global és superior a 4 mentre que només en un 5% es lleugerament inferior a 3. En virtut de tot l'expressat, considero que aquest subestàndard en el cas de la Doble Titulació s'assoleix adequadament.

GRAU EN DRET

Les activitats de formació es contenen a la guia docent de cada assignatura. Normalment aquestes activitats tendeixen a mantenir-se sense variació d'un curs acadèmic a un altre en la mesura que no es modifiqui l'estructura de la titulació ni la contribució de l'assignatura en el desenvolupament de les competències relacionades. Aquestes activitats es classifiquen en tres grans blocs que queden definits pel grau d'autonomia exigida a l'alumnat i pel sentit i objectiu de l'aprenentatge ja sigui presencial o autònom. Les activitats de formació presencials són les que proporcionen informació nova o ajuden a l'estudiant en el desenvolupament de certes estratègies que es consideren rellevants perquè l'alumne pugui iniciar o avançar en el seu procés personal de construcció de coneixements i que per la seva complexitat o exigència tècnica, elements factuais i conceptuals siguin necessari desenvolupar presencialment. Per tant, aquest tipus d'activitats impliquen la presència de l'estudiant a l'aula i, de vegades, quan es concreta en una sessió expositiva, representa treballar conjuntament amb diferents grups alhora. Les activitats de formació més habituals de la titulació són: la conferència d'experts, la classe o sessió magistral pel docent, la visita o sortida obligada del grup, la posada en comú del treball realitzat per l'alumne (casos, lectures, tallers, problemes, etc.) entre d'altres. En general, entenem que els activitats de formació són adequades i pertinents perquè l'estudiantat assoleixi a els Resultats d'aprenentatge definits a la Guia Docent. Aquestes conclusions han estat avalades per l'informe d'acreditació. Per aquest motiu la valoració de l'estudiantat sobre els mètodes docents sigui altament positiva de les 42 assignatures analitzades en les enquestes el 83,3% presenta una valoració superior a 3/5. Pel que fa als TFG, com els professors exposen els temes a tractar i els alumnes trien 3 per a la seva posterior distribució, s'ha de confirmar que hi ha una connexió directa entre les línies de recerca del professorat amb la temàtica dels estudiants. Certament en determinades situacions s'ha buscat l'encaix entre els interessos de l'alumnat i del tutor per poder desenvolupar tot el potencial del TFG. Finalment, pel que fa a les pràctiques externes, durant el curs 2016-2017 es fet un esforç per millorar la informació disponible a la web així com una sessió formativa presencial (31 de maig per orientar les pràctiques del proper curs). A més i en línia amb el Pla de Millora s'ha treballat per a la unificació del procés amb els seus respectius projectes formatius, el nomenament d'una coordinadora de pràctiques externes (institucions i despatxos), un model de memòria i formació. Cal destacar la signatura d'un conveni amb una entitat estrangera (Brussel·les) a la qual els estudiants acudirán per treballar amb la figura de secretari judicial en el marc de les beques Erasmus +. En definitiva, les pràctiques curriculars segueixen fomentant l'excel·lència de l'alumnat.

GRAU EN TURISME

Les activitats de formació són a la guia docent de cada assignatura. Per tal de valorar la coherència amb els resultats d'aprenentatge, s'han analitzat les guies docents per observar les activitats de formació que s'organitzen en les diferents assignatures de la titulació per veure si són les adequades per aconseguir l'assoliment de les competències que es van definir en la Memòria de verificació inicial i corresponen amb el nivell de la titulació. Les activitats de formació observades engloben l'acció didàctica a l'aula i al conjunt de criteris i decisions que s'organitzen. De forma generalitzada segons les taules de planificació docent de les assignatures del Grau en Turisme, les principals activitats d'aprenentatges utilitzades per aconseguir l'assoliment de les competències són: Les classes teòriques o classes magistrals, les classes pràctiques, les tutories, l'estudi de casos, els debats, els seminaris i tallers de treball (workshops), el treball en equip i les exposicions a més a més de les activitats dintre de l'aula també es varen realitzar conferències, les V jornades de Turisme i Noves Tecnologies, sortides de camp i sortides tècniques a establiments turístics sobretot a les assignatures de: Gestió d'esdeveniments, Estructura del Mercat Turístic, Recursos Patrimonial, Gestió d'allotjaments i restauració, Geografia i Guiatge territorial i la informació Turística. S'han revisat les guies docents de totes les assignatures del Grau i inclouen tota la informació necessària referent a la planificació del curs 16/17 la metodologia d'ensenyament i la metodologia d'avaluació, excepte la guia de l'assignatura d'alemany I, que donava error i es va parlar amb el servei d'assistència informàtica per solucionar el problema i es va poder observar que hi havia assignatures que els hi mancava informació, les assignatures de Psicociologia del Turisme i del Lleure que era un professor de nova incorporació i l'assignatura de Gestió de Turisme Rural i de Muntanya que el professor estava de baixa i a les dues el hi mancava informació relativa a la metodologia ensenyament i la metodologia d'avaluació i l'assignatura de Direcció i Gestió de persones que també faltava informació relativa a la metodologia ensenyament degut a que com aquest curs s'ha impartit en anglès no s'havia modificat es va informar a tots els docents i es va incloure la informació que mancava. La majoria de TFG del curs 2016-2017 han estat treballs acadèmics, d'investigació i de simulació de creació d'empreses del sector i molts dels temes tractats han estat relacionats amb les noves tecnologies i el turisme l'àmbit d'estudi del grup de recerca que formen la majoria dels professors que imparteixen classes al Grau. Les pràctiques en empreses s'han realitzat amb empreses de l'àmbit de l'allotjament, la intermediació, esdeveniments, informació i guiatge, i les noves tecnologies tant a Catalunya: Lleida i província, com a Espanya; Canàries, Mallorca, Fraga i a l'estranger; a Indonèsia, Colòmbia, Itàlia, Portugal i Holanda al llarg de la realització de les pràctiques s'ha realitzat el seguiment per part del tutor de l'empresa i de la universitat, en general la valoració ha estat força positiva excepte algun cas en concret que s'ha tractat el tema i s'ha intentat parlar amb l'empresa i l'estudiant per arribar a un acord i cercar una solució. En termes generals, la satisfacció de l'estudiantat amb l'experiència educativa global i amb l'actuació docent són molt satisfactòries junt amb infermeria és la titulació millor valorada de la UdL, tant pel professorat com per l'experiència de docència global. Les evidències documentades de les consecucions dels estudiants posen de manifest que són coherents amb els resultats d'aprenentatge pretesos, que corresponen al nivell del MECES adequat per a la titulació.

MÀSTER EN ADVOCACIA

Tal i com es va assenyalar a l'*Informe de seguiment del setembre de 2016*, es considera que, en general, les activitats de formació són adequades per tal de que l'estudiantat del

màster pugui assolir els resultats d'aprenentatge que es troben definits a la guia docent de cadascuna de les assignatures així com les competències pròpies de la titulació. Cal tenir present que el Màster en Advocacia té com a objectiu facilitar a l'estudiant tots aquells continguts i competències que són imprescindibles (i) tant per la superació de la prova d'aptitud prevista a la Llei 34/2006, sobre l'accés a les professions d'advocat i procurador (ii) com per l'exercici professional. Per aquest motiu es combinen les sessions magistrals i la resolució de casos pràctics –que són les activitats formatives que es duen a terme a les assignatures l'objecte de les quals són l'estudi de les diverses branques de l'ordenament jurídic o matèries com la deontologia professional, la normativa col·legial o la medicina legal- amb la realització de simulacions de judicis, ja sigui al Col·legi de l'Advocacia o bé a l'Escola Judicial. I, en aquest sentit, es considera oportú palesar que l'activitat formativa de simulacions de judicis, que s'utilitza a les assignatures *Tècniques d' Informació i Comunicació i Pràctiques I*, es una de les millors valorades per l'estudiantat, tal i com es desprèn de les enquestes de satisfacció. Igualment, i amb independència de que la seva realització ve determinada per llei, es considera també molt coherent amb els resultats d'aprenentatge pretesos (i) la realització de pràctiques en despatxos professional sota la direcció d'advocats-tutors amb més de 10 anys d'exercici professional així com (i) la realització d'un TFM en forma de dictamen.

MÀSTER EN COMPTABILITAT, AUDITORIA I CONTROL DE GESTIÓ

En general, les activitats de formació del Màster estan dirigides al desenvolupament de l'autoaprenentatge de l'alumne i a l'adquisició de destreses en la formulació i resolució de problemes i investigacions. És per això que entenem que tant les assignatures, en el TFM i en les pràctiques externes s'assoleixen les competències previstes en la Memòria Verifica. En aquest sentit, la FDET s'ha consolidat la plantilla de professorat extern amb professionals de l'àmbit de control de gestió per tal de preparar als estudiants en la especialització de control de gestió i a més puguin assolir la certificació en Chartered Controller Analyst, CCA Certificate®. Des de la coordinació volem destacar que el 100% dels estudiants de l'especialització en control de gestió que s'han presentat als exàmens de la certificació han superat els tres nivells de la certificació, obtenint el títol de Chartered Controller Analyst. Per tant, per mantenir la satisfacció i qualitat del màster s'haurà de mantenir la col·laboració amb els professionals externs i organismes com el Global Chartered Control Institute. Les activitats de formació es contenen a la guia docent de cada assignatura. Normalment aquestes activitats tendeixen a mantenir-se sense variació d'un curs acadèmic a un altre en la mesura que no es modifiqui l'estructura de la titulació ni la contribució de l'assignatura en el desenvolupament de les competències relacionades.

MÀSTER EN ESTUDIS DE GÈNERE I GESTIÓ DE POLÍTIQUES D'IGUALTAT

La docència virtual exigeix comptar amb unes eines metodològiques adients per a la consecució dels objectius d'aprenentatge pretesos. La Universitat de Lleida posa a disposició del Màster en Estudis de Gènere i Gestió de Polítiques d'Igualtat els recursos materials adients per al compliment del objectiu formatiu del Màster, mitjançant principalment de la Plataforma Virtual SAKAI. El campus SAKAI ofereix a cada assignatura un conjunt de possibilitats pre-seleccionades que considerem suficients i en consonància a les demandes de la virtualitat. L'espai de comunicació de tot el màster s'ha demostrat molt útil, especialment per a l'alumnat a temps parcial i, mes concretament, el que no s'ha matriculat del TFM però vol mantenir accés a tota la informació. El sistema de formació escollit al Màster ha estat l'avaluació continuada, la qual es desplega en cada assignatura,

d'acord amb la fitxa que consta al Pla d'Estudis del Màster, de forma coincident per part de tot el professorat –sessions de seguiment (àudios i vídeos didàctics del professorat), lectura de temes, lectura de bibliografia, resolució de casos, resolució de treballs, simulacions i debats), variant només, excepte les sessions de seguiment, la proporció de l'ús dels diferents recursos. Tanmateix i seguint també les previsions del Pla d'Estudis el sistema d'avaluació són també coincidents, amb alguna petita excepció, variant només la proporció de la seva utilització i la ponderació que té cada sistema en la nota final. Els sistemes d'avaluació es troben pautades a les diferents assignatures, d'acord amb el sistema d'avaluació continuada que segueix el Màster. Fins al moment el sistema seguit pel professorat per pautar la realització i avaluació de les activitats a cada assignatura es satisfactori, complint adequadament la seva funció formativa. Tot i que com s'ha indicat en un altre apartat d'aquest Informe, en aquest segon any del Màster, un nombre important d'alumnat ha optat pel seguiment a temps complet la titulació, la qual cosa comporta el desenvolupament del TFM, donat que les dates de dipòsit i defensa del mateix no es produiran fins al mes d'octubre, això fa que les dades referents al desenvolupament del TFM, siguin escasses i no definitives. Cal recordar que l'estudiantat només pot inscriure el TFM quan ha superat la totalitat dels crèdits del Màster excepte els corresponents al TFM, per aquesta raó només comptem amb les dades del curs passat, en el que 3 alumnes van el TFM, 2 estudiants a temps complert i 1 estudiant que procedent d'un altre Màster només tenia que cursar algunes assignatures i elaborar i defensar el TFM. De les 3 alumnes dos van dipositar i defensar amb èxit el TFM i 1 va posposar la seva presentació a aquest curs 2016-2017. L'assignació de tutor/a del TFM es realitza a partir de la proposta presentada per l'alumnat i atenent a criteris de especialitat, de manera que segons la temàtica s'assigna el professor/a expert en la matèria d'acord amb les línies de recerca que desenvolupa el professorat. Quant a les practiques externes, durant aquest curs han estat 4 les alumnes que han optat per cursar aquesta assignatura (3 alumnes van desenvolupar efectivament practiques a entitats externes i 1 alumna va convalidar per experiència professional aquesta assignatura). Cal indicar que al pla d'estudis s'oferta com una assignatura optativa. El desenvolupament de les practiques externes ha sigut plenament satisfactori. Tot i ser un Màster virtual, tant el TFM, com les practiques externes requereixen de presencialitat, en el cas del TFM amb la defensa pública presencial i en el cas de les practiques amb el desenvolupament del programa formatiu en l'entitat o institució amb la qual es signa el conveni de col·laboració. Les practiques exigeixen comptar amb una entitat que s'ajusti als requeriments i objectius formatius del Màster, per tant, cal que per mitjà de les practiques l'alumnat pugui assolir una formació i competències recollides al Pla d'Estudis del Màster i, per tant qüestions lligades al gènere, la qual cosa queda reflectit en el projecte formatiu que cal elaborar per part de l'entitat col·laboradora, comptant amb el vistiplau del tutor/a acadèmic/a del Màster. Cal destacar l'òptim nivell d'especialització de les entitats que han participat a les practiques externes de l'alumnat del Màster com ha entitats col·laboradores, les quals han pogut donar (tal i com consta a les memòries presentades per l'alumnat) una formació adequada a les competències i coneixements que imparteix el Màster i per tant complir amb escreix, de forma molt satisfactòria l'objectiu de l'assignatura. En aquest curs acadèmic hem comptat amb les Entitats –Equalitat, entitat ubicada a la Comunitat Valenciana, empresa consultora especialitzada en igualtat de gènere; SIE, Servei d'Intervenció Especialitzada ubicada a la ciutat de Lleida, Servei de la Generalitat de Catalunya que ofereix serveis d'atenció, assessorament i formació en l'àmbit familiar i de la parella i L'Observatori d'igualtat de la URV, unitat d'igualtat de la Universitat Rovira i Virgili.

MÀSTER EN GESTIÓ ADMINISTRATIVA

Amb suficient antelació al inici de cada curs acadèmic els alumnes tenen a la seva disposició, tant a través de la pàgina web com a través del Campus Virtual, les guies docents corresponents a totes les assignatures de la titulació. Durant el darrer curs es va realitzar un esforç per tal d'unificar el format de les guies docents del Màster, de manera que totes aquestes segueixen ara el model oficial de la Universitat de Lleida i proporcionen tota la informació necessària (objectius, competències, continguts, eixos metodològics, temporització, sistema d'avaluació, bibliografia i recursos d'informació). La modalitat semipresencial del Màster condiona en gran mesura la metodologia docent emprada en la docència, així com les activitats de formació en el sentit que s'exposa tot seguit. El Màster en Gestió Administrativa té un rati de presencialitat del 33%, de manera que la docència s'imparteix concentrada en una tarda a la setmana, en una sessió de cinc hores. Aquesta estructura i modalitat de docència fa que s'hagi de conjugar perfectament l'activitat docent i de formació presencial, amb l'activitat docent i formativa fora de l'aula. Per aconseguir aquesta finalitat, les activitats de formació combinen activitats no presencials i presencials de forma coherent i enllaçada. Així, en termes generals en la majoria de les assignatures s'ha presentat als alumnes de forma anticipada al inici de les sessions presencials els continguts a treballar, amb la indicació de lectures prèvies recomanades per preparar les classes. D'aquesta manera els alumnes assisteixen a l'aula amb els materials teòrics treballats, les hores presencials poden aprofitar-se amb més intensitat i es poden treballar els continguts amb el nivell de profunditat i rigor que exigeix una titulació de Màster. Juntament amb l'assignació de lectures, una gran part del treball autònom i no presencial dels alumnes consisteix en la realització de casos pràctics. El cas pràctic és un instrument docent emprat profusament en l'àmbit jurídic, a través del qual l'alumne aplica els coneixements teòrics en supòsits concrets. En altres paraules, es tracta de subsumir la realitat que reflecteix un cas o supòsit pràctic en la normativa o marc teòric d'aplicació. Aquest tipus d'activitat formativa és la que apropa de forma més directa l'estudiant a les competències i resultats d'aprenentatge pretesos, sempre orientats a la vessant pràctica en aquest Màster professionalitzador. Quant a la docència presencial, en les sessions de cinc hores es combinen els elements estrictament teòrics amb la realització de casos pràctics que es resolen de forma individual o en grup, fomentant així també el treball en equip. Atesa la gran diversitat en els perfils dels nostres estudiants, el treball en grup permet una perfecta posada en pràctica de l'aprenentatge col·laboratiu i cooperatiu, ja que cadascú aporta a la construcció de cas els coneixements propis provinents de la formació prèvia o de l'experiència professional. Pel que fa a les pràctiques externes val a dir que és una de les assignatures més ben valorades per l'estudiantat. Es valora molt positivament que tots els alumnes de la titulació puguin realitzar les pràctiques en els despatxos professionals de Gestors Administratius amb dilatada experiència. Es tracta per tant dels centres més adequats possibles donada la naturalesa de la titulació. En l'assignació dels despatxos professionals cal destacar la col·laboració del Col·legi de Gestors Administratius de Lleida, que participa de forma activa en la tria dels despatxos, la comunicació entre la Universitat i el món professional i la formació prèvia dels tutors i tutores assignats. La positiva valoració de les pràctiques externes s'explica en el compliment de les expectatives de l'estudiantat. Els estudiants del Màster en Gestió Administrativa tenen una visió clara de futur i d'incorporació en el concret àmbit laboral de la gestió administrativa. Així, la possibilitat de realitzar pràctiques en gestories els apropa de forma immediata a la pràctica diària de la professió i els permet aplicar els coneixements adquirits, millorar-los i completar-los. En relació al TFM, aquest pretén ser la culminació de la titulació, un projecte a través del qual

els alumnes poden conjugar tots els coneixements adquirits durant el curs. Atès el caràcter professionalitzador del Màster els TFM han de ser també de marcada tendència pràctica, adreçats a resoldre qüestions de caràcter pràctic i tocants a l'exercici i necessitats del gestor administratiu. En l'avaluació del TFM es tenen en compte principalment tres elements: el desenvolupament, la memòria final i la defensa oral. Durant el desenvolupament del TFM els alumnes han de ser capaços de posar en pràctica els coneixements adquirits durant el Màster, però també han de ser capaços de documentar-se, assumint la responsabilitat del seu procés formatiu i del seu propi desenvolupament professional. Es tracta d'unes competències incloses en la guia docent de l'assignatura, la consecució de les quals el tutor ha de tenir en compte a l'hora de valorar el TFM. De la mateixa manera, s'espera que l'alumne sigui capaç de comunicar les seves conclusions, juntament amb els coneixements i raons que les sustenten, de manera clara i adequada al públic que te enfront. Prova de la importància atribuïda a aquesta competència, és la obligatorietat de realitzar una defensa pública del TFM davant tribunals especialitzats formats per 3 membres. Aquesta defensa pondera un 30% de la nota final, un percentatge que es considera adequat i que valora justament aquesta competència comunicativa. Pel que fa a la satisfacció de l'estudiantat amb l'experiència educativa global, observem en tots els apartats objecte d'enquesta un elevat nivell de satisfacció. Així, en una escala (1-5), tots els alumnes van respondre amb un 5 al ser preguntats per l'estructura del pla d'estudis, metodologia docent i aprenentatge, i també al ser preguntats per el impacte personal que la realització del Màster els hi havia suposat. Finalment, al ser preguntats sobre si recomanarien aquest programa, la mitjana obtinguda en les respostes és de 4,3. Es tracta d'uns resultats que valorem molt positivament, al ser els propis estudiants de la titulació els individus més indicats per valorar el funcionament del Màster.

MÀSTER EN SISTEMES DE JUSTÍCIA PENAL

La modalitat semipresencial del Màster condiona en gran mesura la metodologia docent emprada en la docència. En totes les assignatures les guies docents inclouen tota la informació necessària i aquesta es actualitzada anualment per part dels coordinadors de cada assignatura. S'han seleccionat dues assignatures del mòdul troncal del màster per tal de comprovar la coherència entre les activitats formatives i els resultats d'aprenentatge pretesos. Aquestes són l'assignatura de victimologia (6 ECTS) i l'assignatura de processos judicials penals (9 ECTS). Han estat aquestes les escollides perquè són representatives, d'una banda, de la vessant jurídica del màster i d'altra de les disciplines que tenen un contingut més relacionat amb l'estudi empíric de la criminalitat i la victimització. Tant el contingut de la docència presencial (activitat formativa: sessions presencials i conferències experts) com les activitats online (activitats formatives: estudi materials, lectures dirigides i resolució casos, 3 en el cas de victimologia i 4 en el de processos judicials penals) que han de realitzar els estudiants de les assignatures que integren les dues assignatures esmentades estan dissenyades per a l'assoliment de les competències específiques relacionades. L'escometiment de la realització del treball final de màster està orientat especialment a l'assoliment de competències com el coneixement de l'essència del sistema de justícia penal, i particularment a l'adquisició de competència en l'ús de mètodes de recerca jurídics i criminològic-empírics, segons quin sigui l'objecte de treball, així com a l'adquisició de consciència crítica en l'anàlisi del sistema de justícia penal. En la realització del TFM es valora no només els coneixements tècnics, sinó que també es valoren les habilitats comunicatives, a través de l'assignació d'un percentatge de la nota a aquesta competència. La coherència entre les activitats formatives i les competències que es pretenen assolir es veu confirmada amb les resultats de les enquestes de valoració

referides a les diverses assignatures que integren la titulació. Aquestes són en tot cas valors altament positius (victimologia: 4.6; processos judicials penals 4,3). Amb general, la satisfacció de l'estudiantat és molt satisfactòria fins al punt que la majoria de les assignatures es situen per damunt del 5 i algunes d'elles arriben a nivells pròxims a la puntuació màxima. Aquest subestàndard en el cas d'aquesta titulació s'assoleix Adequadament.

MÀSTER EN CIÈNCIES JURÍDIQUES

Les activitats de formació i la metodologia docent han continuat aquest darrer curs de la mateixa forma que durant els cursos precedents: "Clase teórica, Clase práctica, Estudio y Trabajo individual", amb resultats d'eficiència similars. Les classes magistrals dels professors de les diverses assignatures es van complementar amb una conferència per als 6 alumnes matriculats a la titulació, a càrrec de D. Josep Lluís Aznar Campins, consultor de comerç internacional. Pel que fa a les classes pràctiques, ha sigut molt eficaç el mètode del cas, proposat a la Memòria verificada del Màster com a principal eina de formació de l'alumnat. Per últim, al campus virtual de l'assignatura els estudiants disposen de materials docents suficients per al seu estudi personal i per aprofundir en els temes de les exposicions teòriques. Durant el curs vinent i els successius, no hi haurà docència del Màster en Ciències Jurídiques, per l'extinció de la titulació. No obstant, els alumnes que tenen pendents alguns crèdits per a l'obtenció del títol oficial del màster poden matricular-se i presentar els seus treballs als professors responsables de cada assignatura, que han d'avaluar aquests treballs de conformitat amb la normativa general del centre per aquests supòsits.

6.2. El sistema d'avaluació permet una certificació adequada dels resultats d'aprenentatge pretesos i és públic.

DOBLE TITULACIÓ: GRAU EN ADE GRAU EN TURISME

El sistema d'avaluació es basa en l'avaluació continuada, la qual es determina de diferents maneres en el conjunt de les assignatures. Les característiques de l'avaluació continuada per cada assignatura es concreta a les corresponents guies docents, on hi apareixen les activitats d'avaluació a realitzar, els terminis i els pesos de cada activitat per el càlcul de la nota final. Els estudiants coneixen aquesta informació des del moment en que es matriculen. Cinc assignatures (del primer curs desplegat) han fet recuperacions de les proves escrites (3 assignatures d'ADE i 2 de Turisme). Els estudiants valoren el sistema d'avaluació amb més de 3,5 punts sobre 5 en 10 de les 12 assignatures ofertes. De fet, 6 de les 12 assignatures tenen una valoració igual o superior a 4 punts. Només hi ha dues assignatures que el sistema d'avaluació ha estat valorat entre 3 i 3,5 punts (una assignatura de Turisme i l'altra d'ADE). Les activitats d'avaluació són molt diverses i varien en funció de l'assignatura i el contingut i material treballat. Les activitats poden ser estudis de casos, proves escrites, presentacions de treballs, redaccions d'informes, lectures de llibres o articles, participació a conferències o xerrades, entre d'altres. Les proves escrites són les més comunes, i són les que permeten avaluar i discernir l'adquisició de continguts teòrics, sobretot, així com certificar que hi hagué un treball d'anàlisi, que s'ha treballat la capacitat per justificar i defensar arguments dels diferents àmbits. Pel que fa a altres tipus de proves que no siguin escrites, aquestes inclouen des de presentacions de treballs, fins a debats passant per pràctiques proposades, en què igualment l'estudiant ha de fer un treball d'aprofundiment dels continguts i materials treballats, tant teòrics com pràctics. Pel que fa

Informe de seguiment de les titulacions oficials de grau i màster

Facultat de Dret Economia i Turisme

als criteris d'avaluació, aquests varien segons l'activitat d'avaluació i l'assignatura. La importància de les activitats o proves varia també, d'aquí que el pes sobre la nota final de cada activitat pugui ser diferent, igual que la nota mínima a assolir per certificar l'assoliment de certes competències i coneixements. Proves o activitats de gran importància exigeixen obtenir una nota mínima de 4 o 5 punts sobre 10. Altres activitats o proves, que es poden considerar complementàries, poden no tenir associada una qualificació mínima ja que la mancança d'una competència o coneixement es pot compensar si es realitza millor una altra prova. L'any acadèmic 2016-2017 s'ha desplegat el primer curs de la doble titulació. Encara no hi ha estudiants que cursin les assignatures de treball final de grau ni de pràctiques en institucions, que corresponen al cinquè curs.

DOBLE TITULACIÓ: GRAU EN DRET I GRAU EN ADE

El sistema d'avaluació utilitzat en les diferents assignatures de la titulació respon a les exigències derivades de la Normativa de l'avaluació i la qualificació de la docència en els graus i màsters a la UdL (Aprovada en Consell de Govern 26 de febrer de 2014 i modificada pel C. de Govern de 30-6-2015). En aquest sentit, totes les guies docents preveuen com a regla general, l'avaluació continuada (conjunt d'activitats de caràcter avaluable (evidències) indicades en la guia docent que es desenvolupen de manera progressiva i integrada durant el curs acadèmic i que han de ser rellevants i significatives per valorar i quantificar el progrés de l'estudiant en l'assoliment dels coneixements, capacitats i habilitats que configuren les competències pròpies i definitòries de l'assignatura o matèria (art. 1.4.2 de la Normativa esmentada)) a més, seguint el que disposa l'article 1.4.6. cap activitat pot suposar més del 50% de la nota final, i cap pot ser menys del 10%, sent tres el mínim d'activitats avaluatives. Les guies també recullen la possibilitat de realitzar una avaluació alternativa en els quals un examen o un treball de curs, segons els casos, pugui arribar a representar fins al 85% de la nota final. En aquest supòsit, l'alumne haurà de reunir els requisits que demana la normativa i sol·licitar expressament acollir-se a aquest modalitat. Aquesta possibilitat que s'ha recollit amb redacció uniforme a les Guies Docents ha estat molt ben valorada per l'estudiantat. En general, entenem que el sistema d'avaluació és coherent amb els objectius d'aprenentatge i les competències i amb l'enfocament metodològic podent donar-se criteris d'avaluació diferenciats segons la tipologia de les activitats de formació esmentades anteriorment.

DOBLE TITULACIÓ: MÀSTER EN ADVOCACIA MÀSTER EN SISTEMA DE JUSTÍCIA PENAL

El sistema d'avaluació del màster parteix del sistema d'avaluació del màster en advocacia i el màster en sistema de justícia penal i està integrat per proves i activitats formatives dissenyades per tal d'avaluar l'assoliment dels resultats d'aprenentatge esmentats, pel que es fa necessari acudir a les valoracions que s'han fet en cadascuna d'aquestes titulacions al respecte.

GRAU EN ADMINISTRACIÓ I DIRECCIÓ D'EMPRESES

Entenem que l'avaluació de l'aprenentatge d'una assignatura és un procés sistemàtic de recollida, anàlisi i interpretació d'informació que inclou un conjunt d'activitats organitzades que s'utilitzen per valorar el procés formatiu i els seus resultats d'acord amb uns criteris de referència prèviament establerts, especialment els criteris expressats en els objectius proposats, per tal de prendre les decisions que siguin necessàries per a la millora de l'aprenentatge. El sistema d'avaluació utilitzat en les diferents assignatures de la titulació és coherent amb els objectius d'aprenentatge i les competències i amb l'enfocament

metodològic podent donar-se criteris d'avaluació diferenciats segons la tipologia de les activitats de formació esmentades anteriorment. Mitjançant l'enquesta d'opinió de l'estudiantat podem també copsar la seva satisfacció envers el sistema d'avaluació emprat en les diferents assignatures de la titulació. Així, la satisfacció amb el sistema d'avaluació és molt alta obtenint uns resultats que marquen que solament 9 assignatures/grup assoleixen una puntuació inferior a 3. Pel que fa a la càrrega de treball que han d'assumir, l'estudiantat no està tant content, una mica més del 28% de les assignatures reben una puntuació superior a 4 i una mica menys d'un 13% puntuat lleugerament menys que 3. En virtut de tot l'expressat, considero que aquest subestàndard en el cas de la Doble Titulació s'assoleix amb excel·lència.

GRAU EN DRET

El sistema d'avaluació utilitzat en les diferents assignatures de la titulació respon a les exigències derivades de la Normativa de l'avaluació i la qualificació de la docència en els graus i màsters a la UdL (Aprovada en Consell de Govern 26 de febrer de 2014 i modificada pel C. de Govern de 30-6-2015). En aquest sentit, totes les guies docents preveuen com a regla general, l'avaluació continuada (conjunt d'activitats de caràcter avaluable (evidències) indicades en la guia docent que es desenvolupen de manera progressiva i integrada durant el curs acadèmic i que han de ser rellevants i significatives per valorar i quantificar el progrés de l'estudiant en l'assoliment dels coneixements, capacitats i habilitats que configuren les competències pròpies i definitòries de l'assignatura o matèria (art. 1.4.2 de la Normativa esmentada)) a més, seguint el que disposa l'article 1.4.6. cap activitat pot suposar més del 50% de la nota final, i cap pot ser menys del 10%, sent tres el mínim d'activitats avaluatives. Les guies també recullen la possibilitat de realitzar una avaluació alternativa en els quals un examen o un treball de curs, segons els casos, pugui arribar a representar fins al 85% de la nota final. En aquest supòsit, l'alumne haurà de reunir els requisits que demana la normativa i sol·licitar expressament acollir-se a aquest modalitat. En general, entenem que el sistema d'avaluació és coherent amb els objectius d'aprenentatge i les competències i amb l'enfocament metodològic podent donar-se criteris d'avaluació diferenciats segons la tipologia de les activitats de formació esmentades anteriorment. De fet, de les 42 assignatures subjectes a enquesta, la valoració del sistema d'avaluació supera el 3/5 en un 92,8%. Pel que fa als TFG, el Reglament ha patit una reforma al curs 2016-2017 (Acord núm. 45/2017 del Consell de Govern de 22 de febrer de 2017), de manera que el sistema d'avaluació (art. 8) i defensa (art. 9) han quedat de la següent forma. D'una banda, l'avaluació del TFG és contínua i inclou la valoració de la planificació i del desenvolupament del treball així com la defensa pública amb els seus diferents paràmetres (iniciació un 10%; desenvolupament un 20%; memòria un 40% i defensa un 30 %). D'altra banda, la defensa es farà públicament i mitjançant exposició oral, i, en la mesura del possible, davant d'un tribunal que constarà de 3 membres (dos professors del Grau i el Tutor). La cap d'estudis nomenarà els tribunals a proposta del tutor i la data, hora i lloc de la defensa es comunicarà mitjançant la pàgina web. Durant aquest curs acadèmic s'ha tornat a constatar les altes qualificacions del TFG, per tant, s'ha debatut la necessitat de modificar la defensa perquè participin professorat o experts externs per valorar els treballs excel·lents, la qual cosa quedarà subjecte a futures valoracions. No obstant això, les altes qualificacions es poden argumentar des de la perspectiva de l'alumnat, atès que tria la temàtica segons el seu interès i ens hem adonat que s'esforça en el TFG per millorar la seva nota mitjana, la qual cosa és percebut com un aspecte positiu.

GRAU EN TURISME

L'ensenyament basat en competències requereix noves tècniques i plantejaments d'avaluació. Ja que els components de les competències a avaluar són de diferent índole (coneixements, habilitats i destreses, actituds i valors), l'alineament de l'avaluació amb les competències obliga a l'ús combinat i integrat de diferents estratègies i procediments. Actualment ja s'ha implantat tot el pla d'assignatures del Grau en Turisme: 11 assignatures de formació bàsica de primer, incloent un idioma a escollir de dos oferts, 11 assignatures obligatòries de segon amb un idioma a escollir de dos oferts, 10 assignatures obligatòries de tercer, 10 optatives específiques de la titulació i 5 de mobilitat a 4^a, el TFG i les pràctiques en empresa es a dir un total de 40 assignatures. Cal destacar que únicament hi ha 10 assignatures amb segona convocatòria atès que l'avaluació és continuada i totes les proves realitzades tenen un pes inferior al 30% en el còmput de la nota final (per normativa de la UdL, només es pot exigir una segona convocatòria si alguna de les proves supera aquest pes del 30%). Per tant, podem deduir que la resta d'assignatures realitzen avaluació continuada amb proves de menys d'un 30% i com a mínim cada estudiant realitza 4 evidències, el que ens permet realitzar un seguiment més personalitzat per part del professor i l'estudiant és conscient dels resultats que va obtenint al llarg del semestre i el nivell d'assoliment de les assignatures. Per altra banda, a les taules de planificació docent de cada assignatura hi surten els criteris i la metodologia d'avaluació amb les diferents evidències que es realitzaran al llarg del semestre i el tant % de pes de cada una d'elles i aquesta informació no es pot modificar al llarg del semestre i és pública, és a dir el professor no pot modificar els criteris d'avaluació, el pes de cada prova o el número de proves. Pel TFG la FDET disposa d'una normativa tant pel correcte seguiment com pel procés d'avaluació. L'avaluació del TFG és contínua i inclou la valoració de la planificació i el desenvolupament del treball així com la defensa pública del mateix. Aquest curs s'ha pogut observar que hi ha augmentat considerablement el nombre d'estudiants que no han finalitzat el TFG aproximadament un 22%, la majoria d'aquests estudiants són estudiants que varen tenir problemes a l'hora de l'assignació ja que en un primer moment se'ls hi va assignar una tutora i aquesta es va jubilar, el que va portar un retard amb la reassignació, de totes formes es va parlar amb els professors i amb els estudiants per portar un seguiment més acurat d'aquests estudiants. Aquesta acumulació d'estudiants és un problema per l'assignació dels TFG del proper curs. Referent a les pràctiques també hi ha una normativa específica i el procés d'avaluació el duu a terme el propi estudiant mitjançant un informe d'autoavaluació, el tutor designat per l'empresa i el tutor de la universitat. A l'exposició final pràcticament tots els estudiants han valorat molt positivament la realització de les pràctiques i demanen la possibilitat de fer més al llarg del Grau. La taxa de rendiment de totes les assignatures del Grau està per damunt del 75% excepte Alemany I, Alemany II, Anglès III, Francès I, i matemàtiques en aquests casos s'ha comentat amb les professores i ho justifiquen en el primer cas per la dificultat i la diferència de nivell del estudiantat i en el cas de matemàtiques per la dificultat de l'assignatura i la baixada de nivell, ja que el professor ha comentat que aquest curs ha notat que el nivell del grup és més baix degut a que els estudiants amb un nivell més alt són al doble Grau de Turisme i ADE i no realitzen aquesta assignatura de forma conjunta.

MÀSTER EN ADVOCACIA

El sistema d'avaluació emprat per les diferents assignatures del màster (i) respon a les exigències que deriven de la Normativa de l'avaluació i la qualificació de la docència en els graus i màsters de la UdL (aprovada en Consell de Govern de 26 de febrer de 2014 i modificada pel Consell de Govern de 30 de juny de 2015) i (ii) es fa públic a través de la guia docent de cada assignatura. Ara bé, tal i com ja es va assenyalar a *l'Informe de seguiment de setembre del 2016*, la metodologia d'avaluació emprada és diferent segons que l'assignatura s'inclogui dins del bloc dels cursos formatius (54 ECTS), sigui una assignatura de pràctiques (30 ECTS) o bé es tracti del TFM (6 ECTS). En el cas de les assignatures que constitueixen els cursos formatius a que fa referència la Llei 34/2006, d'accés a la professió d'advocat/ada, les activitats d'avaluació emprades, previ control d'assistència a al menys, el 80% de les classes presencials consisteixen en (i) la realització de proves teòric pràctiques de respostes múltiples similars al model emprat per la prova d'aptitud per a l'exercici de l'advocacia i (ii) la resolució de cassos pràctics. Tractant-se de les pràctiques en despatxos professionals, s'opta per l'avaluació contínua per part del tutor i la qualificació de la memòria de pràctiques per part de la comissió d'estudis del màster. Finalment en el cas del TFM s'opta per l'avaluació contínua per part del tutor i la defensa davant d'un tribunal integrat per 3 membres, amb base en la següent ponderació: seguiment del treball (20%), memòria final (50%) i exposició oral (30%).

MÀSTER EN COMPTABILITAT, AUDITORIA I CONTROL DE GESTIÓ

El sistema d'avaluació es descriu a la Memòria Verifica i a les guies docents de les assignatures. En les assignatures, en el TFM i en les pràctiques externes hi ha criteris d'avaluació clars, explicitats, coneguts i publicats que permeten una certificació fiable dels resultats d'aprenentatge prèviament identificats. Es poden consultar les evidències en el portafoli de la titulació

MÀSTER EN ESTUDIS DE GÈNERE I GESTIÓ DE POLÍTIQUES D'IGUALTAT

L'avaluació continuada es manifesta com el millor sistema possible d'avaluació del grau d'assoliment dels continguts del Màster. Els sistemes d'avaluació que es proposen al Pla d'Estudis són seguits per tot el professorat, variant el pes específic que cada sistema d'avaluació (debats, casos pràctics, recensions...) té a la nota final. Pel que fa al sistema d'avaluació del TFM, el Màster segueix el sistema d'avaluació establert per la normativa avaluadora de la UdL. Els resultats corresponents al curs vigent encara no es poden valorar ja l'alumnat no ha presentat el treball i per tant està pendent d'avaluació. En relació al curs passat els resultats són satisfactoris. Tal i com s'ha indicat en un apartat anterior d'aquest informe de 3 TFM matriculats 2 van ser defensats amb èxit i només 1 alumna va decidir posposar la seva presentació per aquest curs vigent. Cal tenir en compte que l'alumna que va renunciar a la defensa els motius al·legats van ser la manca de temps material per a la seva finalització, en tant que durant el mateix curs acadèmic estava cursant simultàniament un altra Màster a la UdL. En relació a les practiques en empreses. El sistema seguit és el pautat per la Universitat de Lleida i ha permès realitzar un correcte seguiment i avaluació de l'activitat pràctica desenvolupada per les alumnes que han cursat aquesta assignatura. Entenem que el pes fonamental de l'avaluació es troba en el seguiment fet pel tutor/a d'empresa, per tant, l'èxit d'aquesta assignatura depèn, al nostre parer d'una correcta elecció de l'empresa/organisme/institució on l'alumne desenvolupi les practiques, aspecte pel qual ha de vetllar la coordinació de la titulació, en aquest cas del Màster. Durant aquest

curs acadèmic, al igual que ja va succeir al passat, cal valorar molt positivament la implicació de les entitats en el desenvolupament de les pràctiques i, per tant, en la formació de l'alumnat que les desenvolupava en les respectives entitats.

MÀSTER EN GESTIÓ ADMINISTRATIVA

El sistema d'avaluació que s'empra en la majoria de les assignatures que conformen el pla d'estudis s'articula al voltant de tres evidències: una prova de caràcter teòric, que normalment és un examen tipus test amb preguntes amb respostes múltiples; una prova de caràcter pràctic, en què els alumnes han de resoldre un supòsit pràctic; i la valoració d'activitats realitzades de forma continuada durant el curs com ara lectures, recensions, casos pràctics, etc. La combinació d'aquests diferents elements d'avaluació permet d'una banda, que els alumnes treballin i assoleixin els coneixements teòrics exigits, però alhora facilita l'adquisició de competències de caràcter pràctic en tant que una part molt important de l'avaluació recau en activitats pràctiques. Aquest sistema d'avaluació permet així certificar adequadament que els resultats d'aprenentatge han estat assolits. Les proves es valoren de forma objectiva, en atenció a criteris clars preestablerts prèviament en les guies docents de cadascuna de les assignatures. La guia docent és el instrument clau a través del qual es desenvolupa l'assignatura, és l'eina principal de comunicació i enteniment entre els professors i els estudiants, i es troba a la seva disposició des del inici del curs mitjançant la plataforma electrònica utilitzada: el campus virtual, així com també a través de la pàgina web. Els criteris utilitzats per avaluar les pràctiques externes es consideren adequats, participant tant el tutor acadèmic com el tutor extern, els quals supervisen la labor dels estudiants, tant *in situ* en el lloc de treball com a través de la memòria realitzada per l'alumne. Pel que fa a l'avaluació del TFM, són principalment tres els aspectes que es tenen en compte: el seguiment que fa el tutor durant la realització del treball, el resultat final plasmat en la memòria, i la defensa oral. A través d'aquestes eines es valora el grau d'assoliment de les diferents competències, tant bàsiques, genèriques i específiques que s'indiquen en la guia docent de l'assignatura. En base al que s'exposa, és considera que el sistema d'avaluació del TFM és pertinent i adequat per certificar els resultats d'aprenentatge.

MÀSTER EN SISTEMES DE JUSTÍCIA PENAL

El sistema d'avaluació del màster està integrat per proves i activitats formatives dissenyades per tal d'avaluar l'assoliment dels resultats d'aprenentatge esmentats. Tal com es feu constar a la memòria de verificació del títol, està integrat, pel que fa a les assignatures incloses al mòdul troncal, al qual pertanyen les dues assignatures seleccionades, per una prova escrita al final de la docència presencial que avaluï l'assistència amb aprofitament a la formació presencial i que es correspon amb el 15% de qualificació que es preveu a la memòria de verificació com a prova escrita tipus test, activitat que es qualifica amb apte o no apte. La resta d'activitats d'avaluació es realitzen a través d'activitats online que l'alumne ha de realitzar setmanalment l'estudiant al llarg del quadrimestre, i que són 3 o 4 activitats per assignatura depenent de la càrrega docent en ECTS de la mateixa. En el cas de victimologia el nombre d'aquestes activitats és 3 i en el cas de processos judicials penals és 4. Aquestes activitats s'han de lliurar a través del campus virtual en el termini establert i és sobre la base de la correcció de les mateixes que es determina la major part de la qualificació de la respectiva assignatura, atès que a través d'aquestes activitats s'articulen les activitats avaluatives de prova escrita tipus assaig (35% qualificació), estudi de casos (30% qualificació) i treball basat en lectures dirigides (20% qualificació) que es va determinar en la memòria de verificació. Es considera, per tant, que el sistema d'avaluació

és variat, i pertinent per certificar els resultats d'aprenentatge de l'estudiant atenent a la seva metodologia semi-presencial. Totes aquestes activitats online sobre la base de les quals s'obté preferentment l'avaluació es troben publicades a l'espai corresponent a cadascuna de les assignatures al campus virtual a principi de curs. A l'inici de curs s'indica també en un quadre resum el pla de presentació d'activitats de tots dos semestres. Aquestes activitats estan formulades en una fitxa model que conté en tots els casos expressats els criteris d'avaluació de les activitats. A més, les guies docents de les assignatures, accessibles tant a la pàgina web del màster com mitjançant l'espai corresponent a cada assignatura al campus virtual, detallen el sistema d'avaluació. La qualificació de cadascuna d'aquestes proves es fa accessible a l'alumne immediatament després de la seva correcció mitjançant el campus virtual. Pel que fa al treball de recerca del màster, s'ha establert un sistema de qualificació ponderada tutor-tribunal, que s'exposa a l'espai corresponent a sakai d'aquesta assignatura. Cadascuna de les activitats avaluable (4 en total relacionades amb la documentació inicial, la fase d'elaboració del treball, la redacció final i la defensa) corresponents al treball es llisten en aquest espai, on a més s'indica a l'alumne el calendari en què s'han de realitzar ja des de principi de curs i els criteris que es tindran en compte per a valorar cadascuna de les activitats. El sistema d'avaluació de la titulació, a banda de publicitar-se al web del màster i al campus virtual de la UdL, s'exposa pormenoritzadament als estudiants a la sessió de presentació del màster. Aquest subestàndard en el cas d'aquesta titulació s'assoleix Excel·lència

6.3 Els valors dels indicadors acadèmics són adequats per a les característiques de la titulació

DOBLE TITULACIÓ: GRAU EN ADE GRAU EN TURISME

Havent-se desplegat el curs 2016-2017 el primer curs de la doble titulació, no es disposen de dades referents al temps promig de graduació, ni de la taxa d'eficiència ni d'abandonament. Així doncs, ens centrem en la taxa de rendiment (crèdits aprovats/crèdits matriculats) i la taxa d'èxit (crèdits aprovats/crèdits presentats). Pel que a la taxa de rendiment pel curs 2016-2017 aquesta és del 91%, per tant, s'observa que del total de crèdits matriculats de les assignatures de primer, els estudiants de la doble titulació ADE i Turisme han aprovat el 91% dels crèdits. En el cas del grau d'ADE aquesta taxa és de 73,2% i en el cas del grau en Turisme, la taxa de rendiment és de 81,3%, per tant s'observa que en el cas de la doble titulació aquesta és superior. La taxa d'èxit, en el cas de la doble titulació en ADE i Turisme, és només una mica superior a la de rendiment, 91,7%. En el cas dels estudis d'ADE és de 81,7% i en el cas dels estudis de Turisme és de 87,8%. El fet que les taxes de rendiment i d'èxit de la doble titulació siguin superiors a les taxes dels graus d'ADE i Turisme és coherent amb el tipus d'estudiant que accedeix a una doble titulació, i també amb l'atenció docent que reben per part del professorat. La intenció de la titulació és continuar amb aquests bons resultats, i es treballarà perquè així sigui. Es mantindran les reunions periòdiques amb els estudiants (delegats i subdelegats), així com amb el professorat (conjuntament amb els estudis d'ADE i de Turisme, ja que comparteixen grups docents).

DOBLE TITULACIÓ: GRAU EN DRET I GRAU EN ADE

La taxa de rendiment global de la doble titulació del curs 2016-2017 s'incrementa lleugerament respecte del curs anterior, situant-se en un 87,8%, mantenint-se per sobre de les dades individuals de les titulacions de Dret i ADE. Aquesta dada ratifica l'èxit tant del nou Pla d'Estudis implementat, com de les mesures d'adaptació al nou Pla que han permès

Informe de seguiment de les titulacions oficials de grau i màster

Facultat de Dret Economia i Turisme

no únicament mantenir sinó millorar lleugerament les dades d'èxit. No hi ha encara dades de la resta de taxes. Tanmateix, si ens fixem en les dades referents als estudiants matriculats al primer curs, la taxa de rendiment recupera els valors positius del curs 2013-14, mantenint-se tanmateix, inferior a la de la titulació (82%). La reflexió potser cal posar-la en un millor acompanyament d'aquests/es estudiants de primer curs. Tanmateix, cal tenir present en aquest punt, i caldrà iniciar una reflexió al respecte, en l'assignatura Història del Dret amb un 47% de suspesos. Cal fer menció a la dada que reflecteix la taula en relació a l'assignatura pràctiques externes que mostra com a resultat de la matrícula 8 estudiants matriculats i No presentats

DOBLE TITULACIÓ: MÀSTER EN ADVOCACIA MÀSTER EN SISTEMA DE JUSTÍCIA PENAL

Des de la implementació del títol encara no tenim dades sobre el temps promig de graduació, així com tampoc sobre eficiència o graduació o abandonament, doncs just ara estan acabant els estudis la primera promoció de la titulació. En relació a la taxa de rendiment, pel al curs 2015-16 la global de la titulació és del 100%.

GRAU EN ADMINISTRACIÓ I DIRECCIÓ D'EMPRESES

La taxa d'abandonament que tenen els alumnes de la titulació és d'un 27,50% (cohort 2012-13) l'acumulada a t+1 i d'un 12,3% a primer curs. La taxa de graduació ha anat augmentant passant a situar-se en el 45,6% en la cohort 2012-13 respecte les dades de 2009-2010 quan la taxa era del 36,5%. La taxa d'eficiència del curs 2016-17 es troba estabilitzada en el percentatge del 83,5%, superior a la taxa prevista a la memòria de verificació que és del 70%. Pel que fa a la durada dels estudis és de 5,3 per al curs 2016-17. Les taxes de rendiment del curs 2016-17 també han disminuït, situant-se en un 72,8%. Pel que fa al primer curs, la taxa de rendiment del curs 2016-17 és de 73,2%, superior a la de la mitja de la titulació. Per altra banda, la taxa d'èxit del mateix curs es situa en el 81,7%. La visió conjunta del curs 2016-2017 mostra que les assignatures de primer curs amb uns percentatges d'aprovat inferior (al 63%) corresponen a les matèries: Matemàtiques empresarials (1r semestre), English for Business I (1r semestre), English for Business II (2r semestre), Economia I (1r semestre) i Planificació comptable (2n semestre). Sens dubte, el fet que més del 70% dels estudiants accedeix al grau havent cursat batxillerat i, per tant, amb coneixements nuls en la matèria de comptabilitat i el fet que més del 25% dels estudiants prové dels cicles formatius sense haver cursat la matèria de matemàtiques i estadística aplicades a les ciències socials expliquen en gran mesura aquesta situació. Per millorar aquests resultats, s'han establert un seguit de mesures destinades a tal fi. En el cas de les assignatures de comptabilitat, en els darrers anys han incorporat la realització d'una prova de recuperació en aquelles activitats de l'avaluació continuada que tenen un pes superior al 30% de la nota final, amb l'objectiu de millorar els resultats acadèmics. D'altra banda, en les assignatures Matemàtiques empresarials i English for business I des del curs 2014-15 es duu a terme docència repetida, amb certs condicionants, que ha suposat una millora substancial dels resultats. Pel que fa al seguiment dels resultats acadèmics de les assignatures de segon curs del Grau en ADE, durant el període 2016-2017, s'observa que les taxes de rendiment menors es produeixen en menor nombre d'assignatures i són: Matemàtiques de les operacions financeres (1r semestre), Comptabilitat de costos (2n semestre), Economia II (1r semestre), i Política econòmica (2n semestre). En el primers dos casos, cal destacar que un nombre important d'estudiants que es matriculen en aquestes assignatures tenen encara pendent de superar les matèries Matemàtiques empresarials i la Planificació comptable de primer curs. Així doncs, la manca del fonament matemàtic o

comptable provoca que el nombre d'estudiants que no es presenten a la convocatòria d'avaluació de les assignatures Comptabilitat de costos i Matemàtiques de les operacions financeres sigui elevat, la qual cosa provoca una taxa de rendiment baixa. En relació amb l'assignatura de Política econòmica, cal indicar igualment que aquesta necessita de la base de l'assignatura Economia I (1r curs) i Economia II (2n curs), de manera que si l'estudiant no ha assolit els coneixements bàsics de l'economia amb l'assignatura Economia I pot tenir certa dificultat. Finalment, Direcció financera (3r curs), de similar manera com passava amb Política Econòmica, necessita de la base de l'assignatura Fonaments de finançament empresarial (2n curs), per tal de poder superar-la amb certa solvència. Donat el major nombre d'assignatures de primer curs amb taxes de rendiment menors es continua atent a la introducció de millores globals per tal d'assegurar una millor atenció i suport en l'aprenentatge de l'estudiantat. D'altra banda, en aquest curs s'ha continuat millorant l'organització i l'ampliació de les assignatures optatives de quart curs, com són "Empreses de Transport de Viatgers" i "Comptabilitat de Societats" per tal de tenir una càrrega lectiva més equitativa i una major oferta global i en idioma anglès

GRAU EN DRET

La taxa de rendiment en el període analitzat se situa en 64,1%. Segons les dades actualitzades del Ministeri Educació, la taxa de rendiment global és de 71,3% el 2016 (<https://www.mecd.gob.es/servicios-al-ciudadano-mecd/estadisticas/educacion/universitaria/estadisticas/estadistica-indicadores-universitarios/2016-2017.html>). De fet, la taxa de rendiment del primer curs descendeix fins el 62,2% a causa principalment a la transició entre el Batxillerat i la universitat per això el Programa Néstor té com a objectiu guiar els estudiants principalment de primer curs en la seva adaptació al sistema universitari i al seu exigència. Una altra de les circumstàncies que explica el descens és l'augment de places fins a 150 i la nota de tall. No obstant això, s'estudiaran mesures complementàries per reduir el lleuger descens sostingut que es ve produint des del curs 2013-2014. No obstant això, si atenem al Pla Formatiu en general observem com les dades es reverteixen positivament. Pel que fa a les assignatures bàsiques i obligatòries s'aconsegueix un 61,50% mentre que en les assignatures optatives s'obté un 95,71%. Aquesta diferència s'entén des de la perspectiva principal que els alumnes trien les assignatures optatives segons l'itinerari que els agradaria continuar i fins i tot es matriculen en grups per especialitzar-se (Minors) i d'aquí la seva alta motivació. En segon lloc, el plantejament de les assignatures optatives es diferencia de les obligatòries pel que fa al seu pla de treball i d'avaluació. Per tot això, de les 19 assignatures ofertades com a optatives 11 arriben al 100% del rendiment. En el curs 2016-2017, tres assignatures obligatòries no han superat el 50% de taxa de rendiment: DRET PENAL. PART GENERAL I Delictes CONTRA LES PERSONES - 101809; DRET D'OBLIGACIONS I CONTRACTES - 101.812; i DRET CONSTITUCIONAL I - 101802. En primer lloc, Dret Penal. Part General l'evolució tot i les mesures introduïdes per part de l'equip de govern així com pels professors titulars (canvi en els criteris d'avaluació) continua en descens: 54,97% (2013-2014), 55,88% (2014 -2015), 41,91% (2015-2016) i 30,77% (2016-2017). Una de les circumstàncies que es he posat de manifest en les reunions amb delegats és la complexitat de l'assignatura situada en 2n curs del Grau i la manca de compromís amb l'assistència obligatòria. En relació a Dret Constitucional I, les taxes de rendiment també han persistit en el seu declivi: 44,44% (2013-2014); 48,15% (2014-2015); 33,33% (2015-2016) i 27,69% (2016-2017). Aquesta àrea es troba en un moment de transició amb la jubilació en dos anys de dos professors titulars així com de la incorporació de dos professors associats a temps parcial. De fet, és una àrea que sense un professor doctor permanent, de manera que se seguirà

Informe de seguiment de les titulacions oficials de grau i màster

Facultat de Dret Economia i Turisme

l'evolució futura de la metodologia de les noves incorporacions per millorar la taxa de rendiment. Finalment, Dret de les Obligacions i Contractes ha presentat també un retrocés: 93,94% (2013-2014); 72,45% (2014-2015); 49,09% (2015-2016) i 30,51% (2016-2017) de manera que l'equip estudiarà les mesures pertinents per detectar quines són les causes que aquesta assignatura presenta tal descens. En definitiva, la resta d'assignatures presenta una taxa superior al 50%. Respecte a la taxa de presentats del 1r curs, el positiu ascens dels últims cursos amb el seu bec en 2013-2014 i 2015-2016 amb un 96%, s'ha vist afectada amb un replegament fins el 88,5% en el curs 2016 -2017. Aquest fet també es podria explicar per l'augment de les places ofertades ja que no tots els alumnes gaudeixen de la mateixa dedicació i compromís. La taxa d'eficiència, fixada en la Memòria de verificació del Grau en un 70%, torna a superar aquesta mitjana. No obstant això, segueix persistint la disminució des d'un 91,5% del curs 2013-2014 a l'actual 81,7% (2016-2017). Tot i que es segueix mantenint en el marge previst, es fa palesa la necessitat d'introduir modificacions no substancials pel fet que prossegueix augmentant el temps mitjà de graduació fins a 5,2 anys, és a dir, des de 2013 fins a l'actualitat ha pujat un punt percentual. Si atenem a les enquestes d'2015-2016 amb una ràtio de participació del 36,7% al 20,5% de l'alumnat tornaria a repetir el mateix títol i el 15,4% la mateixa universitat.

GRAU EN TURISME

La cohort analitzada és 2013-2017 que són els estudiants que s'haurien d'haver graduat aquest curs. La taxa d'abandonament prevista per cohort a la memòria de verificació és del 10%, xifra molt propera a la real que és del 15% i molt inferior a la cohort anterior que va ser d'un 20%. La taxa de graduació d'aquesta cohort és del 57% encara queden un 43% d'estudiants amb crèdits matriculats al Grau. La taxa d'eficiència global del curs 2016-2017 és del 93%, molt superior a la taxa prevista a la memòria de verificació que és del 87%. El que ens indica que els estudiants es matriculen de molts crèdits i porten molta carrega docent. Referent a la taxa de rendiment que ens indica els crèdits a provats es situa al voltant del 87% data molt similars als cursos anteriors. Pel que fa a la durada dels estudis és superior a 4 cursos, exactament 4,4 per la cohort indicada.

MÀSTER EN ADVOCACIA

Respecte als resultats globals de la titulació al curs 2016-17, es constata l'assoliment d'un taxa de rendiment del 100%, una taxa d'eficiència del 100% i un temps mitjà de graduació de 2 anys. Considerem que aquestes dades que, sens dubte, són molt positives obeeixen a l'estudiantat que cursa la titulació es molt conscient de que (i) l'assoliment del màster és un requisit indispensable per a poder realitzar la prova d'aptitud per l'exercici de l'advocacia, que és la que l'habilitarà per l'exercici professional i que la qualificació que obtingui pondera amb la nota de la prova i (ii) que els coneixements que hagi adquirit seran validats per una prova externa.

MÀSTER EN COMPTABILITAT, AUDITORIA I CONTROL DE GESTIÓ

La taxa de rendiment de la cohort 2016-2017 (96%) és molt superior a les dos anteriors cohorts. En la del 2015-16 va ser del 79% i la del 2014-15 del 84%. Respecte a la taxa d'abandonament de la cohort 2016-2017 s'ha vist reduïda al 0%, mentre que durant el 2013-2014 era del 15% i la del 2014-2015 del 20%. Això ens demostra que la majoria dels estudiants han assolit els objectius i competències previstes en la guia docent, tal com ho demostra també els resultats dels exàmens realitzats per la certificació CCA, on el 100% dels estudiats presentats han assolit la mateixa. Respecte a la taxa d'eficiència (77%) ha

disminuït respecte a la cohort del 2015-16 (96%) i la de 2013-14 (97%). Aquesta disminució s'explica perquè molts estudiants del màster han optat fer el màster en dos cursos acadèmics: cursant el primer any la troncalitat i una especialitat, i el segon any l'altra especialitat i el treball final de màster. La taxa de graduació en el temps previst (64%) ha baixat respecte a la de la cohort del any anterior (80%). Aquesta disminució ve explicada pel motiu anterior (els estudiants que volen cursar les dos especialitzacions ho fan en dos anys) a més de que el treball final de màster a partir d'aquest curs es defensa durant el mes de Setembre.

MÀSTER EN ESTUDIS DE GÈNERE I GESTIÓ DE POLÍTIQUES D'IGUALTAT

Tot l'alumnat tant a temps complet com a temps parcial ha superat la totalitat de les assignatures a les quals s'ha matriculat, quedant pendent la defensa del TFM. Quan al promig de realització dels estudis. Només comptem amb dades del curs passat, segon aquestes dades del total de 8 alumnes matriculats, 2 van finalitzar el Màster, 1 alumna matriculada a temps complet i 1 a temps parcial provinent d'un Màster anterior i que estava matriculada només de 2 assignatures i TFM. La resta d'alumnat al ser a temps parcial estan en aquests moment cursant encara el Màster. Si tenim en compte només l'alumnat que el curs passat va matricular-se a temps complet, la dada seria que el 50% de l'alumnat a temps complet va finalitzar el seus estudis.

MÀSTER EN GESTIÓ ADMINISTRATIVA

Pel que fa al temps promig de graduació, aquest ha passat d'1 any pel curs 2015/2016 a 1,3 anys pel curs 2016/2017. No obstant, la dada corresponent al curs 2015/2016 no es pot considerar representativa, ja que és tractava del primer any d'impartició del Màster i, per tant, el temps promig de graduació no podia superar en cap cas la unitat al no existir alumnes provinents de cursos anteriors. Pel que fa al curs actual, la dada tampoc és del tot representativa, ja que aquesta fa referència als alumnes que van presentar el TFM durant el mes de juny (un total de 6), mentre que la majoria dels alumnes es preveu que ho facin a finals de setembre, data límit per fer-ho. Per tant, caldrà estar atents al valor final d'aquest indicador al tancament del curs acadèmic per tal de realitzar les valoracions oportunes, i sobretot a partir dels propers cursos quan es pugui analitzar la tendència del indicador. En relació a les taxes d'eficiència i de rendiment en ambos casos s'han obtingut uns valors molt bons. Pel que fa a la taxa d'eficiència, aquesta s'ha situat en un 98,3%, mentre que la taxa de rendiment s'ha situat en el 100%. Convé destacar l'evolució experimentada per la taxa de rendiment, ja que en el curs anterior estava situada en el 88,6%. No obstant, aquests resultats han de ser presos amb cautela ja que, com s'indica en el paràgraf anterior, la majoria dels alumnes encara han de presentar el TFM a finals de setembre, sent aquesta una de les assignatures que va presentar una menor taxa de rendiment en el curs anterior. En qualsevol cas, els bons resultats obtinguts en ambos indicadors justifiquen la nostra satisfacció en vers als resultats que els alumnes han obtingut al llarg del curs. Pel que fa a la taxa de graduació en el temps previst, i donat que l'actual curs encara està en marxa, únicament es disposa de dades pel curs 2015/2016. Per aquest curs el valor de l'indicador es va situar en el 50%. Al nostre entendre aquest constitueix un valor baix donades les característiques de la titulació i els objectius de la mateixa. De fet, la millora d'aquest indicador va esdevenir un dels principals objectius per aquest curs, motiu pel qual es van analitzar les causes del resultat i es van emprendre accions per millorar-ho. Entre les accions més destacades hi trobem la reforma dels complements formatius, dels que s'ha parlat anteriorment, així com l'agilització, dins dels terminis establerts en la memòria, de la temporització del TFM per tal que els alumnes el poguessin començar abans i disposar de

Informe de seguiment de les titulacions oficials de grau i màster

Facultat de Dret Economia i Turisme

més temps. Es creu que aquestes modificacions implementades han permès avançar en la bona direcció, i els bons resultats obtinguts pels alumnes durant el curs 2016/2017 fa pensar que l'indicador millorarà de manera significativa al finalitzar el present curs. Si ens fixem en les taxes d'abandonament, tant a primer curs com l'acumulada, observem que pel curs 2015/2016 aquestes es van situar en el 0%, essent el únic curs pel que hi ha dades disponibles. Pel curs 2016/2017, si be encara no hi ha dades disponibles, no consta que cap dels alumnes matriculats en el Màster tingui la intenció d'abandonar. Si bé les dades disponibles són encara limitades degut a la joventut de la titulació, es considera que l'evolució dels indicadors és l'adequada tenint en compte la tipologia dels estudiants i les titulacions equivalents. Especialment, convé destacar els bons resultats obtinguts pels alumnes al llarg del curs, que es manifesten en les taxes d'èxit i rendiment obtingudes. Pel que fa al compromís de la titulació en la millora continua d'aquests resultats, aquest compromís queda patent en els canvis que s'han implementat durant el darrer curs amb l'objectiu de millorar la taxa de graduació en el temps previst, una millora que de ben segur es farà visible ja al finalitzar el present curs acadèmic

MÀSTER EN SISTEMES DE JUSTÍCIA PENAL

Començant pel temps de promig de graduació, en el cursos 2013-14 fins al 2015-16 ha estat de 1,3 anys de mitjana. La taxa d'eficiència és força alta i supera totes les previsions fetes en la memòria d'implantació del títol, situant-se en el 99,1%, també en aquest cas se supera el mateix indicador de la titulació per als cursos anteriors 2013-14 i 2014-15, en què varen igualment ser altes, del 95,2% i 98,9%, respectivament. De la mateixa manera, en relació a la taxa de rendiment, pel al curs 2015-16 la global de la titulació és del 98,3%, també superior a la prevista a la memòria de verificació del màster i a la global de la Facultat, en l'any 2015-16, tot i que manca realitzar el treball de final de màster, és del 91%. La taxa de graduació en el temps previst s'ha reduït en els últims anys, situant-se actualment al 81,3%. Tot i que la taxa no es molt alta, es considera que en part es deu al fet que molts dels alumnes que es matriculen al màster ho fan compatibilitzant un treball remunerat, el que provoca que molts d'ells es matriculin als estudis a temps parcial. La taxa d'abandonament de la titulació en els últims cursos es van situar al voltant del 10%, tot i que aquesta en el curs 2015-16 s'ha reduït dràsticament fins arribar al 0%, aspecte que mereix una valoració positiva, atenent que la major part d'estudiants del màster han estat professionals que compaginen la realització d'aquesta activitat acadèmica amb la seva activitat professional. L'evolució de les taxes de rendiment i eficiència dels últims anys ha estat progressivament ascendent el que s'ha de valorar positivament. No obstant, des de la coordinació es considera que la taxa de graduació no és molt positiva. En aquest cas s'hauria de conèixer els motius pels quals s'ha reduït la taxa de graduació i intentar trobar una solució. Aquest subestàndard en el cas d'aquesta titulació s'assoleix Adequadament.

MÀSTER EN CIÈNCIES JURÍDIQUES

Els valors dels indicadors acadèmics ofereixen un resultat altament satisfactori en el cas del Màster en tot el període de la seva vigència, també en aquest darrer curs 2016-17: la taxa de rendiment és de un 80%, la taxa d'eficiència es de un 100%. La taxa de graduació ha estat d'un 94%, superior a la prevista en la memòria Verifica (76%). No hi hagut cap abandonament si bé alguns alumnes tenen pendents per al pròxim curs la realització del seu Treball de Fi de màster. La gran majoria estan treballant i disposen de poc temps para el màster.

6.4. Els valors dels indicadors d'inserció laboral són adequats per a les característiques de la titulació.

GRAU EN ADMINISTRACIÓ I DIRECCIÓ D'EMPRESES

Cal destacar una situació general prou bona dels titulats de la Universitat de Lleida enfront els mateixos titulats a Catalunya i respecte als titulats de les ciències socials, en global, encara més. Els titulats en ADE han tingut una bona ocupabilitat, amb una bona adequació laboral i un temps reduït per trobar feina. L'enquesta destaca que un 93,9% dels titulats, a nivell català; i un, de molt proper, del 91,3%, en el cas de la Universitat de Lleida estan ocupats i un no menyspreable percentatge d'un 8,7% estan a l'atur (4% a nivell català), en aquest darrer cas. Aquesta taxa d'inserció però, és superior a la taxa mitjana de les titulacions similars en l'àmbit de les ciències socials a Catalunya (89,7%). Així mateix, majoritàriament el temps per trobar la primera feina, per part dels titulats d'ADE, sol estar situat en menys de tres mesos; temps que ocupa al 81,6% dels titulats pel sistema universitari català i al 84,8% en el cas dels de la Universitat de Lleida. La qualitat de la feina trobada és adequada per diversos factors. En primer lloc, pel fet que els càrrecs ocupats principalment fan referència a funcions de direcció en un 47,8% (47,5% a nivell català), seguides de funcions de comerç i distribució en un 37% (29,5% a nivell català), de tècnic de suport en un 34,8% (39,4% a nivell català) i a altres funcions qualificades en un 5,2% (8,9% a nivell català), en la línia de l'esperable. En segon lloc, pels guanys anuals bruts obtinguts, que se situen en la banda dos milleurista amb un 66,7% (33,6% a nivell català), seguida per la milleurista amb un 21,4% (12,8% a nivell català). I, finalment, a l'estabilitat en el treball, amb un 67,4% (77,8% a nivell català) amb contracte fix front a un 20% amb contracte temporal (13,4% a nivell català). Respecte a aquests factors, la Universitat de Lleida es situa en un nivell mig bastant superior al nivell català i global de les ciències socials. L'estudi també confirma que es mantenen les principals vies d'inserció professional per als titulats d'ADE de la Universitat de Lleida. La primera és a través de contactes personals, que van facilitar la incorporació al mercat laboral a un 34,8% dels titulats (30,5% a nivell català). Segueixen altres vies com ara internet en un 21,7% (24,6% a nivell català). Darrera es situarien altres com les empreses de treball temporal i serveis de les universitats amb un 17,4% cadascun (21,4% a nivell català), i finalment, l'autoocupació i les pràctiques realitzades durant els estudis universitaris en un 19,6% (16,2% a nivell català). Entre les competències amb millor nivell d'adequació dels universitaris lleidatans es troben les interpersonals i instrumentals doncs, es situen a un nivell quelcom superior a la mitja catalana. Per altra banda, en les competències específiques i cognitives els universitaris lleidatans mostren un lleu dèficit respecte al nivell català. El rendiment universitari dels lleidatans que estudien ADE ressalta per un percentatge major en la qualificació de notable (73,9%) respecte al nivell català (59,4%); i, per contra, en uns percentatges inferiors en la resta de rendiments (aprobat, excel·lent, matrícula d'honor). Finalment, el perfil de l'estudiant universitari lleidatà es caracteritza per tenir una inferior proporció (26,1%) d'estudiantat a temps complet respecte a l'estudiantat mig català (31,7%) i un percentatge elevat d'estudiants (30,4%) que compaginen treball no relacionat i estudis (13,6%).

GRAU EN DRET

En aquest apartat es durà a terme una comparativa entre l'any 2014 i el 2017 segons les dades de l'AQU pel que fa a la inserció laboral del Grau en Dret de la FDET (<http://estudis.aqu.cat/dades/Web/Inici>). Si el 2014, el 63,6% de la mostra analitzada es trobava treballant, el 2017 ha augmentat la xifra fins al 75%, de manera que la desocupació

Informe de seguiment de les titulacions oficials de grau i màster

Facultat de Dret Economia i Turisme

s'ha retallat en un 10,8%, és a dir, es troba en el 2,8%. Aquesta xifra reflecteix que el Grau en Dret que ofereix la FDET es troba per sota de la mitjana de l'atur (4,7%) per la qual cosa destaca l'adequació de la titulació. No obstant això, es mostra la preocupació en la categoria d'inactius ja que es manté en la mateixa xifra, entorn del 22%. Aquestes dades reflecteixen la millora després de la crisi econòmica dels anys predecessors. Pel que fa a les funcions, els nostres graduats en un 50% exerceixen funcions específiques de la titulació. Pel que fa a la velocitat d'inserció laboral, el 62% dels nostres alumnes troba feina en els primers 3 mesos després de la graduació i la resta del percentatge entre un any o més. En el cas de repetir la carrera i la universitat, els graduats recolzen la seva elecció amb un 55,6% i un 77,8% respectivament. Així mateix la FDET segueix la seva consolidació com a formació per a futurs opositors ja que ostenta el 9,4%; és a dir, la mitjana més alta de Catalunya. Cal destacar que les oposicions són un exercici d'estudi profund que l'alumnat ha de concentrar-se i per descomptat, tenir una mitjana de la titulació alta, de manera que aquestes dades recullen l'excel·lència dels estudis. Pel que fa a la continuació dels estudis, els nostres graduats tornen a trobar-se als paràmetres alts, un 13,8% pel que fa a cursos especialitzats i el 65,5% quant a un postgrau o màster. En definitiva, s'ha augmentat més d'un 30% respecte a 2014, la qual cosa demostra el caràcter generalista de la titulació. En les condicions laborals, també sobresurt la FDET ja que el 37% és dos mil·leurista sent la segona institució catalana. El 84,4% dels graduats treballa en l'àmbit privat i el 50% amb un contracte fix o indefinit quedant-se més de $\frac{3}{4}$ a la província de Lleida. Finalment, el nivell i l'adequació de la formació sobre 10, els enquestats mantenen per sota de la mitjana al Grau en informàtica (3,1), nivell d'idiomes (2,5) i creativitat (3,9) com els punts febles. No obstant això, la millor puntuació es rep en el desenvolupament del pensament crític (6,2), l'expressió escrita (6,7) i formació teòrica (6,7). Les últimes modificacions no substancials del curs 2016-2017 que es desenvoluparan facilitaran la potenciació d'aspectes crucials per a aconseguir una superior inserció laboral i satisfacció dels graduats.

GRAU EN TURISME

La taxa d'ocupació és propera a la de la població activa per al mateix període de referència i tram d'edat.

MÀSTER EN ADVOCACIA

L'indicador d'inserció laboral és un estudi que es realitza mitjançant AQU Catalunya i en el darrer informe no hi ha dades per aquest màster.

MÀSTER EN COMPTABILITAT, AUDITORIA I CONTROL DE GESTIÓ

El indicadors d'inserció laboral són adequats per a les característiques de la titulació. Cal tenir en compte, però, que aquesta titulació, pel seu elevat grau d'especialització, l'han matriculat preferentment persones ja actives en l'exercici d'alguna professió relacionada amb el màster. És per això que resulta complex esbrinar si l'elevada inserció laboral de l'estudiantat és deguda al seguiment de la titulació o a la mateixa trajectòria de vida professional preexistent de l'estudiantat matriculat. Cas que aquesta elevada taxa d'inserció sigui conseqüència de l'ocupació professional prèvia dels estudiants, no es compta amb dades que permetin saber si la realització de la titulació ha estat instrumental per a la promoció professional.

MÀSTER EN ESTUDIS DE GÈNERE I GESTIÓ DE POLÍTIQUES D'IGUALTAT

Al ser el segon any de vigència del Màster no es compten amb dades sobre aquest apartat.

MÀSTER EN GESTIÓ ADMINISTRATIVA

En la data en què es realitza aquest informe de seguiment de la titulació, no és disposa de resultats oficials que permetin valorar la inserció laboral dels titulats del Màster en Gestió Administrativa.

MÀSTER EN SISTEMES DE JUSTÍCIA PENAL

El indicadors d'inserció laboral són adequats per a les característiques de la titulació. Cal tenir en compte, però, que aquesta titulació, pel seu elevat grau d'especialització, l'han matriculat preferentment persones ja actives en l'exercici d'alguna professió relacionada amb el sistema de justícia penal. Es per això resulta complex esbrinar si l'elevada inserció laboral de l'estudiantat és deguda al seguiment de la titulació o a la mateixa trajectòria de vida professional preexistent de l'estudiantat matriculat. Cas que aquesta elevada taxa d'inserció sigui conseqüència de l'ocupació professional prèvia dels estudiants, no es compta amb dades que permetin saber si la realització de la titulació ha estat instrumental per a la promoció professional. Aquest subestàndard en el cas d'aquesta titulació s'assoleix Adequadament.

PROPOSTES DE MILLORA

DOBLE TITULACIÓ: GRAU EN ADE GRAU EN TURISME

Les accions de millor que es consideren necessàries per la doble titulació, i que es deriven de l'anàlisi realitzada son:

- Crear un únic grup de la doble titulació, amb horaris més compactes i en franges uniformes, de matí o tarda. Aquest canvi, però, presenta algunes limitacions, com per exemple la contractació de professorat que impartís docència només a aquest grup, o la disponibilitat d'aules.
- Oferir docència de suport per aquells estudiants de la doble titulació que tinguin problemes per seguir les assignatures més feixugues. L'assignatura que ha reportat més suspesos proporcionalment al nombre de matriculats és Fonaments de Comptabilitat. Els estudiants van comunicar a la coordinadora de la titulació que aquesta assignatura els costava de seguir. Es proposa oferir classes de suport a aquesta assignatura al llarg del primer semestre de la titulació. Aquesta proposta té la principal limitació de la disponibilitat de professorat.
- Revisar de nou les franges de docències de les assignatures d'idiomes, i enlloc de fer una sessió per setmana de 3h30, fer dues sessions, una de 2h i l'altra d'1h30. Tant professors com estudiants han manifestat que així ho prefereixen. Aquest canvi ja s'ha introduït al curs 2017-2018.
- Continuar fent difusió per donar a conèixer l'oferta de la doble titulació a la UdL i augmentar la nota de tall.
- Com es planteja al Grau d'ADE i al Grau de Turisme, per la doble titulació també es proposa iniciar una reflexió sobre el pla d'estudis del doble Grau per valorar la supressió de les assignatures d'Anglès, Francès i Alemany.

Informe de seguiment de les titulacions oficials de grau i màster

Facultat de Dret Economia i Turisme

DOBLE TITULACIÓ: GRAU EN DRET I GRAU EN ADE

Les accions de millora que deriven de l'anàlisi realitzat son:

1. Implementar l'assignatura Treball Final de Grau ofertant la modalitat de realitzar un únic treball més complert cotutoritzat per dos/dues professors/es dels àmbits que integren la doble titulació Dret i ADE.
2. Implementar l'assignatura Pràctiques amb dues modalitats: la realització de pràctiques als òrgans judicials i a empreses i la recerca d'empreses que combinin l'exercici professional conjunt dels àmbits Dret i ADE.

DOBLE TITULACIÓ: MÀSTER EN ADVOCACIA MÀSTER EN SISTEMA DE JUSTÍCIA PENAL

La principal proposta de millora va en la línia d'intensificar la promoció de la doble titulació del Màster en Advocacia i el Màster en Sistema de Justícia Penal entre l'estudiantat català i d'altres indrets del territori espanyol. Aquesta promoció ha de tenir com a eix principal la combinació de dues titulacions, una altament especialitzada i l'altra de caire més generalista, per formar futurs advocats i advocades especialistes en el sistema de justícia penal.

GRAU EN ADMINISTRACIÓ I DIRECCIÓ D'EMPRESSES

Una de les accions de millora previstes per al curs 2017-18 és continuar amb les millores en l'organització de la matèria de Treball Final de Grau (TFG) de la titulació d'ADE. Concretament, es duran a terme millores en diversos aspectes. Per una banda, s'ampliarà la formació presencial, oferint un major nombre de cursos als estudiants; que formaran en aquells punts que l'experiència passada ens ha permès detectar amb menors competències, com són principalment, la redacció i la defensa del mateix. Per una altra banda, es continuarà amb la revisió documental i del cronograma del TFG amb l'objectiu d'obtenir una major simplificació dels processos, una millor traslació de la informació/continguts de la matèria per tal d'aconseguir una fluida comunicació centre/estudiant/tutor i garantir una avaluació continuada i transversal, mitjançant l'establiment d'unes evidències de l'aprenentatge més òptimes.

Es continuarà, a la vegada, fomentant la internacionalització de la titulació d'ADE mitjançant l'implementació d'actuacions que permetin millorar el nivell de competències en la tercera llengua. Aquestes actuacions es volen dur a terme tant per a l'alumnat, principalment; com al professorat, ambdós agents protagonistes de l'acció d'internacionalització. Per la banda de l'estudiantat es continuarà ampliant l'oferta d'assignatures impartides en anglès. I, pel que fa al professorat, es promouran cursos de formació en idiomes.

GRAU EN DRET

Les accions de millora previstes pel Grau en Dret:

1. L'articulació d'un sistema d'assignació i avaluació que eviti problemàtiques i resolgui la discrepància en l'avaluació. Aquells/es treballs que, a criteri del/la tutora, mereixin una qualificació superior a 8 es sotmetran a la valoració d'un tribunal extern.
2. L'organització de les pràctiques externes seguint uns paràmetres establerts i detallats d'actuació, relació amb les empreses i reconeixement dels/les tutors.

GRAU EN TURISME

Les accions de millora que es consideren necessàries al Grau de Turisme i que es deriven

Informe de seguiment de les titulacions oficials de grau i màster

Facultat de Dret Economia i Turisme

directament de l'anàlisi realitzat són:

- Revisar quins han estat els motius del problema a les assignatures d'idiomes i prendre mesures correctores.
- Realitzar alguna acció correctora per a disminuir el nombre d'estudiants que abandona el TFG i introduir de nou el curs de com realitzar un TFG.
- Revisar de nou les franges de docència de les assignatures més feixugues per compaginar amb altres assignatures
- Augmentar el nombre de convenis a l'estranger tant per a realitzar Erasmus com per fer les pràctiques a l'empresa
- Continuar fent difusió per donar a conèixer l'oferta del Grau de Turisme a la UdL i augmentar el nombre d'estudiants matriculats.

MÀSTER EN ADVOCACIA

- Millorar la coordinació entre el professorat i la seqüenciació en la impartició dels diferents aspectes de les matèries, sobre tot en aquelles assignatures que tenen un nombre elevat de crèdits i són impartides per un grup nombrós de professors.
- Augmentar l'homogeneització formal dels materials que el professorat posa a disposició de l'alumnat.
- Incrementar el pes específic de les simulacions de judicis en l'assignatura *Pràctiques externes I*.
- Incorporar al web del màster la relació de despatxos professionals que, cada curs acadèmic, col·laboren en la tutorització de les pràctiques en despatxos en el marc de l'assignatura *Pràctiques externes II*.
- Incloure al web del màster un breu currículum de cadascun dels professors que hi imparteixen docència.

MÀSTER EN COMPTABILITAT, AUDITORIA I CONTROL DE GESTIÓ

Dissenyar un pla de promoció del màster en la web i xarxes socials per millorar la difusió del màster i dels professionals que participen en el mateix

MÀSTER EN ESTUDIS DE GÈNERE I GESTIÓ DE POLÍTIQUES D'IGUALTAT

Donat que el Màster en Estudis de Gènere i Gestió de Polítiques d'Igualtat només compta amb dos cursos acadèmics de vigència i, al marge de les modificacions no substancials ja comentades, es considera convenient valorar la conveniència o no de introduir modificacions a la memòria del títol quan es compti amb un període més llarg d'implementació

MÀSTER EN GESTIÓ ADMINISTRATIVA

De l'anàlisi inclòs en els capítols anteriors d'aquest informe de seguiment en sorgeix la proposta de les següents accions de millora:

- Proporcionar una formació prèvia en comptabilitat per aquells alumnes sense formació en aquest àmbit. Donat el diferent perfil d'accés de l'alumnat, s'han posat de manifest importants diferències entre els alumnes pel que fa als seus coneixements previs de comptabilitat, el que genera diferents velocitats d'aprenentatge, i dificultats per a que els alumnes sense formació puguin assolir

plenament els objectius establerts en l'assignatura "Comptabilitat per a Gestors Administratius". En coordinació amb el Col·legi de Gestors Administratius de Catalunya es treballarà per articular un curs bàsic de comptabilitat dirigit a aquests alumnes sense formació prèvia, amb l'objectiu d'assolir aquells coneixements que es consideren necessaris per seguir adequadament l'assignatura de comptabilitat.

- En relació al desenvolupament del TFM, s'establiran mecanismes per assegurar que els TFM estiguin coordinats amb els continguts del Màster. Concretament, tutor i alumne hauran de fer una proposta de títol pel TFM que la Comissió del Màster haurà d'acceptar. Per altra banda, aprofitant que el calendari establert en la memòria pel TFM indica que els terminis indicats són aproximats, es proposa agilitzar els terminis corresponents a la selecció d'àmbit temàtic per part de l'alumnat, i a l'assignació de tutor per part de la coordinació. Amb aquesta modificació es pretén que els alumnes puguin començar a treballar abans en el seu TFM i disposin de més temps per a la seva realització.
- Proporcionar als alumnes i tutors unes pautes a seguir en relació al procediment per a realitzar el dipòsit del TFM juntament amb el vist-i-plau del tutor. En el darrer termini per realitzar el dipòsit aquest tràmit ha resultat una mica caòtic, i amb aquestes instruccions es pretén aclarir com realitzar aquest tràmit, qui l'ha de realitzar, unificar la nomenclatura dels arxius PDF, i assegurar que tot el corrent d'informació passi pel coordinador per un millor control del procés.
- Proporcionar formació complementària als alumnes que convalidin les pràctiques externes. Donat que no totes les gestories treballen la totalitat d'àmbits que pots abordar una gestoria, pot ser que alguns alumnes convalidin les pràctiques sense haver adquirit experiència en un determinat àmbit. Per aquest motiu, als alumnes amb les pràctiques convalidades se'ls oferirà la possibilitat d'assistir a cursos de formació organitzats pel Col·legi de Gestors Administratius on puguin adquirir aquests coneixements no adquirits durant la seva experiència professional prèvia. En especial, es té en ment oferir una formació específica en gestions relacionades amb l'àmbit del Trànsit, una competència exclusiva de les gestories, si bé també s'oferirà formació en altres camps.

MÀSTER EN SISTEMES DE JUSTÍCIA PENAL

En primer lloc, es proposa continuar amb algunes de les accions de millora que s'han iniciat en els últims anys i que encara no es consideren acabades. Per una banda, es preveu millorar el sistema de gravació de les sessions presencials de les assignatures optatives del màster. Es considera que el sistema empleat els dos primers anys en què s'ha creat la possibilitat de seguir les sessions via online no ha estat el més adequat, i per tant, després de debatre-ho amb els professors implicats i la comissió d'estudis del màster, s'ha decidit gravar les sessions presencials amb caràcter previ, de manera que els alumnes puguin seguir la visualització dels vídeos a través de petits mòduls en un moment posterior. Per altra banda, es pretén també continuar amb el plantejament de l'expansió de l'actual doble titulació amb el Màster en l'Advocacia, oferint un complement per aquest amb la resta d'universitats participants. En aquest sentit, s'ha realitzat un primer pas a través d'iniciar contactes amb la Universitat Rovira i Virgili per tal de signar un conveni específic de reconeixement de crèdits entre el màster de sistema de justícia penal i el màster en

advocacia de la URV. Durant el curs 2016-17, després de parlar amb al coordinadora del màster de SJP i advocacia de la URV, s'ha elaborat un conveni per part del coordinador de la titulació el qual ha estat enviat al vicerector de docència, per tal de que aquest el faci arribar al seu homòleg de la URV. En segon lloc, després de que durant aquest mes de juliol de 2017 s'hagin iniciat contactes amb una universitat xilena per tal de plantejar la implementació d'una doble titulació entre les dues universitats, es pretén com a proposta de millora de cara a incrementar el número de matrícula continuar amb els contactes per tal de veure si és possible i oportú la creació d'un doble títol. Finalment, i vist l'èxit que ha tingut en les anteriors edicions, es pretén seguir organitzant dos esdeveniments acadèmics amb professorat convidat d'altres universitats de l'estat espanyol i estrangeres, amb el que es pretén impulsar el seu reconeixement com a màster de reconegut prestigi en l'àmbit espanyol.

MÀSTER EN CIÈNCIES JURÍDIQUES

Procedir a valorar la reverificació del màster en ciències jurídiques